

KAYBOLAN SESİN DEFTERİ

BAŞLANGIÇ — BİR NİSAN SABAHİ, LONDRA

O yılın Nisan ayı Londra'ya alışık olmadığımız türden bir yumuşaklıkla gelmişti. Soğuk pusların arasında kaybolan sokağımız, o sabah ilk defa gün ışığını yüzüne yaklaştırmış gibiydi. Baker Sokağı'nın 221 numaralı evinin penceresinden dışarıya baktığımda, havada asılı duran bir huzurun içinde kuş seslerini duyabildim. Holmes, pencerenin önündeki koltukta oturmuş, dizlerine yasladığı defterine göz gezdiriyordu. Elinde tuttuğu eski tip büyüteçle bir şeyler inceliyor, zaman zaman küçük notlar alıyordu. Her zaman olduğu gibi sessizdi; ama bu sefer suskunluğu düşüncenin değil, başka bir şeyin ürünü gibiydi. Bir gözlem değil, bir bekleyiş.

“Holmes,” dedim, “bu sabah her zamankinden farklısınız. Gözleriniz, başka bir dünyaya bakıyor gibi.”

O, başını kaldırmadan cevapladı. “Watson... bugün içeri girecek kişi, yalnızca bir olayı değil, yılların suskunluğunu getirecek bize. Sadece dinlemeliyiz.”

Kapı çaldı.

Bay Hudson'ın evin girişindeki ayak seslerini duyduk, ardından hızlıca açılan kapı ve yumuşak bir kadın sesi yankılandı. “Dr. Watson ve Bay Holmes için bir emanet getirdim. Beklememi istemediler.”

Holmes ayağa kalktı, hiç acele etmeden kapıya yöneldi. Ben ise hâlâ oturduğum yerden, evin girişine ulaşan gölgenin içinden süzülen sesi düşündüm. Kadın içeri girmemişti. Sadece küçük, kahverengi bir defteri bırakmış, ismini söyleyip gitmişti.

“Adım Damla Alay. Bu defter, bir dostun geçmişini bulmanıza yardım edecek.”

Holmes defteri eline aldı. Bir anlık tereddütten sonra, onu bana uzattı.

“Watson,” dedi, “bu, senin okuyacağın en sessiz ama en çığlık dolu hikâye olacak. Bu vakanın çözümünde bana her zamankinden daha fazla ihtiyacım var.”

Defterin kapağında bir yazı yoktu. Sadece kenarlarında eskimışlikten sararmış izler ve arka sayfada kurumuş bir yaprak izi vardı. Açtım.

İlk sayfa şu cümleyle başlıyordu:

“Bu defterde adımı hiçbir yerde bulamayacaksınız, çünkü bu hikâye zaten adını unutan birinin kaleminden çıktı.”

Ve böylece vakamız başlamış oldu.

“Bu defterde adımı hiçbir yerde bulamayacaksınız, çünkü bu hikâye zaten adını unutan birinin kaleminden çıktı.”

Bu cümleyi okuduğumda Holmes, pencerenin kenarına yürüyüp sigarasından küçük bir nefes aldı. Ardından bana dönerek, “Bu kişi hâlâ hayatta Watson, ama içindeki biri çoktan gitmiş,” dedi.

Sayfaları çevirdim. Yazı düzensizdi; bazen satırlar birbirine giriyor, bazen cümleler yarıda kesiliyordu. Ancak tuhaf bir şekilde, her kelimede ağır bir yankı vardı. Sanki bir çocuk, büyümüş de kendini anlatmaya çalışıyormuş gibi.

“Ben aslında böyle biri değildim. 17 yaşıma kadar çalışkan, sessiz, hatta okul birincisi bir çocuktum. Şimdi ise, istemediğim bir yerde, bana ait olmayan bir şehirde, bir üniversite kampüsünde kaybolmuş gibiyim. Kimse fark etmiyor... ama ben artık eskisi değilim.”

Holmes, elindeki büyüteciyle defterin köşesini inceledi. “Yazıdaki baskı gücü azalmış,” dedi, “ilk sayfalarda ne kadar kararlıysa, sonlara doğru o kadar düşmüş. Bu çocuk... bir noktada teslim olmuş.”

Devam ettim.

“Geçen sene, rehber öğretmenimin yönlendirmesiyle hayatımın kararını verdim. AYT sınavına girmedim. Sözde mantıklıydı. Ama hayatım boyunca yaptığım en büyük hata bu oldu. Eğer biri yanımda dursaydı, ‘Bu karar senin karakterini öldürebilir,’ deseydi... belki bugün bambaşka bir yerdeydim. Şimdi ise ne okuduğum bölümü istiyorum, ne de girdiğim üniversiteyi.”

Okurken ellerim istemsizce titredi. Bu kadar genç bir zihnin bu kadar derin bir pişmanlığı taşıması, beni derinden sarstı. Holmes ise başını sallıyordu. “Dikkat et Watson. Bu sadece bir eğitim vakası değil. Bu... bir kimlik kaybı vakası.”

Sonraki sayfalarda yavaş yavaş kişiler beliriyordu. İsimler çoğu zaman geçmiyor, sadece rolleriyle anılıyordu. “Dayı”, “Aile”, “Rehber”, “Turuncu Saçlı Kız”... Her biri bir çerçevenin kenarına bırakılmış gibiydi. Ama bir kişi vardı ki, ismi her satırda yankılanıyordu: Berkay.

“Bana gülüyorlardı, küçümsüyorlardı. Yazmak istediğimde, ‘Yazar mı olacaksın sen?’ dediler. Kitaplarımı karalarken bile ciddiye alınmadım. Ama içimde bir ses vardı. O ses bana hep, ‘Bir gün yazacak ve susturacaksın hepsini,’ diyordu.”

Holmes aniden yerinden kalktı, pencereden dışarı baktı. “Bu çocuk,” dedi sessizce, “geçmişiyse mücadele eden bir yazar. Ama farkında olmadan, yazdığı her satırla kendi mezar taşını da dikeyebilir.”

Ben sessizce defteri kapattım. Holmes, bana döndü ve ekledi:

“Watson... bu vakanın sonu bir kayıp kişi ilanı değil, *bir kimliğin yeniden keşfiyle* bitecek. Onu bulacağız. Kendi içinde kaybolursa da, izleri bu defterde gizli.”

O sabah Sherlock Holmes her zamanki gibi erken uyanmış, pencereden dışarı bakarak kahvesini içmekle meşguldü. Sokaktan gelen ayak seslerine karşı dikkat kesilmişti. O sabah rüzgâr, Baker Sokağı’nın taş duvarlarına bir şeyler fısıldıyordu sanki. Sessizlikte bir tür uğultu vardı. Derken Holmes döndü ve masanın üzerine bırakılmış bir defteri gösterdi.

“Watson,” dedi, “bu defter sıradan bir hikâye değil. İçinde bir insanın geçmişine sıkışmış geleceği var. Ve birazdan bu satırlar sayesinde bir kız girecek hayatımıza. Saçları turuncu... Fakat dikkat et — bu bir renk değil sadece. Bu, bir başlangıç.”

Defteri açtım. Sayfalar arasında bazı paragraflar karalanmıştı, bazıları ise neredeyse takıntılı bir titizlikle yazılmıştı. Ve işte oradaydı:

“Sabah yurttan çıktım. Ayakkabılarımı sildim, her zamanki gibi dua ettim yürürken: 'Allah'ım kazasız belasız okula gidip gelmeyi nasip eyle.' Yolum köprüye düştü. Patika yoldan dereye doğru yürüdüm. Birkaç adım sonra... onu gördüm.

O... turuncu saçlıydı. Ama bu, bağırان bir turunculuk değildi. Sanki sonbaharın içinden sessizce geçmiş gibi... Ceketinin tonu maviydi. Üzerindeki her şey sade ama tamamlayıcıydı. Gördüğüm anda adım seslerini duydum. Adımlar bile estetikti. İlk önce kampüste gördüğüm kıza benzettim ama değildi. Bu başka biriydi. Bu... yeni bir vakaydı.”

Holmes, gözlüğünü takarak bana döndü:

“Watson, burada bir anın tanımı yapılmamış. Burada bir *bellek kırılması* var. Genç adam ilk anda tanıdığını sanıyor, ama sonra fark ediyor ki hafızası ona oyun oynamış. Demek ki o ‘turuncu saçlı’ figür, hayatında birden fazla yerde belirmiş. Kimdir bu kız?”

Sayfayı çevirdim. Devam ediyordu:

“Durakta bekledim. Gözüm onu aradı. Ama kaybolmuştu. Sanki hiç yürümemiş gibi. Durağın merdivenlerini kullanarak yok olmuştu. Otobüs geldi, binemedim. İçimde garip bir sessizlik vardı. Çantamdan defteri çıkardım ve yazmaya başladım. O anı. Adımlarını. O maviliği. O uzaklığı.”

Holmes gözlerini kıstı. “Watson... bu kız bir kişi değil. Bu kız bir zaman, bir his, belki bir pişmanlık. Veya henüz tanışılmamış bir gerçek. Bu çocuk onu görmüş olabilir... ya da sadece beklediği birini o anın içine yerleştirmiştir.”

Bir süre sessiz kaldık. Sonra defterin kenarına sıkıştırılmış küçük bir notu fark ettim. Sadece iki kelime yazıyordu:

Damla Alay.

“Turuncu saçlı kız bu olmalı,” dedim.

Holmes ayağa kalktı, derin bir nefes aldı ve ceketini giydi.

“Gidiyoruz Watson. Bu ismi bulacağız. Ama dikkatli ol... çünkü bu sefer vakanın sonunda bir suçlu değil, *bir kimlik* yatıyor olabilir.”

Holmes bu cümleyi söyledikten sonra kısa bir sessizlik oldu. O sessizlik, geçmişle gelecek arasına çekilmiş ince bir perde gibiydi. Pencerenin önünde bir süre kıpırdamadan durdu. Ardından defteri eline aldı ve göz ucuyla bir sayfayı daha çevirdi.

“Bak Watson,” dedi, “ilk karşılaşma kampüs dışında... sonra içeride... ardından üst kat... Sonra da otobüs. Dikkat ediyor musun? Bu bir takıntı değil, bu bir izlek. Aynı romanın farklı bölümlerinde tekrar eden bir motif gibi. Farkında olmadan takip edilen bir gölge.”

“Ve sonunda,” diye ekledi, “bir tutamaç. Bir elimizde nasır, bir elimizde hafıza var. Vakanın ipucu tenin unutmamasında gizli.”

Ben de önümdeki notlara baktım. Yazılar aceleyle yazılmış gibiydi ama bazı yerleri sanki saatlerce düşünülmüş birer iç monologtu. Gözlerimin önünde bir kampüs canlandı. Kalabalığın arasında başı hafif eğik bir genç. Belki bir arkadaşının yanında duruyor, ama akli bir başka yerde. Belki gülüyor gibi ama içinden konuşmaya devam ediyor.

Holmes ayağa kalktı. “Otobüs hattını, saatini ve duraklarını öğrenmemiz gerek. O günkü yolculuk sıradan değil, bir tanıklığın sahnesi. Ve Watson,” dedi gözlüklerini takarken, “bu kez gözlem yapacağımız kişi... yalnızca bir başkası değil. Belki de bizzat kendisi.”

Sabahın dokuzuna yaklaşan saat, kentin yüksek tepelerinde kırık bir ışık gibi doğuyordu. Gün henüz başlamamış, ama geceden kalma bir sessizlik hâlâ yüzeydeydi. Londra’nın puslu sabahlarını andırmayan bu şehirde, Sherlock Holmes ceketinin yakasını kaldırmış, durağın köşesindeki ince bankta sessizce dikiliyordu.

“Elini cebinden çıkar, Watson,” dedi kısık sesle. “Bugün yalnızca gözlem yapacağız. Geriye kalan her şey... zaten gözümüzün önünde olacak.”

Otobüs durağında birkaç kişi daha vardı. Hepsi aynı şeyi bekliyordu: **Hat 750**. Kentin içinden geçip kampüse uzanan o uzun yeşil körüklü otobüs, her sabah saat **09.00’da** oradan geçirdi. Ve bugün de öyle oldu.

Holmes, otobüs uzaktan belirince saatine baktı. “Dakik,” dedi. “Gecikmemiş. Demek ki hatırlanan her şeyin başlangıcı da tam zamanında olmuş olmalı.”

Otobüs kapıya yanaştığında içeri ilk binenlerden olduk. Holmes her zamanki gibi kartını bastı, sonra şoförün yanındaki tutamaçta durdu. Yanı başında ben... Otobüs henüz doluydu. Arka sıralara geçilemiyordu.

“Watson,” dedi. “Tutamaçlara dikkat et. Parmak izlerini göremeyiz belki, ama bazı eller... geçtikten sonra bile orada kalır.”

İçeride ayakta duranlar birbirine yakın mesafedeydi. Sol tarafımızda bir kadın cep telefonu ile konuşuyordu. Sağ yanımda ise Holmes, yüzünü camdan çevirmeden gözlerini yukarı kaldırdı. Gözleri bir şey arıyordu, ama bu sefer delil değil, zamanın içindeki bir yankıyı kovalıyordu sanki.

Ben de çevreme baktım. Kalabalık dağılıyordu. Otobüs birkaç durak sonra rahatlamıştı. O an Holmes bir adım ilerledi. Önümüzdeki metal çubuğu bıraktı, yandaki tutamaçtan tuttu. Dikkatle kavradı. Sanki bir şey düşünüyordu. Bir görüntüyü zihninde yeniden kurmaya çalışıyordu.

“Şuradaydı,” dedi sonra. “Tam bu noktada durmuş. Tutamağa sarılmış. O kadar yakın ki... arada bir metre bile yoktu.”

Gözlerimle gösterdiği noktayı taradım. O an, ben de görür gibi oldum. Turuncu saçlar, başının hemen hizasında dalgalanıyor... gözler bir yere bakıyor, ama aynı anda bakmıyor gibi.

Holmes o sırada tutamağı bıraktı. Ve başkasının tuttuğu bir diğerine uzandı. “Burası da ikinci nokta. Dikkat et Watson, bu bir iz değil, bir geçiş. Onun tuttuğu yer artık senin elinde. Ama o... yok.”

Sessizlik.

Otobüs ilerlemeye devam ederken, Holmes yavaşça defterini açtı. Kalemını çıkarıp yalnızca bir cümle yazdı:

“Bazı eller, bir daha dokunulmamak üzere geçer buradan. Ama bıraktıkları... tenle değil, zamanla silinir.”

Bir anda irkildim. “Holmes, onu görmedin bile. Bu kadar net nasıl konuşabiliyorsun?”

“Çünkü Watson,” dedi, “bu vaka, sıradan bir suçun peşinde değil. Bu kez elimizde bir eşya, bir iz, bir şüpheli yok. Bu kez... elimizde yalnızca bir bakış var.”

“Ve o bakış,” diye devam etti Holmes, “dışarıdan değil... içeriden atılmış.”

Otobüs kampüs durağına vardığında, ikimiz de sessizce indik. Holmes durdu. Bana döndü ve son bir cümle fısıldadı:

“Gidiyoruz Watson. Bu ismi bulacağız. Ama dikkatli ol... çünkü bu sefer vakanın sonunda bir suçlu değil, bir kimlik yatıyor olabilir.”

Kampüs giriş kapısı arkamızda kapanırken, Holmes yavaşladı. Ellerini cebine sokmuş, başını hafifçe öne eğmişti. Ben hâlâ otobüsteki tutamacı düşünüyordum. Metalin soğukluğu, o anda orada olmayan bir varlığın yokluğuna dokunur gibi bir histi bu.

“Watson,” dedi aniden Holmes, “bu vakanın delilleri gözle görülür cinsten değil. Bu kez bir izi takip etmiyoruz... bir hissi izliyoruz.”

Kampüs yolları serin ve sakindi. Öğrencilerin bir kısmı sabah derslerine dağılmış, bir kısmı da avlularda sessizce yürüyorlardı. Holmes, tam o anda başını kaldırdı. Merdivenlere bakıyordu. Eski taş merdivenlerin ucunda, binanın ikinci kat pencerelerinden biri ışıkla doluydu. Ama onu ilgilendiren pencere değil, pencereye yaklaşan silüetti.

Ben de baktım.

Oradaydı.

Turuncu saçlı bir kız... yürüyordu. Sanki aceleyle, sanki oraya ait değilmiş gibi, ama aynı anda her şeyi tanıyormuş gibi. O kadar hızlı geçti ki, sadece gölgesini seçebildik. Gömleğinin beyaz kolu ve saçlarının turuncu kıvrımı bir anlığına ışığın içinden geçti. Sonra yok oldu.

“Gördün mü?” diye sordum Holmes’a heyecanla. “O muydu? O kız mıydı?”

Holmes cevap vermedi. Başını bir kez salladı ve yürümeye devam etti. Sanki hiçbir şey olmamış gibi.

Yetiştim.

“Niye durmadık?” dedim. “Gördük işte! Binaya girdi. Şu anda orada!”

“Hayır,” dedi Holmes. “Orada değil. Orada olan bir gölgeydi sadece.”

Yüzüne baktım. Ciddiydi. Dalgın bir ciddilikle yürüyordu. Her zaman olduğu gibi, gözlemleyen ama bu sefer çözmeye çalıştığı şey bir suç değil, bir *hâ*di.

“Watson,” dedi sonra. “Bazı gölgeler... o kadar tanıdık gelir ki, onlara yetişmeye çalışmak en büyük hatadır. Çünkü onlar... senin hızında yürümez.”

O sırada kampüsün arka tarafına geçtik. Geniş bir avludan ilerlerken bir bankta oturan bir çift gördüm. Aralarında konuşuyorlardı. Neşeliydiler. Ama bir yanda sessizce kitap okuyan bir öğrenci vardı.

Turuncu bir kalemle notlar alıyordu. Bir an için gözüm onda kaldı. Ama hayır... o değildi.

Holmes hafifçe başını eğdi. “Bu vaka, bir ismin peşinde değil Watson. Bu vaka... bir sesin, bir yokluğun, bir geçip gitmenin izinde. Ve o iz... sadece hissedilerek sürülür.”

Elini cebinden çıkardı. Avucunun içinde küçük bir kâğıt parçası vardı. Bir kelime yazılıydı:

Alay.

(İsim? Soyad? Dalga mı geçiyor yoksa gerçekten bu mu?)

Ben okudum. “Alay mı? Ne demek bu?”

“Soyadı olabilir,” dedi Holmes. “Ya da... bir ipucu. Belki de biri bize sadece bir his bıraktı. Ama bu hissin içinde kendisini gizledi.”

Tam o sırada kampüsün üst basamaklarında ayakta duran biri daha dikkatimi çekti. Bu kez gölgesi uzun değildi. Ama başını eğmiş, bir deftere bir şeyler yazıyordu. Arkamı döndüğümde Holmes orada değildi. Merdivenlerin başına çoktan yürümüştü.

Yükselen gün ışığında, gölgeler uzuyordu. Ama biz hâlâ bir ismi arıyorduk.

Bir kimliği.

Kütüphane sessizdi. Tahta sandalyelerden biri gıcırdadı, ama kimse dönüp bakmadı. Holmes ağır adımlarla ilerledi. Raflara değil, masalara bakıyordu. Her zamanki gibi, olay yeri kan lekesiyle değil, bir kalem iziyle başlıyordu.

“Bak Watson,” dedi, “bazen bir not defteri, bir cesetten daha çok konuşur.”

Masalardan birinde yarım kalmış bir taslak çizim vardı. Kenarında ince uçlu bir kalem hâlâ yerindeydi. Kâğıdın sol üst köşesinde yazılı tek bir cümle vardı:

“Bir bakış bazen, yıllarca taşınan bir sessizliği ortaya çıkarabilir.”

Holmes defteri eline aldı, açtı. İçinde çizimler vardı. Hepsi de yüzü görünmeyen bir kıza aitti. Bazen merdivenden çıkarken, bazen bir bankta otururken... Saçları hep aynıydı. Turuncu.

“Bu... onun defteri mi?” dedim kısık sesle.

“Hayır,” dedi Holmes. “Bu, onun *için* yazılmış bir defter. Onu gerçekten tanıyan biri yazmış. Ama garip olan şu ki Watson... bu kişi kendini hiç göstermemiş. Kendini çizmemiş. Ama her çizimde birini gözetliyor.”

Sayfaları çevirdi. Her sayfa birer sessizlikti. En sonunda, bir paragraf vardı. Holmes yüksek sesle okudu:

“Bazen gözlerimi kaçırırım, çünkü o kadar çok şey anlatmak isterim ki, bakarsam dökülür sandığım kelimeler. Bu yüzden en çok bakmadığım yerde, aslında en çok bakmak istediğim yerdedir gözlerim.”

Derin bir sessizlik oldu. Sadece sayfaların çevrilme sesi, eski saat tik takları gibi duyuluyordu. Holmes başını kaldırdı. İlk kez gözleri dolmuş gibiydi.

“Watson... anlatılan kişi bu defterde değil. Anlatan kişi de burada değil. Ama anlatılanın sesi... burada yankılanıyor.”

O an fark ettim ki, bu vaka sadece bir ‘kim’ meselesi değildi. Bu vaka bir ‘neden’ meselesiydi.

Holmes kütüphanenin camından dışarı baktı. Kampüsün taş yolunda, sabah otobüsünde gördüğümüz o kız geçiyordu yine. Bu kez saçları rüzgârda savruluyordu. Yüzü hâlâ görünmüyordu.

“İşte,” dedi Holmes. “O.”

“Ne yapacağız şimdi?” dedim ben, hâlâ titreyen sesimle.

“Hiçbir şey,” dedi Holmes. “Çünkü bazı vakalar çözülmez. Bazı vakalar yaşanır. Biz sadece şahit oluruz. Bu defterde yazılanlar, kimsenin sormadığı sorulara verilmiş sessiz cevaplar.”

Ben sustum. Holmes defteri katladı, cebine koydu.

“Watson... bu kez bir suç yok. Ama bir kayıp var. Ve bazı kayıplar... bulunamaz. Sadece anlaşılır.”

Kapıdan çıktık.

Watson arkasından yavaşça kapıyı kapadı. Odaya sessizlik çöktü.

Holmes, çalışma masasındaki lambayı biraz eğdi. Işık, kahverengi defterin kapağında donuk bir parıltı oluşturdu. Ardından başparmağını defterin kenarına koydu. Sayfalar yıllanmış gibi hışırtıyla ayrıldı. İlk sayfaya geldiğinde, gözleri satıra takıldı. Dudağında ufak bir titreme belirdi.

Sessizlik uzun sürdü.

Watson dikkatlice yaklaştı. “Ne yazıyor?” diye fısıldadı.

Holmes’in sesi alçaktı.

“Buradan geri dönemezsin...”

Watson kaşlarını çattı. “Bu... ne anlama geliyor?”

Holmes cevap vermedi. Defteri eline aldı, koltuğa yaslandı. Sayfayı bir kez daha okudu, parmakları sayfanın kenarında sabitlendi. Sonra yavaşça devam etti okumaya.

“Eğer bu satırı okuyorsan, artık hiçbir şey ilk gördüğün gibi değil. Bu defterin içinde bir vaka yok. Bir itiraf yok. Belki sadece... bir kayboluş var.

Bu satırları yazan biri vardı. Hâlâ var mı bilmiyorum. Bazen aynaya bakıyorum ve sadece gözlerimin içinde biri bir şey anlatmaya çalışıyor gibi hissediyorum. O yüzden bu defteri ben yazmadım desem, inanır mısın?

Ama her kelimesini ben yaşadım. İşte bu yüzden... buradan geri dönemezsin.”

Holmes derin bir nefes aldı.

Watson, deftere uzandı. Holmes elini çekmedi, defteri Watson'a uzattı. "İlk sayfa buysa," dedi yavaşça, "sonunda bir sonuç değil, bir gerçeklik yatıyor olabilir."

Watson sayfayı çevirdi. Yeni bir satır:

"Bana *başardın* dediler. Okul birincisi oldun, dediler. Sınavları kazandın, dediler. Ama kimse sormadı: 'Nereye gidiyorsun?'

Gittiğim yerde olmak istemedim. O kampüs benim hayalim değildi. O şehir benim rüyamda bile geçmiyordu. Ben oraya okumaya değil, susmaya gittim.

17 yaşında biri için bu sessizlik fazla ağırdı.

Şimdi bu defteri yazıyorum çünkü hâlâ oradayım. Buradaymışım gibi yürüsem de, hâlâ oradayım."

Watson'ın gözleri sayfadan kalktı. Holmes pencereden dışarı bakıyordu, ama sanki hiçbir şey görmüyordu.

"Bu bir vaka değil, değil mi?" dedi Watson.

Holmes başını iki yana salladı. "Bu, birinin... kaybolmadan önce tuttuğu son notlar. Biz şimdi sadece... geriye bakıyoruz."

Watson fısıldadı: "Geri dönemezsin."

Holmes defteri geri aldı. Sayfayı çevirdi. Yeni sayfa başlığı yoktu. Ama ilk cümle ortalığı kapladı:

"Bir sabah, 750 numaralı otobüsün 9 arabasına bindim. Onu gördüm. Turuncu saçlıydı. Gözlerimi kaçırmak istedim, ama bakışlarımı geri alamadım..."

Holmes içinden tekrarladı:

"Geri dönemezsin..."

Birbirimize bu kadar yaklaşmış olmamız bile, doğrusu bana pek garip gelmişti. Şoför kabininden geriye dönüp baktığımda, Holmes hâlâ hiçbir şey söylemeden gözlerini ileriye dikmişti. Onda her zaman hayranlık duyduğum bir özellik vardı: Olay daha başlamadan, çoktan ipuçlarını toplamış ve zihninde bir tablo çizmiş olurdu. Bu sabah da farklı değildi.

750 numaralı otobüs, saat tam dokuzu gösterdiğinde, alışık olduğumdan daha sessizdi. Yolcuların gözleri cep telefonlarında ya da sabah mahmurluğunda kaybolmuşken, yalnızca Holmes dikkatini tam anlamıyla çevreye vermiş gibiydi. Ben, elimdeki küçük deftere göz ucuyla notlar karalarken, bir ara şunu fısıldadığını duydum:

"Watson... bu bir rastlantı değil. Otobüs hattı, saat, kalabalığın çözülme biçimi... hepsi onun kararlarının yansımaları."

"Onun derken," dedim, sesimi alçaltarak, "turuncu saçlı kızdan mı bahsediyorsunuz?"

Holmes başını usulca salladı. Gözleri bir noktaya kilitlenmişti; içeride kalan son üç duraktan birinde, kızın elini tuttuğu tutamacı inceledi. Dikkatini fark ettirmeden oraya yönlendirmişti. Sonra bana döndü

ve sanki konuyu değiştiryormuş gibi yaparak bir soru sordu:

“Watson... bir insan, bir tutamata ne bırakabilir?”

“Sürtünme, el ısısı, belki biraz ten kokusu...” diye cevapladım gülümseyerek.

“Ve iz,” dedi Holmes. “En önemlisi, iz. Bu iz bir fikre dönüşebilir.”

Ben ne demek istediğini tam anlamamıştım ama Holmes’un düşüncelerine engel olmamak için sustum. Otobüs yavaşça ilerliyor, her durakta birkaç kişi inip biniyordu. Ve sonra, birden Holmes omzuma dokundu. “Görüyor musun?” dedi, “Sağ kapının dışına... dikkatle bak.”

Kapıdan dışarı baktığımda, sabah sisiyle hafifçe örtölmüş yolda, uzaklaşmakta olan biri vardı. Kızıl değil, turuncu... adımlarında bir acelecilik, başını hafif eğerek yürümesinde bir kararsızlık. Saçları omzuna değiyor, rüzgârla salınıyordu. Elinde kitap mıydı, çanta mı, seçemedim. Ama Holmes seçmişti.

“O,” dedi. “Ve bu onun ilk gelişi değil.”

Otobüs durağa yaklaştı. Holmes indi, ben de arkasından. Kız çoktan köprünün merdivenlerinden yukarı çıkmıştı bile. Aramızda mesafe vardı ama Holmes’un adımlarındaki kararlılıkla, o mesafe kapanabilirdi. Ben hâlâ olan biteni tam anlamlandıramamışken, Holmes şunları fısıldadı:

“Gidiyoruz Watson. Bu vakayı çözmemiz gerekecek. Çünkü bu defa, izini sürdüğümüz kişi bir şüpheli değil... bir hayatın ta kendisi.”

Kampüs kapısından içeri adım attığımızda, her şey tuhaftı. Hava ne tam aydınlıktı ne de gri. Sanki gökyüzü bizim neyle karşılaşacağımızı önceden sezmiş ve ışığı kasıtlı kısmış gibiydi. Holmes, cebinden o klasik büyütelerinden birini çıkarmadı belki ama gözlerinin içindeki o dikkat — evet, o dikkat bir büyüteten çok daha keskindi.

“Burası mıydı?” diye sordu Holmes.

“Evet,” dedim. “İlk kez dışarıda gördüm. Ardından kampüs içinde ve sonra... tam şu üst kata çıkarken iki kez geçti yanımdan. Acele ediyordu. Duruşunda bir telaş vardı ama yüzünde değil. Yüzü sakindi. Nereye gittiğini biliyormuş gibi yürüyordu ama... bir şeyden kaçıyor gibiydi.”

Holmes başını eğerek birkaç adım attı. Merdivenlerin başına geldiğimizde durdu. Sol taraftaki duvara yaslandı ve dudaklarının kenarıyla şöyle mırıldandı:

“İki kez geçmiş olması... bir rastlantı gibi değil. Bu yol onun için bilinçli bir geçiş noktası. Belki bir şey göstermek istiyordu. Belki bir şey saklamak.”

“Ne olabilir ki?” dedim. “Burası sıradan bir kampüs holü. Katlar, sıralar, yürüyen öğrenciler.”

Holmes gözlerini bana çevirdi. “Watson,” dedi, “sen hâlâ farkında değilsin. Bu vakada sıradan olan hiçbir şey yok. Her geçiş bir seçimdi, her seçim bir iz bıraktı.”

Ve sonra merdivenleri tırmanmaya başladı. Ben peşinden ıktım. En üst kata geldiğimizde, Holmes birden durdu. Ayaklarını olduğu yere sabitledi ve duvara dayalı o demir korkuluğa bakarak sordu:

“O gün burada mıydı?”

“Evet,” dedim. “İki kez. İlki hızlı geçti. İkincisinde yine hızlıydı ama... gözüm oradaydı, ben fark ettirmemeye çalışıyordum. Arkadaşım yanımdaydı. Ona bir şey belli etmek istemedim ama içimde bir şey... başka bir şey kıpırdanmıştı. Gözüm sadece onu arıyordu.”

Holmes bana döndü. “Ve aramaya devam etti,” dedi. “Otobüste bile... gözlerin onu buldu. Yanına kadar geldi. Ve sonra bir başka ayrıntı daha: O günün sonunda, elin — sıradan bir tutamaca dokunduğun elin — nasır tuttu. Bunu bana söylememiş olsan bile çözerdim.”

Şaşırmıştım. Holmes nasıl bilmişti? Sessizliğimi fark etmiş olmalıydı çünkü devam etti:

“Bu vakayı çözeceğiz Watson. Ama sanma ki bu bir kişinin izi. Bu, yıllardır biriken bir şeyin — bastırılmış duyguların, anlatılamamış cümlelerin, yarım kalan sınavların ve susturulmuş seslerin— hayata sızmış hali.”

Derin bir sessizlik oldu.

Holmes birkaç adım attı, merdiven boşluğundan aşağı baktı, sonra birden durdu.

“Watson,” dedi yavaşça, “bu vakada sonuca ulaşmak için... deftere ihtiyacımız olacak. Onun defterine.”

“Defter mi?” dedim. “Ne defteri?”

“El yazısıyla dolu bir defter. Yazılmış, ama belki hiç gönderilmemiş. Okunmamış. Bir zamanlar birinin yazdığı ama aslında senin için bırakılmış bir defter. Ve inancım tam ki, bu defter... yalnızca bizi değil, onu da sana getirecek.”

Kampüsün taş döşeli avlusunda güneş, yüksek binaların arasından süzülürken saat sabah 09.00'u gösteriyordu. Etraftaki öğrenciler sınıflara yetişmeye çalışıyor, kimisi telaşla çantasını yokluyor, kimisi ayakta bir yudum çayla uykusunu kovmaya çalışıyordu. Holmes ile birlikte yavaş adımlarla avludan geçiyorduk. Gözleri her zamanki gibi keskin, elleri arkasında birleşmişti. Zihni çoktan bilmediğim kıvrımlarda bir şeyleri çözmeye başlamış gibiydi.

Tam o sırada, kampüsün çıkış kapısına yakın bir noktada — gölgeli taş sütunlardan birinin dibinde — uzun, dalgalı turuncu saçları omuzlarına dökülmüş genç bir kız dikkatimizi çekti. Yüzü eğikti, ama elleri önünde birleşmişti. Elinde siyah bezle sarılmış bir defter tutuyordu.

Holmes birden durdu.

“Watson,” dedi kısık sesle. “İşte geliyor.”

Kız yavaşça adım attı, Holmes’un tam karşısında durdu. Başını kaldırdı ve göz göze geldiler. Ardından hiçbir çekince, tereddüt veya açıklama yapmaksızın defteri Holmes’a uzattı.

Holmes elini uzatırken, kız sadece şunu söyledi:

“Adım Damla. Damla Alay. Bu defter... size onun izini verecek.”

Bir saniyelik duraksamadan sonra Holmes defteri aldı. Başını hafifçe eğdi, teşekkür etmedi — sadece gözlerinin içine baktı. Sonra kız, tek bir kelime daha etmeden arkasını dönüp kampüsten çıktı.

Watson olarak bir şey söylemek istedim ama Holmes benden önce konuştu:

“Adını söyledi,” dedi. “Bu vakadaki ilk isim bu, Watson. Ve farkında olmadan... bize vakayı başlatan kişi oldu.”

“Damla Alay...” diye mırıldandım. “Sanki onu... bir yerden hatırlıyorum. Ama nereden?”

Holmes gözlerini uzak bir noktaya dikip fısıldadı:

“Çünkü Watson... biz onu daha önce gördük. Fark etmedik sadece.”

Sonra Holmes, yavaşça cebinden not defterini çıkardı ve Damla’nın verdiği defteri onun yanına yerleştirdi.

“Gidiyoruz Watson. Bu ismi bulacağız. Ama dikkatli ol... çünkü bu sefer vakanın sonunda bir suçlu değil, bir kimlik yatıyor olabilir.”

Ve yürümeye başladık. Güneş hâlâ gölgeleri uzun uzadıya yere seriyordu. Ama biz artık gölgenin değil, geçmişin peşindeydik.

Holmes, siyah kumaşa sarılı defteri masaya yerleştirdiğinde, içeriye sessizlik hâkimdi. Kahvelerimiz soğumuştur. Baharın ince serinliği camdan süzülüyor, ama odamızın içindeki yoğunluk hiçbir hava akımına yenik düşmüyordu.

İlk sayfa açıldı.

Sayfada, titrek ama özenli bir el yazısıyla yazılmış cümleler vardı. Her satır, sanki o an yeniden yaşanıyor gibiydi. Holmes, gözlerini kelimelere kilitledi. Ben ise sadece okuyordum — ama her kelimede, kalbimde bir çekilme hissediyordum.

“Ben bu şehre gelmek istememiştim.

Başka bir şehir, başka bir kampüs istiyordum. Belki gezmeye bir gün uğradım buralara ama okumak... okumak için değil.

Bu koca yılda neler oldu neler... Vize sınavlarına çalıştım dedim, dümen yaptım.

İçimde hâlâ o eski konular var — lisede ezber yaparken kolumu acıtacak kadar çok çalıştım.

Soru bankaları bitti, geceler bitti. Ama insanlar... başka bir renge büründü.

Berkay yapar dediler.

Ama gerçek Berkay’ı hiç tanımadılar.”

Holmes durdu. Parmağını satırların üzerinde gezdirdi. Sonra bana döndü:

“Watson, buradaki kişi bir suçtan değil... bir kırılmadan kaçıyor.”

Başımı salladım. O an ben de hissetmişim. Satırların içinde bir yere çökülmüştü sanki. Bir ses vardı ama yankılanmıyordu. Yazmaya cesareti olan ama duyulmamış bir gencin sesi.

Holmes okumaya devam etti.

“17 yaşıındaydım. Babaannem dedi, dedem dedi, herkes 'git oku' dedi.

Ama ben hazır değildim.

İlk dönem... cezaevi haberleriyle geçti. Babam içerideydi.

Yurtta düzene alıştım ama artık her şey üstüme üstüme geldi.

İlk sınav notumu gördüğümde donup kaldım.

Berkay bu kadar çalıştı, bunun karşılığı 50 mi?”

Bir anlık duraksama oldu. Holmes'un sesi kesildi. Belli ki onun da kalbinde bir yer burkulmuştu. Sonra yavaşça defteri kapattı — ama elleri üzerinden kalkmadı.

“Watson,” dedi, “bu genç... kendi içindeki mahkemeye tanıklık ediyor.”

Ben hiçbir şey diyemedim.

Çünkü o satırlar, ne bir öğrenciye, ne bir davaya, ne de bir Sherlock Holmes hikâyesine aitti. O satırlar, yaşamın ortasında kendine rastlamış bir gence aitti. Sessizce savaşı, gürültüsüz düşen... ama kelimelerle kendini yeniden kurmaya çalışan birine.

Holmes gözlerini kapattı. Gözlüklerini çıkarıp masaya koydu.

“Bu, Watson... bizim alışık olduğumuz türden bir vaka değil.”

“Hayır,” dedim sessizce. “Bu bir yaşam öyküsü. Ama bir suç mahalli gibi... her cümlede iz var.”

Holmes okudu:

“Lise yıllarım... en çok özlediğim yer orası.

O sessiz Berkay'ı... kimseyle konuşmayan, dersine odaklı, defterine bir şeyler yazan...

Bir köşede oturup diğerlerini izleyen ama göz teması kurmaktan kaçan...

Artık göz kontağı kurabiliyorum. Ama bazen hâlâ gözlerimi kaçırıyorum.

Çünkü bazı bakışlar... insanın içini delip geçiyor.

Hele ki... bir kızın sessizliği bazen her sesi bastırabiliyor.”

Holmes, göz ucuyla bana baktı. Sanki içten içe bir şeyleri bana aktarmak ister gibi.

“Watson, burada bir kırılma var. Bu cümle... bir dönüşümün eşiğinde yazılmış.”

Ben başımı salladım. Evet, öyleydi. Her cümle, yazanın kendini dışardan izlemesi gibiydi. Kendi hayatını kurcalayan bir dedektif gibi yazmıştı: tarafsız, sessiz ama merakla.

Holmes devam etti:

“TYT, AYT... sınav kitapları arasında sıkıştım.

Herkes bir şey dedi. Bir rehber öğretmen, ‘Sen bunu yapamazsın,’ dedi.

Hatalarımdan biri de buydu.

O gün... bir yol ayrımıydı.

AYT'ye girmedim. Ve o karar, belki de hayatımın rotasını çizdi.”

Holmes defteri bir süre kapatmadan elinde tuttu. Sayfaya baktı ama okuma devam etmiyordu. Belli ki kelimeler zihnine takılmıştı. Sonra bana döndü, alçak bir sesle:

“Watson... bu çocuk kaderin değil, insanların sözlerinin içinde kaybolmuş.”

Benim içim burkuldu. Çünkü Holmes haklıydı. Ve o çocuk, sadece bir vaka değil, bir insanın içine gömdüğü bir haykırıştı.

Ben yutkundum.

“Devam edelim,” dedim. “O haykırışı sonuna kadar duymalıyız.”

Holmes başını eğdi. Sayfayı çevirdi. Sonraki bölüm daha karışıktı — kelimeler hızlı yazılmıştı, bazı satırlarda silinmiş cümlelerin izi bile vardı.

“İlk zamanlar yurttan kimseyle konuşmadım.

Odamdaki arkadaşlar... biri garip sesler çıkarıyor, biri anlamıyor beni.

Mescitte dua ederken bile... yalnız kalmak istiyorum.

Sherlock Holmes kitapları okuyorum.

60 sayfa... Mavi Yakut, Benekli Kordon...

Ama aklım başka yerde.

Turuncu saçlı bir kız vardı...

Gözleri... bakışları... sesi bile yoktu belki ama ben o sessizliği duydum.

Otobüs 750'deydik. Sabah 9 arabası. Yan yana geldik ama bir kelime bile etmedik.

Elim tuttuğu tutamacın üzerinde hâlâ nasır var.

Belki de bu bile bir işaret gibiydi — sessizlikten iz kalmıştı.”

Holmes durdu. Bu sefer gözleri sayfada değildi, gözleri bana bakmıyordu. Gözleri kendi içine dönmüştü. İlk kez bir vakada... susuyordu.

Ben usulca sordum:

“Holmes, ne görüyorsun bu satırlarda?”

Holmes başını kaldırmadan cevapladı:

“Watson... bu çocuk bir hayat yaşamıyor.

Bu çocuk... bir hayatın gölgesinde yürümüş.

Ama şu anda... kendi izini sürmeye başlamış.”

Bir süre sessizlik oldu. Dışarıda kuşlar ötmüyordu. Sanki o dairede, o an, zaman durmuştu. Çünkü biz artık bir dedektiflik hikâyesinin ortasında değildik.

Biz... bir gencin yıllar boyunca sakladığı defteri okuyorduk.

Holmes defteri yavaşça kapattı. Ellerini dizlerine koydu, başını biraz öne eğerek gözlerini yere sabitledi. O hâlde birkaç saniye sessiz kaldı. Sonra gözlerini yeniden açarak bana döndü.

“Watson, bu bir vaka değil.”

“Ne demek istiyorsun Holmes?”

“Bu bir ses... kimsenin duymadığı. Bize verilmiş bir fırsat gibi. Bu defter... bu çocuğun geçmişine sakladığı, kelimelerle örülmüş bir çılgılık.”

Gözlerim elimdeki saate kaydı. Zaman ilerliyordu ama ortam sanki hâlâ aynı derinlikte donmuş gibiydi. Holmes tekrar defteri açtı. Kaldığı yerden okumaya başladı.

“Bazen sessizce uzaklaşmak istiyorsun insanlardan.
Yurtta odamı paylaştığım kişilerin arasında bile... kendime ait bir yer aradım.
Bir tanesi, mescitte anlamsız sesler çıkarıyor. Sanki dikkatimi çekmek ister gibi.
Ama ben... pencerenin dışına bakıyorum. Görmemiş gibi yapıyorum.
Çünkü bazen dönüp baksan... bir şey söyleyeceklerini hissediyorsun.
Ama o cümleleri taşıyacak yerin kalmamış gibi oluyor.”

Holmes bana döndü. “Burada yalnızlık yok Watson... burada yorgunluk var. Sosyal kalabalıklardan, beklentilerden, karşılık vermekten yorgun düşmüş bir genç.”

Ben başımı salladım. Sonra Holmes tekrar devam etti.

“Bazen sabah oluyor ama içimde boşluk var.
Oturup matematiğe bakıyorum, göz ucuyla.
Ama doğru düzgün çalışmıyorum. İçim rahat değil çünkü.
Sanki zaman kayıyor önümden. Ve ben hiçbir yere tutunamıyorum.
Sherlock Holmes okuyorum.
Mavi Yakut, Benekli Kordon...
60 sayfa geçmiş ama kafamın içinde tek bir düşünce yok.
Sadece... dalıp gidiyorum.
Sanki içimde biri var da... ben sadece onu taşıyorum.”

Holmes defteri kapattı bu kez. Elleriyle defteri avuçladı, sıktı ama zarifçe. Sonra gözlerini bana dikti:

“Watson... bu çocuğun kim olduğunu öğrenmeliyiz.”

Ben yavaşça ayağa kalktım. “Bunu bir vakanın ötesinde yapmalıyız Holmes. Çünkü eğer bu defter bir izse... o zaman o iz bizim ona ulaşmamız için bırakılmış demektir.”

Holmes yerinden kalktı. Paltosunu aldı, şapkasını taktı. Gözlerini uzak bir noktaya dikti ve derin bir nefes aldı.

“Gidiyoruz Watson. Üniversite kampüsüne döneceğiz. O sabahki otobüs — 750 numaralı hatta binen o genç — ve... turuncu saçlı kız. Bu defterdeki her şeyin bir kesişim noktası var.”

“Ya o kız?”

Holmes gülümsedi.

“Watson... bence o kız bizi daha önce gördü.”

Ben duraksadım. “Nerede?”

“O kampüs çıkışında. Bizi fark etti. Ve sonra bu defteri bıraktı. Belki de ‘Demek sizsiniz’ demek isterdi ama cümleleri yoktu.”

Gözlerimi yere indirdim. Sessizlik. Sonra fısıldayarak söyledim:

“Holmes... bu defterde geçen çocuk...”

Holmes başını eğdi. Sözümü tamamladı:

“Biliyorum. O çocuk Watson... bu sefer çözmemiz gereken kişi değil. Tanımamız gereken kişi. Belki de ilk kez... sadece dinlememiz gereken biri.”

O an fark ettim. Bu vaka, tüm alışıldık Holmes vakalarından farklıydı. Bu kez iz sürmek değil, iz olmak gerekiyordu. Ve defterin sayfaları her çevrildiğinde, Holmes’un gözleri daha da doluyordu. Çünkü bu vakada kan yoktu... ama kan kadar ağır bir geçmiş vardı.

Holmes, defteri dikkatlice geri kutuya yerleştirirken eli bir an tereddüt etti. Fotoğrafa yeniden baktı. Bu kez sadece Damla’ya değil, arka plandaki silik yüze de odaklandı. Sanki zihninde bir gölge kıpırdadı. Hafıza oyunu değildi bu. Daha fazlası vardı. Daha önce çözülmemiş, tamamlanmamış bir portre gibi... Watson ise hâlâ sessizdi. Yanındaki masada, Damla’nın defteri dışında bir şey daha duruyordu. Küçük bir kağıt. Üzerinde yalnızca tek cümle yazıyordu:

“Bazı kitaplar, sonuna gelindiği için değil... *tamamlandığı* için biter.”

Holmes gözlerini kısmış, harflerin mürekkebine gömülmüş gibiydi. Sonra başını hafifçe kaldırdı, gözlerini Watson’a çevirdi. “Anladın mı?” dedi kısık sesle, “Bu defter, yalnızca bir hikâyeyi değil... bir kimliği taşıyor. Bu, anlatıcının kendisiymiş.”

Watson yutkundu. “Yani... o çocuk, defteri yazan... Berkay. Bu defter onun.”

Holmes başını salladı. “Ve bu vaka, yalnızca bir kayıp değil. Bu vaka, bir buluş. Zamanla yarışan bir tür içsel kurtarma operasyonu. Damla Alay yalnızca bir figür değil... o bir tetikleyici. Bir kıvılcım. Görüyorsun ya Watson, bazen duygular ipucu olur. Ve biz bu defterde, bir kimliğin izlerini sürüyoruz.”

Watson, deftere doğru eğildi. “Peki ya şimdi ne olacak?”

Holmes derin bir nefes aldı. “Şimdi Watson... bu defterin yazarı kimse, onunla yüzleşme vakti geldi. Ama önce... onun nasıl birine dönüştüğünü öğrenmeliyiz. Ve bunu bize yalnızca sayfalar değil, tanıklar anlatabilir.”

“Tanıklar mı?” diye sordu Watson. “Kim mesela?”

Holmes gözlerini kısarak cevapladı: “Öğretmenleri, onu yarı yolda bırakanlar, yanında sessizce duran dostlar... ve belki de... kimse. Çünkü bazı hikâyeleri yalnızca yazarından öğrenebilirsin. Ve bu hikâye... yazılmış olsa da henüz tamamlanmamış.”

Holmes, elindeki defteri bir kez daha çevirdi. Bu sefer sayfaların arasına usulca parmaklarını geçirdi, açtı. İlk sayfa bomboştu. Yalnızca sayfanın en üstüne kalemle eğri bir satır iliştilmişti:

“Bu defteri yazan kişi... belki de hiç var olmamış biri.”

Watson irkildi. “Bu ne demek şimdi?”

Holmes sayfayı çevirirken konuştu:

“Demek ki, anlatıcı gerçekliğini yitirmiş. Ya da en azından... öyle hissetmiş. Devam etmeliyiz.”

Ve ikinci sayfa açıldı.

Her şeyin bu kadar sessizleştiği başka bir anı hatırlamıyorum. Dışarıda insanlar koşuşturuyordu, içeride bir defterin kapağını kaldırıyordum. Kampüs dışındaki o sabah... onu ilk kez görmem... bakışlarımın onun üzerinden kalkamayışı... belki de bu hikâyenin sessiz patlamasıydı.

Arkadaşlarımın yanında fark ettirmemeye çalıştım ama gözüm hep onu arıyordu. Göz göze gelmeden bakılabilir mi? İnsan birini uzaktan tanımazken bile tanıyormuş gibi hissedebilir mi?

Belki de tanımadan bağlandım.

Sonra onu kampüsün içinde gördüm. Aceleyle yanımdan geçtiği o anlar, ayak sesleri, rüzgârla karışan saçlarının kıvrımı... her şey bir film karesi gibi kaldı zihnimde.

Ama en çarpıcısı, o sabah 750 numaralı otobüsle geldiğinde yaşandı.

Otobüse biner binmez gördüm onu. Kalabalığın arasından sıyrılıp ön tarafa yürüdüm. Tutunacak yer ararken gözüm onun tuttuğu tutamaça takıldı. Tuhaf bir şey oldu. O an zaman yavaşladı sanki. Kalabalık azaldıkça yanına yaklaştım, tutamağını bıraktı ve başka bir yere geçti. Elim fark etmeden onun tuttuğu yere gitti.

Ve o andan sonra... elimin üstü günlerce garip bir şekilde nasırlaştı.

Belki de o temas bile olmamıştı. Ama iz bırakan şey dokunuşlar değildir yalnızca. Bazen birinin tuttuğu yer bile sana aitmiş gibi gelir.

O gün, sınavım vardı. Aklım darmadağındı. Ama otobüsten indiğimde yalnızca onu düşündüm.

Sahi, nasıl bu kadar sessiz kaldım?

Çünkü bu hikâyede biri konuşsaydı, diğeri susacaktı. Ve ben ilk susan olmak istedim.

Watson sessizce başını salladı. Defterin sayfaları çevrilirken, kelimelerin içinde bir şey belirliyordu — yalnızlık değil sadece. Daha derin bir şey. Anlatılmamış bir büyüme sancısı.

Holmes gözlerini kitaptan ayırmadan mırıldandı:

“Watson... bu çocuk, içindeki çılgınlıkları paragrafa bölmüş.”

Watson yutkundu.

“Yani... şimdi ne yapacağız?”

Holmes sayfayı çevirdi.

“Okuyacağız. Çünkü bu defter, yalnızca birinin geçmişini değil, belki de kendi geleceğimizi de gösteriyor.”

Yıl: 2023, Mevsim: Sonbahar.

Lisenin son yılıydı. Ve hayatın da bana “son” dediği çok şey vardı.

Kimi günler sabahları okulun kaloriferin hemen yanındaki sıraya oturdum. Bazense ilk sırada, sınıfın solunda, duvara yakın bir yerde. Sessizdim. Sessizliğim beni koruyordu.

Çoğu zaman elimde defter, içimde bir dünya olurdu. Bazı günler kimseyle konuşmaz, sadece yazardım. Öğretmenlerim beni 'Einstein' diye çağırırdı, ama içimde bir yer hep "Berkay" kalmak istiyordu.

Ben sadece dersi dinlerdim. Ödevimi verirdim. Ama bazıları, "Bu çocuk oyun düşkünü" derdi. Kimse o defterin içinde ne olduğunu, neler düşündüğümü, neyin beni sabahları ayakta tuttuğunu sormazdı.

Bir gün rehber öğretmeni geldi. "Sen bu sınavı başaramazsın, AYT'ye girme," dedi. Gözlerim dolmadı. Ama içimde o an bir şey koptu.

Evdekiler... onlar da "Yaz burayı," dediler. "Üniversite olsun da..." dediler. Kimse gerçekten ne istediğimi sormadı.

Ve şimdi buradayım.

Makine Mühendisliği. Okumak için değil, kaçmak için geldiğim şehirdeyim.

Bazen yurttaki odamda yalnız kalmak istiyorum. Odamda biri garip sesler çıkarıyor, dikkatimi çekmeye çalışıyor ama ben pencereye bakıyorum. Dışarıya. Bir yere değil.

Düşüncelerime.

Watson bir an defteri kapatmak ister gibi oldu ama Holmes elini kaldırdı.

"Hayır, bu çocuğun kelimeleri — bir iplik gibi. Çekersen kopmaz, sadece seni içine çeker."

Watson usulca başını salladı.

"Gerçekten üzgünüm Holmes. Bu bir vaka değilmiş gibi geliyor artık. Sanki... bir hayatın içinden geçiyoruz."

Holmes ilk kez deftere değil, pencereden dışarıya baktı.

"Evet Watson. Belki de ilk kez... bir hayatı gözlemliyoruz, çözmeye çalışmadan."

Yıl: 2024, Ay: Eylül. Şehir: Uzak.

Bu şehir bana ait değil.

İlk geldiğim günü hatırlıyorum. Elimdeki çantadan çok, içimdeki yük ağırdı. Kalabalığın içinde kaybolmak istedim. Oysa ben görünmezdim.

Kampüs büyük. İnsanlar hızlı. Ama kimse kimseye bakmıyor. Herkesin gözleri var ama bakışları yok.

İlk hafta yurttaki odama geçtim. Oda arkadaşlarım vardı. Ama ben... bir odaya değil, bir geçmişe kapanmak istiyordum.

Mescitteyken bile bazen biri sesler çıkarıyordu — sanki dikkatimi çekmek ister gibi. Ama ben hep pencereye bakıyordum. Dışarıya. Orada olmayan bir yere.

Derslere gitmeye çalıştım. Ama eski Berkay yoktu. O, lisede sabahlara kadar çalışan, iki paragraf ezberleyip kolunu masaya yaslayan Berkay gitmişti.

Buradaki ben... sadece gidip gelen bir gölgeydi.

İlk vizemde çok çalıştım. Gerçekten. Ama notum 45 geldi.

Dedim ya, bu şehir bana ait değil.

Holmes bir süre durdu. Gözleri sayfada takılı kaldı.

Watson hafifçe sordu:

“Bu genç... neden yazmış tüm bunları? Neden kendini kaybolur gibi anlatıyor?”

Holmes gözlerini defterden kaldırmadan yanıtladı:

“Çünkü Watson... bazen bir insan kendini bulabilmek için önce tamamen kaybolmak zorunda kalır.”

Watson pencereye döndü. Rüzgâr dalları hafifçe kıpırdatıyordu.

“Ve biz ne yapacağız?”

Holmes dudaklarının arasından usulca bir cümle bıraktı:

“Onu bulacağız.”

Defter – Sayfa 9

(Holmes'un gözleri kelimelerde ilerliyor. Watson nefesini tutmuş, sessizce okuyor.)

O gün sıradan başlamıştı. Zaten hangi fark ediş sıradan olmayan bir sabahla başlar ki?

Ben yine her zamanki gibi kendimi dinliyordum. Herkes bir yere gidiyordu ama ben bir yere varmış gibi değildim. Sonra... onu gördüm.

Hayatımda daha önce öyle bir renk görmemiştim. Ne doğuda güneşin doğuşunda, ne de çocukken izlediğim bir animasyonda.

Turuncuydu.

Ne kırmızı, ne sarı, ne pas, ne bakır.

Durağın birkaç adım ötesinde yürüyordu. Sanki rüzgâr sadece onun saçlarına çarpıyordu.

O gün... ilk kez gözümü kaçırmadım.

Benden uzaklaştıkça içimde tuhaf bir sızı başladı.

Yürüyüşü aceleydi ama içinde bir yavaşlık vardı.

Sanki kaçmakla kalmak arasında sıkışmış gibiydi.

Sanki biri onun ismini hafifçe fısıldamış da... o, onu duymamış gibi.

Onu bir daha görmeyeceğimi düşünmüştüm.

Ama... kampüs içindeydi.

Evet, gerçekten de aynı kızdı.

Üst kata çıkarken yine göz göze geldik.

Kafamı çevirmedi. O da çevirmedi.

Ama o gün kafamın içinde bir cümle çınladı:

“Allah sevdiğine bağışlasın...”

O cümleyi o ana kadar yalnızca yaşlılardan duymuştum.
Ama şimdi... sanki içimde biri o cümleyi fısıldadı.
Sanki gökyüzü bile susmuştu.

İnsan bazı yüzlere uzun bakmak istemez çünkü o yüzlerde kendi unutmak istediği şeyi görür.
Ama bu yüz... sanki bilmediğim bir geçmişin, henüz yaşanmamış bir geleceğin resmiydi.

Ve sonra...
750 numaralı otobüse bindim.
Saat sabah dokuzu biraz geçiyordu.
Otobüs kalabalıktı. Önce sürücünün yanına geçtim.
Sonra boşalmaya başlayınca ilerledim...
Ve **onu yeniden gördüm.**

Şaşırmadım.
Çünkü sanki orada olması gerekiyordu.
Sanki her şey, o an için kurulmuştu.

Tuttuğu tutamacın hemen yanına geldim.
Elim, onun bıraktığı sıcaklığa değdi.
O, başka bir tutama geçtiğinde ben hâlâ ilk yerdeydim.
O tutamacı... günlerce unutamadım.
Avcumda bir iz kaldı.
İz dediğim; deri değil.
Daha derin bir şey.
Bir düşünce gibi.
Bir sızı gibi.
Bir dua gibi.

İşte o gün...
Benim içimde bir defter açıldı.
Yazmaya o gün başladım.
Ama ilk kelimeyi bile yazmak yıllar sürdü.

(Holmes bu satıra geldiğinde gözlerini defterden kaldırdı. Watson, onun yüzüne dikkatle baktı. Holmes çok nadir böyle bakardı: Duygulu, ama soğukkanlı.)

“Watson...” dedi sessizce.
“Sanırım... bu yazı, bir vakanın değil, bir *yolculuğun* ilk adımı.”

Holmes, defteri usulca kapattı. Parmakları kapağın üzerinde bir an hareketsiz kaldı. Sanki kapattığı yalnızca bir defter değil, içinde yıllardır taşıdığı ama adını koyamadığı bir boşluktu.

“İsim Damla Alay...” dedi Holmes, gözlerini uzak bir noktaya dikerek.
“Dikkatini çeken şey neydi?” dedim.
“Bir kişinin kendi hikâyesini böyle anlatması.” diye mırıldandı. “Ama esas mesele şu, Watson... Bu kişi defteri yalnızca yazarak bırakmadı. Bize verdi. Bizzat elimize teslim etti. Sence neden?”

Cevap veremedim. Çünkü bu defa Holmes’ün sesinde alışık olmadığım bir şey vardı: tereddüt.

“Sence tanıyor muydu bizi?” dedim.

Holmes yüzüme dönmedi. Ayağa kalktı, pencereden dışarı baktı.

“Kampüse dönüyoruz Watson. Bugün değilse bile... o kızı orada tekrar göreceğiz. Görmemiz gerekiyor.”

“Tanır mıyız onu?” dedim.

Holmes hafifçe başını salladı.

“Çoktan tanıdık, Watson. Ama henüz... nerede gördüğümüzü hatırlamıyoruz.”

Ertesi sabah, aynı 750 numaralı otobüsle kampüse dönüyoruz.

Holmes sessiz, cebinde defteri taşıyor.

Ben hâlâ o kızın yüzünü net hatırlamaya çalışıyorum.

Ama nedense... otobüsün önündeki tutamaca uzanırken, aklıma sadece **bir bakış** geliyor.

Ne renkti gözleri?

Rüzgâr gerçekten onun saçlarını mı savuruyordu?

Yoksa bu defterdeki satırlar... bizim hatırlamadığımız bir geçmişin izleri miydi?

Kampüse varıyoruz.

Holmes yürürken etrafı dikkatle tarıyor.

Bir an duruyor.

Karşı binanın merdivenlerinde biri var.

Turuncu saçlı.

Sırtı dönük.

Bir anlık bakış.

Holmes hızlanıyor.

Ama kız dönmeden içeri giriyor.

Sadece kapı aralığından **hafifçe başını çevirip** bakıyor.

Holmes duruyor.

Göz göze gelmiyorlar.

Ama bu bir ilk değil.

Belli ki... **bir şey hatırlıyorlar.**

Holmes o gün kampüste yalnız yürüdü.

Benimle gelmemi istemedi.

“Bu, Watson... yalnız yapılması gereken bir gözlem.” demişti.

“İki kişi olursak, dikkat çekeriz. Ama ben... yalnızca bakacağım. Şimdilik.”

Elinde, defterden yırtılmış gibi görünen bir sayfa vardı.

Sayfada sadece üç cümle yazılıydı:

“Benim en sevdiğim bank, kampüsün arka tarafında, büyük ağacın altında olandır.

Orada bazen rüzgâr saçlarımı savurur.

Bazen de biri bana uzaktan bakar gibi olur... ama asla yaklaşmaz.”

Holmes, o bankı buldu.

İkindiye yakındı.

Güneş dalların arasından sızıyor, yaprakların üzerine mozaik gibi düşüyordu.

Ve orada... biri vardı.

Turuncu saçlı.

Holmes durmadı.

Banktan uzak bir noktaya geçti.

Çimenlerin kenarına oturdu.

Sigara içmedi. Not almadı.

Sadece gözlemledi.

Kızın sırtı ona dönüktü.

Ama Holmes, başın küçük eğiminden, ellerin dizlere koyuluşundan, bir cümleye gömülmüş gibi oturduğundan emindi.

Defterdeki satırları düşünüyordu.

Bir an, kız başını çevirir gibi oldu.

Holmes hemen gözlerini kaçırdı.

Ama geç kalmıştı.

O kız... onu görmüştü.

Birkaç dakika sonra kız ayağa kalktı.

Yavaşça yürümeye başladı.

Holmes onu takip etmedi.

Sadece cebinden küçük bir kâğıt çıkardı.

Not aldı:

“Tanıdı. Ama korkmadı.

Bu, bir suçlunun bakışı değil.

Bu... belki bir geçmişin yankısıydı.”

Akşamüzeri yanıma döndüğünde sesi daha sessizdi.

“Watson,” dedi. “Bazen birini tanımak için ona soru sormana gerek yoktur.”

“Bakışını tanırırsın. Gülümsemesini değil... eksikliğini tanırırsın.”

“Sessizliğini, daha önce bir yerlerde duymuş gibi hissedersin.”

“İşte bu kız... tam da öyle biri.”

“Ne yapacağız?” dedim.

Holmes derin bir nefes aldı.

“Bir sonraki adımı atacağız Watson. Ama bu sefer... bir suçu çözmek için değil.

Bir hayatı anlamak için.”

Holmes çantasını açtı, defteri bir kez daha çıkardı.

Sert kapaklı, yıpranmış bir defter.

Üzerinde yalnızca bir isim yazıyordu: **B. A.**

İç sayfaya iliştirilen küçük not kâğıdına göz gezdirdi.
Ve bir şey... kıpırdadı zihninde.

Turuncu saçlı kız.

Durdu.
Elini alnına götürdü.
O defteri getiren kızı anımsamaya çalıştı.

Başlangıçta sadece bir figürdü gözünde.
Soğuk bir sabahta, gri paltosunun yakasına sarınmış, defteri Holmes'a uzatan genç bir kadın.

O an başını hafif eğmişti.
Konuşmuştu ama sesi kısık ve sakindi:

"Bu size ulaşmalı. Kimin olduğunu bilmiyorum. Ama içinde gerçekler var."

Holmes, o sırada yalnızca deftere odaklanmıştı.
Ama şimdi, kampüste oturan o kızı görünce... zihnindeki siluet netleşmeye başladı.

O oydu.

Damla Alay.

Aynı gözler.
Aynı kararsız tebessüm.
Aynı şekilde ayaklarını yere paralel basışı.
Ve en önemlisi... aynı yalnızlık.

Holmes birden doğruldu.
Yüzünde, ilk kez gördüğüm türden bir şaşkınlık vardı.

"Watson," dedi.
"Defteri getiren kişi, o kızdı. Kampüste gördüğümüz kişi."

Gözlerimi kıstım.
"Emin misin?"

"Emin değilim," dedi yavaşça.
"Çünkü hafızam değil... içgüdüm söylüyor bunu."

Holmes, elindeki defterin son sayfalarını sessizce kapattı. Parlak gözleri hâlâ kapakta oyalanıyor, sanki orada görünmeyen bir harf daha varmış gibi bakıyordu. Parmak uçları, defterin kenarında hafifçe titredi. Ardından başını kaldırmadan konuştu:

"Watson," dedi alçak ama net bir sesle. "Sana garip gelebilir ama... bu defteri getiren genç kadın, bana tanıdık gelmişti."

"Ne demek istiyorsun Holmes?"

“Gözleri... yürüyüşü... hatta eliyle defteri tutuşu. Sanki daha önce gördüğüm bir hayalin devamıydı. Ama zihnimdeki görüntü flu, belli belirsiz. Ve bunu ilk kez defteri okurken fark ettim.”

Watson, Holmes’un yüzüne dikkatle baktı. Bu, o pek sık karşılaşmadığı anlardan biriydi. Holmes, hesapladığı bir sonucu değil, sezdiği bir gölgeyi anlatıyordu. Bu da vakaların doğasını daha gizemli hâle getiriyordu.

“Otobüs...” dedi Holmes, birden fısıltıyla. “750 numaralı hat. Sabah saat dokuz.”

Watson şaşırdı. “O sabah bir şey mi oldu?”

Holmes, pencereye yöneldi. Gözlerini gökyüzüne değil, hafızasının bir yerine dikti.

“O sabah, kampüs yolculuğum sırasında kalabalık bir otobüste, bir genç kadını izledim. Elini bir tutamağa koymuştu. Turuncu saçları vardı. Soluk bir cilt, ama derin ve kararlı bakışlar. O kadar kalabalığın içinde... yalnızca o fark ediliyordu.”

Watson, hemen yanına yaklaştı. “Aynı kişi mi diyorsun?”

Holmes yavaşça başını salladı. “Şüphe götürmez şekilde. Damla Alay. Bu vakayı bize getiren kişiyle... o sabah otobüste gördüğüm kişi aynıydı. Ama o zaman, göz göze gelmemiştik. Yalnızca... bilinçaltıma kazınmıştı.”

Watson bir süre sustu. Sonra fısıldarcasına sordu:

“Peki ya defterdeki kişi? Anlatılan kim?”

Holmes arkasını döndü. Ses tonu değişmişti. Daha tok, daha ağır ve neredeyse kişisel bir hâl almıştı.

“Defterde anlatılan... bir kimlik değil sadece, Watson. Bu, hatırlanmak isteyen birinin fısıltısı. Ve bence — farkında olmadan — biz bu kişinin izini çok önceden sürmeye başlamışız.”

Watson’ın sesi boğuklaştı.

“Yani... bu bir vaka değil de... bir hayat mıydı?”

Holmes başını eğdi. Gözleri artık pencerede değil, kendi göğsünde donmuş gibiydi.

“Evet Watson,” dedi, “ve sanırım bu kez suçlu yok. Yalnızca bir kayıp var.”

Holmes bir süre daha pencerenin önünde kaldı. Sanki içinden geçenleri cümleye değil, bir bakışa sığdırmak ister gibiydi. Sonra ağır adımlarla geri döndü, defteri çalışma masasının üzerine bıraktı ve deri koltuğuna oturdu. Bir şey diyecekmiş gibi başını kaldırdı ama sustu. Bu sessizlik, kelimelerden çok daha keskin bir şey anlatıyordu:

Bu vaka... diğerlerinden farklıydı.

“Watson,” dedi sonunda, gözlerini bana dikip. “Bu defterde anlatılan yalnızca bir hayat hikâyesi değil. Burası önemli. Yazının dili... bazı yerlerde keskin, bazı yerlerde kırılğan. Ama tamamı, bastırılmış bir çığlığın gölgesinde yazılmış. Anlatıcının kimliğini bulmak, sanılandan daha zor olacak.”

Defterin birkaç sayfasını tekrar çevirdim. “Holmes, satırlar arasında bir sızıntı var gibi... geçmişe, hayal kırıklığına, ama en çok da bir suskunluğa dair. Bu, dışarıdan kolay kolay anlaşılmaz.”

Holmes gözlerini kıstı. “Aynen öyle. Ama dikkat ettin mi? Bahsedilen tüm anlar; okul sıraları, kampüs yolları, otobüs camları, hatta sınavlar ve kopya istekleri... hepsi bir kişinin zihninden geçerken şekillenmiş. Bu kişi, dışarıdan sessiz ama içeriden çok konuşkan. Anılarını sıraya koymuyor, hepsini bir bulut gibi taşıyor.”

“O halde,” dedim, “önce anlatıcının ruh halini çözmemiz gerek.”

Holmes başını salladı. “Ve onun neden bu defteri yazdığını. Dahası, neden bu defteri bize getirdiğini...”

Sessizlik çöktü. Yalnızca pencereden hafif bir rüzgârın uğultusu geliyordu. Holmes, ayağa kalktı. Masanın çekmecesinden küçük, katlanmış bir kâğıt çıkardı. Defterin arasından bulmuştu belli ki.

“İşte burada,” dedi, sesi hafifçe yumuşayarak. “Damla Alay’ın bize bıraktığı küçük bir not.” Notu bana uzattı. El yazısıyla tek cümle yazılmıştı:

“Onun için biri son kez baksın istedim. O kimseye anlatamadı kendini...”

“Watson,” dedi Holmes, “bu artık bir cinayet davası değil. Bu bir kimlik davası. Anlatılamamış bir hayat, sessizce unutulmak üzereydi. Ve biri, onu unutmamak için bu defteri buraya kadar getirdi. Şimdi bize düşen... bu kişinin kim olduğunu, neden susmayı seçtiğini ve neden bu kadar çok hatırlamak istediğini anlamak.”

Derin bir nefes aldım.

“Peki ya Damla? Onun bu kişiyle bağı nedir?”

Holmes bir an durdu. Ardından gözlerini yeniden pencereden dışarıya çevirdi.

“Damla onu tanıyordu, Watson. Belki de düşündüğümüzden çok daha derin bir bağla. Ve bence... bu defteri getirmesinin tek sebebi bize bir şey göstermek değildi. Belki de... onun yükünü paylaşmaktı.”

Masadaki deftere tekrar baktım. Sanki bir ömür değil, bir sessizlik orada yatıyordu.

Ve o sessizlik artık bizim sorumluluğumuzdaydı.

Holmes, defteri önüne alıp ilk sayfayı yeniden açtı. Sayfaların kenarları hafifçe kıvrılmış, bazı cümlelerin üzerine ufak daireler, yıldızlar konmuştu. Bu, anlatıcının sadece yazmakla kalmayıp, sonrasında dönüp dönüp kendine baktığının bir işaretiydi. Holmes bir süre yazıları inceledi, sonra parmağını bir satıra uzattı:

“MAKİNE MÜHENDİSLİĞİ! Hedefin bu olacak. TYT–AYT önünde duruyor. Ama sen başaracaksın.”

Bir süre sessiz kaldık. Cümlelerin kendisi kararlıydı ama satırın ardında çocuksu bir umut, belki de kandırılmış bir cesaret vardı.

“Gördün mü Watson,” dedi Holmes, “bu sadece bir hedef değil. Bu, bir başkasının yüklediği görev. Bir rehber öğretmenin yönlendirmesi, aile büyüklerinin baskısı ve çevrenin beklentisi... Hepsi bu satıra sığdırılmış.”

Başını iki yana salladı.

“Ve sonuç ne olmuş?”

Ben devamını okudum:

“Ama şimdi... burada, istemediğim bir şehirde, istemediğim bir kampüste ders çalışmaya çalışıyorum. Olmadı Holmes, hiçbir şey olmadı. Babaannem ‘git oku’ dedi. Dedem geldi... Ama içimde hâlâ, lisede kolumu masaya vura vura ezber yaptığım günler var.”

Holmes sandalyesine yaslandı.

“Bu bir başarısızlık değil,” dedi alçak sesle, “bu, yanlış bir rotaya itilen bir geminin hikayesi. Kaptanı olmak istemediği bir gemiye bindirilmiş biri bu.”

Elimi deftere uzattım ve başka bir sayfayı çevirdim. Bu kez anlatıcı bir otobüs yolculuğundan söz ediyordu. O meşhur 750 hattı. Sabahın 9’u. Kalabalık. Turuncu saçlı bir kız. Ve o an:

“Tutamaca uzandığımda... onun daha önce tuttuğu yeri tuttum fark etmeden. Sonra bakışlar kesişti. Sonra kayboldular. Ama elimdeki o yer... günlerce nasır oldu Holmes. Sanki onun izi kaldı.”

Gözlerimi Holmes’a çevirdim.

“Böylesi bir ayrıntıyı sadece çok şey hisseden biri fark eder, değil mi?”

Holmes başını salladı.

“Evet Watson. Ve fark ettiğin gibi... bu kişi dünyaya kelimelerle değil, sessizlikle tutunmuş. O yüzden anlatmak onun için geç kalmak değil, yaşamaya yeni başlamak anlamına geliyor olabilir.”

Defterin arasına bir zarf iliştilmişti. Holmes onu dikkatlice çıkardı. Üzerinde ne bir isim ne de bir tarih vardı. Yalnızca bir kelime:

“Vagon”

Holmes anlamaya çalışırcasına fısıldadı:

“Demek ki olaylar sadece kampüste değil... başka bir yerde de düğümleniyor. Belki çocukluğa giden bir trenin içinde. Belki ayrılıkların başladığı bir yaz mevsiminde. Bu kelime... daha fazlasını işaret ediyor.”

O anda Holmes birden yerinden doğruldu. Gözlerinde beliren ışığı tanıyordum.

“Watson, hatırlıyor musun? Defteri getiren Damla Alay, kampüs çıkışında bize yaklaşmıştı. O an yüzünü tam görememiştim... ama şimdi eminim. Otobüste anlatılan o kız... Damla’nın ta kendisiydi.”

“Yani?” dedim yavaşça.

“Yani Watson,” dedi Holmes, bastonunu eline alarak, “bu defter sadece bir tanıklık değil. Bu bir çağrıydı. Ve çağırılan kişi sadece biz değiliz. Bu defter... kendi sahibini de arıyor olabilir.”

Masada bir sessizlik daha oldu.

Pencereden dışarı bakarken Holmes fısıldadı:

“Şimdi sıra sende, Watson. Defteri çözümleyip adım adım yürümeliyiz. Çünkü bu, geçmişi anlamadan geleceğe varılamayacak bir hikâye.”

Holmes odaya geri döndüğünde elinde bir harita vardı. Fakat bu, coğrafi bir harita değildi. Bu, satır aralarından çıkarılmış bir yaşam haritasıydı. Masaya bıraktığında üzerine not düşülmüş şehir isimleri, tarihler ve bazı kırmızı daireler vardı.

“Bak Watson,” dedi, gözlüğünü çıkararak. “Şu merkez... Rize. Ve buradan çıkan ince, titrek bir çizgi... Çayeli’ne uzanıyor. Bu çizgi o kadar silik ki, sanki biri silmeye çalışmış ama bilgisi yetersiz kalmış.”

“Ne anlama geliyor bu çizgi?”

“Bu, bir karar anının izi. Defterde yer alan ifadeler net: AYT sınavına girilmemiş. Rehber öğretmenin yönlendirmesiyle farklı bir tercihte bulunulmuş. Ve ne oldu biliyor musun Watson?”

Holmes eğildi ve defteri yeniden açtı. Parmakları, titreyen bir satıra dokundu:

“AYT’ye girmemek... hayatımın kırılma noktasıydı. Rehber öğretmenimin sözünü dinledim. O gün okulun önünde bekleyen otobüse binmemiştim. Oysa içimde bir ses ‘Git!’ diye bağıırıyordu. Şimdi burada oturuyorum. Bu şehirdeyim. Ama bu şehir, bana ait değil.”

Derin bir sessizlik oluştu.

Ben sadece “devam et,” diyebildim.

“Bir daha geri dönmek üzere o otobüs kaçtı. O gün sınavın kapısından girmedim. Sadece sınavı değil, kendimi kaybettim. O gün, içimde bir çocuk sustu. O çocuk hâlâ konuşmuyor Holmes.”

Holmes uzun süre sustu. Ardından sordu:

“Watson, biz burada bir kayıp çocuğu mu arıyoruz yoksa hiç büyümemiş bir yetişkini mi?”

Cevap veremedim. Sadece deftere baktım.

“Lise boyunca sessizdim. Dürüsttüm. Notlarımı paylaşmadım. Kopya isteyenlere vermedim. Bazen bu yüzden kötü oldum. Ama kendimi asla satmadım. Herkes renkli dünyasında yaşarken ben sınav kağıdına kolumu yaslayarak çalıştım. Sıcaklarda terledim, kışın ellerim dondu. Ama pes etmedim.”

Holmes başını salladı.

“Bu satırlar bir itiraf değil Watson. Bu bir haykırış. Sessizliğin içinden çıkan en saf ses bu.”

Sonra aniden doğruldu.

“Gidiyoruz,” dedi. “Bu defteri bir zaman çizgisine yerleştirmeliyiz. O AYT günü ne olduysa, bugün geldiğimiz yere oradan bir yol çıkıyor. Bu... bir kader değil. Bu, yanlış bir dümenin hikâyesi.”

Ve ben anladım:

Bir otobüse binmemek, sadece bir tercihti belki. Ama bir hayatın raydan çıkmasına neden olmuştu.

Holmes, bir süre sessiz kaldı. Elindeki pipoya uzandı, ama yakmadı. Sadece tuttu. Elinin parmak uçları, defterin sararmış sayfalarında gezinirken gözleri hiç hareket etmiyordu. Oda, saatin tik takları dışında sessizliğe gömüldü. Bir süre sonra, “Watson,” dedi, sesi her zamanki gibi soğukkanlı ama bu kez daha ağır, “burada yalnızca bir vakadan söz etmiyoruz. Burada... bir kırılmadan bahsediyoruz.”

Defterin sayfası yavaşça çevrildi.

“Ben bu şehre gelmek istememiştim. Başta bunu sadece yutmam gereken bir lokma sandım. Ama her yutkunmada içimde bir şeyin eksildiğini hissettim. ‘Okuyacaksın,’ dediler. Ne için? Kim için? Babama sıralarda kırgındım hem de gurbetteydi. Evde ses azdı ama baskı fazlaydı. Aile, düzenin adını takınıp beni kendi kararlarıyla örttü. Duygularım değil, notlarım konuşuyordu. 17 yaşımdaydım. Bir yönü seçmem istendi. Haritayı bilmeden bir rotaya zorlandım.”

Holmes’un bakışları, gözlüğünün camından buhar gibi süzülen düşüncelerle deftere kilitlendi. “Şu satırlara bak, Watson. Genç bir zihin, sadece bir okul tercihiyle değil, bir ömrün yönüyle sıkıştırılmış. Bu, bir sınav değil. Bu, içsel bir mahkeme.”

Defterdeki satırlar devam ediyordu:

“Kendi sesimi duymadım. Rehber öğretmen, ‘Sen yapamazsın,’ dedi. Halalarıma danıştım, ‘Sen bilirsin,’ dediler. Kimse ‘Sen ne istiyorsun?’ demedi. Sadece önümdeki boş formu doldurmam istendi. Şimdi o form, hayatımı dolduruyor.”

Holmes sandalyesinden doğruldu. Gözlüklerini çıkardı. Masadaki deftere parmağıyla vurdu: “İşte bu... baskının şekli değişmiş. Artık çığlık yok, sessizlikle bastırılmış bir iç savaş var.”

Watson bu sırada satırlara göz gezdirdi, dudaklarını ısırarak şöyle mırıldandı: “Bu genç... Berkay... susturulmuş ama susmamış. İçinden konuşmaya devam etmiş.”

“Okula ilk geldiğimde kendimi bulmaya çalıştım. Ama her adımda ailemin nefesi sırtımdaydı. Telefonlar, uyarılar, ‘Şunu yap, bunu yapma,’ dediler. Yüzümü kampüse döndüm ama sırtım hâlâ evdeydi. Disiplin istedim, çünkü kaos bana bırakılmıştı. Annenin yokluğu bile en büyük sessizlikti. Onunla hiç konuşamadım. Babaannemle bazı şeyleri paylaştım, ama çoğu zaman sadece içime yazdım.”

Holmes başını çevirdi, “İçine yazmak... işte Watson, bu defterin özeti bu olabilir.”

Watson yavaşça sordu: “Peki ne olmuş sonra?”

Holmes, deftere eğildi. Bir sonraki sayfaya geçti.

“Kampüs kalabalık ama ben yalnızım. Ders çalışmak, rakamları ezberlemek kolaydı. Ama neden çalıştığımı bilmeden çalışmak, kendi mezarımı kazmak gibi geldi. Başarı sandıkları şey, benden geriye ne bıraktı bilmiyorum. Şimdi odamda yalnız otururken aynaya bakıyorum. Yüzüm tanıdık, ama içim yabancı. Başkalarının istediği kişiye dönüşürken, asıl beni unuttum.”

Holmes, uzun bir nefes aldı. Sonra Watson’a dönerek ciddi bir tonla dedi ki:

“Watson... Bu artık bir kayıp vakası. Ama ortadan kaybolan bir beden değil, bir karakter. Bu çocuğun kimliği yavaş yavaş silinmiş, baskı kalem olmuş. Bize düşen şey... bu silinen çizgileri tekrar görünür kılmak.”

Holmes başını eğdi, avuç içiyle gözlük camını sildi. O an Watson’a bile kırılğan gelen bir hareketti bu. Oda loştı, dışarıdan kampüsün uzaktaki ışıkları yansıyordu. Saat gecenin ilerleyen bir vaktini gösteriyor, duvardaki tik tak sesleri artık zamana değil, bu deftere hizmet ediyordu. Holmes, yeniden oturdu. Elini deftere uzattı ve satırları okumaya devam etti.

“Sonra... bir şeyler değişmeye başladı. İçimde susan biri vardı, ama dışarıda konuşan bir kalabalık. O kalabalık beni anlamadı, ben de onlara kendimi anlatamadım. Ne zaman biri beni yanlış anlasın, kendimi değil susmayı tercih ettim. Tartışmalardan uzak durdum, çünkü haklı olsam da haksız çıkabilirdim. Kalbim her gerilimde hızla atmaya başladı. Lise yıllarında da böyleydi, şimdi de. Bir bakış, bir söz yetiyordu. İçimde yankılanan şey gerçek değildi belki ama bendeydi. Sustukça büyüdü.”

Holmes defteri yavaşça kapattı, ama elini üzerinden çekmedi. Parmak uçları kapağın kenarına yaslandı, sanki bir nabız ölçüyordu.

“Watson,” dedi, gözlerini pencereden dışarıya çevirerek, “bu bir içsel soğukluk vakası. Ruhun yaşadığı şey, bazen bedeninin bile taşıyamayacağı ağırlıkta olabilir. Bu çocuk, yalnızlıktan şikâyet etmiyor; yalnızlığın ne olduğunu açıklıyor bize.”

Watson sessizdi. Holmes’un tonu bir mahkeme yargıcından çok bir psikiyatrist gibiydi artık. Sözler değil, boşluklar konuşuyordu odada.

Holmes devam etti:

“Bu anlatı, klasik bir baskı örneği değil. Buradaki ayrıntı şu, Watson: birey yalnız bırakılmamış... yönlendirilmiş. Ama yanlış yöne. Ve fark ettiğinde ise, çoktan başka bir kimliğe bürünmüş.”

Watson başını kaldırdı:

“Peki... bu dönüşüm, nerede kırılmaya başlıyor? Sadece üniversite mi?”

Holmes başını iki yana salladı.

“Hayır. Daha önce başlıyor. Üniversite, sadece sessizliğin yankılandığı salon.”

Sonra Holmes, defteri yeniden açtı. Bir sonraki sayfada şu cümle yazılıydı:

“Ben sadece derslerle uğraşmadım. Kendi benliğimle savaştım. Birine bir şey anlatmaya çalıştığım da alay edildi ya da geçiştirildim. Tepkisizlik kadar ağır bir şey yok. Bazen birini gözünün içine bakarak dinlersin, ama o seni duymamıştır. O an anlarsın: burada söylenen değil, anlaşılan kıymetlidir. Ve anlaşılmamak, susmaktan daha beter bir şeydir.”

Holmes gözlüklerini taktı.

“Watson... bu satırları yazan biri, artık sadece geçmişini değil, geleceğini de sorguluyor. Kendi karakterini ararken, başkalarının bıraktığı izlerden yürümeye çalışıyor. Ve farkında mısın?... Bu defter, sadece bir iç hesaplaşma değil. Aynı zamanda bir tanıklık. Susturulmuş bir gencin, hâlâ hayatta olduğuna dair bıraktığı işaretler.”

Watson ayağa kalktı, odada birkaç adım attı.

“O halde Holmes, soru şu: hâlâ orada mı? Bu satırları yazan çocuk... hâlâ içinde mi?”

Holmes, düşünceli bir sessizliğe gömüldü. Sonra usulca cevapladı:

“Belki de bu defter, kaybolmuş bir çocuğun en son duyulmasını istediği sestir... Ve biz, o sesi duyabilecek son kişileriz.”

Holmes, başparmağıyla defterin köşesini hafifçe kıvrıdı. Sayfa, yavaşça bir sonraki satıra geçti. Gözlüğünü yeniden takarken gözleri kısıldı, göz bebekleri harflerin çizgileri arasında bir ipucu arar gibi titredi. Derin bir nefes aldı ve “Şimdi geliyor,” dedi. “Yanlış anlaşımaların en gürültüsüz olanı. Susarak içine çekilen fırtına.”

Watson, sessizce yaklaştı. Defterdeki satırlar, Holmes’un sesiyle aynı anda akıyordu sanki:

“Lisede oyun oynardım. Ama hep derslerimden sonra. Günümün sonunda küçük bir ödüllü o oyunlar. Kendimi sadece sınav sonuçlarında anlatabiliyordum çünkü. Evdeki tek ölçüt buydu. Bilgisayar başına oturduğumda biri içeri girse, ekranı küçültmesem bile suçlu sayılırdım. Oysa o sırada ödevim bitmişti. Kimse bunu görmedi. Hep sanıldı ki sadece oyun oynuyorum.”

Holmes mırıldandı, “Bir çocuğu izleyip ne yaptığını değil, ne zaman yaptığını anlamak gerekir. Ama burada saatler değil, önyargılar çalışmış.”

Watson başını salladı, “Devam et, Holmes.”

Holmes bir satırı işaret etti:

“Yıllar geçti. Üniversiteye başladım. Yurtta kalıyordum. Bir akşam babaannemle konuştum. Dedi ki: ‘Oyun oynama, dersine çalış.’ Sustuğum o cümle, içimi sessizce yaktı. Çünkü ne zaman ders çalıştığımı, ne zaman yorulup bir nefes aldığımı kimse bilmiyordu. Sanki o çocukluğumda başıma yapıştırılan etiket, hâlâ üstümdeydi.”

Holmes sandalyesine yaslandı. Düşünceli bir bakışla tavanı izlerken konuştu:

“Watson... burada mesele bir oyun değil. Bu, bir yargının kalıcılığı. Bazen bir sözcük bir insanın alnına kazınır. Ve o kişi, ne kadar çabalasa da görünmez hale getiremez onu.”

Deftere döndü, satırlar devam ediyordu:

“Beni oyun düşkünü sandılar. Ama bilmediler ki, içimde daha büyük bir oyun vardı. Kendime karşı oynadığım... Her gün, 'Bugün sadece çalışacağım, sonra oyun oynamayacağım,' derdim. Ama sonra içimden bir ses: 'Zaten çalıştın. Neden bir süreliğine durmuyorsun?' Ve durduğumda bile kendimi suçlu hissedirdim. Çünkü biri hep 'neden çalışmıyorsun?' diyecek gibiydi.”

Watson usulca, “Suçluluk... oyun oynadığı için değil, oynadığı sanıldığı için. Ne garip bir ikilem.”

Holmes defteri kapatmadı bu kez. Gözlerini sayfaya sabitleyerek şöyle dedi:

“Watson... bu çocuğun hikâyesinde sürekli bir dış ses var. Ve o ses, hiçbir zaman onun kendi sesi olmamış. Kendi iradesiyle adım atmak istemiş ama her adımda biri kolundan çekmiş.”

“Ve işin tuhafı,” diye ekledi Watson, “o dış sesler hâlâ sürüyor olabilir. Şu an bile... belki defteri yazdığı anlarda bile, biri bir yerlerden hâlâ konuşuyordu.”

Holmes, başını yavaşça salladı. “Bu bir vaka değil, bir yankı. Oyunlarla ilgili değil. Bir sesin, yıllar boyunca bir genci nasıl şekillendirdiğinin yankısı. Ve biz o yankının izini sürüyoruz.”

Watson bir süre sessiz kaldı. Sonra gözlerini Holmes’a çevirdi. “Oyun meselesiyle başlayan bu çatışma, sanki daha geniş bir zemine yayılıyor gibi. Evdeki algılarla başlayan yargılar... okulda da devam etmiş olmalı.”

Holmes başını eğdi, tekrar deftere döndü. Sayfayı dikkatle çevirdi. Sararmış kâğıdın kenarları, zamanla çatlamış bir duvar gibi; içindeki hatıralar ise hâlâ taze ve keskin.

Yeni satırlar karşılıyordu onları:

“Lise arkadaşlarım arasında sessizdim. Ama bir şey anlatacağım zaman herkes beni dikkatle dinlerdi. Sonra yıllar geçti, kampüse geldim. Bazı cümleleri söylemek istedim, ama karşımdakinin gözünde anlamını yitirdiğini fark ettiğim an geri çekildim. Konu değişince sustum. Herkes bir hikâye anlatırken, benim hikâyem içimde gömüldü.”

Watson hafifçe başını salladı. “Bir şey söyleyip karşılık alamayınca, insan önce kendini suçlar. Bu bir suskunluk değil, içsel bir mahkemede kendine ceza vermektir.”

Holmes gözlüğünü düzeltti, sesi alçak ama nettir:

“Buradaki mesele şu, Watson. Bu kişi, dinlenmemeye alışmış. Zamanla kendi cümlelerini kurmaktan da vazgeçmiş. En tehlikelisi de bu: Kendi iç sesine bile yabancılaşmak.”

Defterdeki yazılar devam ediyordu:

“Arkadaşlarımla sohbet ederken bir cümle kurardım. İçimden geçen derindi, ama onların yüzünde bir ‘ne alaka’ ifadesi görürdüm. Gülmedikleri zaman ben de gülmedim. Bir süre sonra susmanın, yanlış anlaşılmaktan daha az can acıttığını öğrendim. Bazı konuları açmaya cesaret ettiğimde ise ya konuyu değiştirdiler ya da sadece başlarıyla onayladılar. Ben artık o baş sallamaları ezberlemiştim.”

Holmes, Watson’a dönüp yavaşça sordu:

“Bu sana neyi hatırlatıyor, dostum?”

Watson biraz düşündü. Sonra duraksayarak cevap verdi:

“Bir hayalet gibi konuşmak... Varlığın duyuluyor ama kimse cümlelerini duymuyor. Bir gölgenin çırpınışı gibi. Sessizlik burada bir tercih değil, bir savunma mekanizması olmuş.”

Holmes bir sonraki satırı sesli okudu:

“En kötüsü, bir şey anlatırken karşımdakinin gözlerinin başka bir yere kaydığını görmektir. Bu beni susturmaz. Ama içeride bir şey daha eksilir. Benim sözümün ağırlığı, karşımdaki kişinin göz kapakları kadar bile uzun sürmüyor.”

Watson, derin bir iç çekti. “Ne kadar az şey söyleyip ne kadar çok şey anlatmış.”

Holmes kalkıp odada kısa bir tur attı. Pencereden dışarıya bakarken şöyle dedi:

“Berkay... burada yalnızca anlaşılmamış bir genç değil. Burada... içsel hafızasına gömülmüş biri var. Dış dünyayla arasında görünmez bir cam var. O camın ardında bağırsa bile sesi yankılanmıyor.”

Sonra tekrar masaya döndü. Defterin sayfası çevrildi.

“Bana ‘kendini anlat’ diyen kimse olmadı. Hep kendimi savunmak zorunda kaldım. Oysa bazı insanlar kendilerini anlatabildikleri için değil, zaten dinlendikleri için huzurludur. Ben öyle olmadım.”

Holmes başını eğdi, gözlüğünü masaya bıraktı. Watson'a dönerek fısıldar gibi söyledi:

“Bu cümle... belki de bugüne dek gördüğüm en çarpıcı yalnızlık ifadesi, Watson.”

Watson sessizce doğruldu. Masadaki deftere bir süre baktı. Ardından ekledi:

“Bu sadece bir genç değil, Holmes. Bu defter... bize bir toplumun dinlemeyi unuttuğu bir bireyin kalbini sunuyor. Ve senin dediğin gibi... burada bir suçlu yok belki ama bir kayıp var. Kendisiyle arası açılmış bir çocuk.”

Holmes, gözlerini defterin bir sonraki sayfasına çevirdi. Ve sadece bir cümle okudu:

“Anlatamadığım şeyler, artık yazdıklarımaya dönüştü.”

Holmes defteri bir an kapattı. Avuçlarının arasında tuttuğu o yıpranmış kapağa bir süre baktı. Gözleri düşünceler arasında geziniyor, ama hiçbirine tutunmuyordu. Sonra usulca Watson'a döndü:

“Watson, bazı insanlar yalnızlığı bir odada yaşar. Bazıları ise... bir kalabalığın ortasında.”

Watson başını eğdi, elini şakağına götürdü. “Bu satırlar, o ikinci türden yalnızlık... değil mi?”

Holmes hafifçe başını salladı. Defterin kapağını tekrar araladı. Yeni sayfada yer alan el yazısı daha sık, daha düzensizdi. Sanki yazarken el titremiş, ya da duygu fazla gelmişti.

“Kampüste insanlar vardı. Kalabalıktık. Gülüyorduk. Ama bazen biri susar ve siz fark etmezsiniz ya... İşte o bendim. Sadece fiziksel olarak oradaydım. İçimse çoktan bir adım gerideydi.”

Watson iç çekti. “Bu neye benziyor biliyor musun Holmes? Elinde tuttuğun bir kâğıdın ağırlaşmasına. Kağıt değişmiyor ama onu taşıyan kişi... yavaş yavaş yoruluyor.”

Holmes, piposunu bir kenara bıraktı. Gözlerini yazıya dikti:

“Bazı arkadaşlarım vardı. Ama hiçbirine kendimi tam anlatamadım. Onlar da belki uğraşmadı. Onlar için hayat gündemlerle ilerliyordu. Benimse gündemim... gündeme gelmiyordu. Onlar şakalaşırken, ben başka şeyler düşünüyordum. Aralarında oturuyordum ama biri bana dönüp ‘Nasılsın?’ dese verecek cevabım yoktu.”

Watson başını salladı. “Sosyal değilmiş gibi görünüyordu ama... bence bu daha derin bir şey.”

Holmes elini deftere bastırdı, parmak uçlarıyla satırların üzerinde dolaştı. “Bu çocuk... içindeki hikâyeyi sadece bir deftere anlatabilmiş. İnsanlarla değil, kelimelerle bağ kurmuş. Bak devamı burada.”

“Sınıfta biri yanımdan geçtiğinde bakışını yakaladığımda birkaç saniyeliğine var olduğumu hissedirdim. Ama sonra yine kendi içime gömülürdüm. O bakışın ardı yoktu çünkü. Beni gören göz, unutan göz olurdu.”

“Bazen anlatmak istedim. Ama cümlelerim yerine, onların gündemleri konuşuldu. Ben sustum. Hatta bazıları sustuğum için beni kibirli sandı. Oysa sadece... ne söyleyeceğimi bilmiyordum.”

Holmes, Watson’a döndü. “Görüyor musun, bu çocuğun çevresinde insanlar vardı. Ama hiçbirinin sesi, onun sessizliğine ulaşamamış.”

Watson dudaklarını ısırdı. Deftere eğildi. Sayfanın altındaki cümleyi yavaşça okudu:

“En çok da anlamamış bakışlar canımı yaktı. Yargılayan değil, ilgisiz olanlar.”

Holmes başını iki yana salladı. “İnsan bazen bir suçlama duymak ister, Watson. Çünkü suçlama, en azından bir etkileşimdir. Ama ilgisizlik... o yok saymaktır. Ve yok sayılmak, bazen ölmeye benzer.”

Watson’un sesi titredi: “Bu vakada... en büyük kayıp ilgidir.”

Holmes gözlüğünü tekrar taktı, piposuna uzandı ama yine yakmadı. Derin bir nefes aldıktan sonra ciddi bir ifadeyle konuştu:

“Watson... bu defterde suç yok. Ama bir çılgılık var. Sessiz atılmış. Kimse duymamış. Biz... şimdi onu duymalıyız.”

Holmes yeniden deftere döndü. Sessizlik içinde sayfayı çevirdiğinde, kâğıdın kenarı neredeyse parmaklarının ucuyla birlikte titredi. Yazı, bu sefer daha hızlı atılmış gibiydi. Sanki kelimeler ardı ardına düşmüş, biri diğerini itmişti.

“O sabah 750 numaralı hatta bindim. Kalbim, vücudumdan bağımsız gibi atıyordu. Otobüse biner binmez onu gördüm: Turuncu saçlı kız. Daha önce kampüs dışında birkaç kez görmüştüm onu. Bir kere içeri girdiğini, bir kere de üst kattan hızlıca yürürken geçtiğini fark etmiştim. Ama bu kez... çok yakındı.”

Holmes, Watson’a döndü. “Bir tesadüf gibi görünse de... bu an, onun içinde çok önceden biriktiği belli. Yazının tonuna bak. Adeta kendi kalbine yakalanmış gibi.”

“İlk anda gözlerimi ondan alamadım. Otobüs kalabalıktı, şoförün yanındaki tutamaca tutunarak ayakta duruyordum. Ama zihnim, tek bir yerdeydi. Sonra, bir şekilde boşalan koridora doğru ilerledim. Fark etmeden, onunla aramızda bir metreden az mesafe kalmıştı. Elimle tuttuğum tutamacın hemen yanındaki tutamaca o tutunuyordu.”

Watson fısıltıyla, “İki yabancı ama bir cümleye sığamayacak kadar çok şey yaşanıyor orada.”

Holmes başını salladı. Gözlerini defterden ayırmadan konuştu: “Ve dikkat et Watson... asıl olay temas değil. Asıl olay, temassızlığın içindeki bağ. Sözsüz bir tanıma.”

“O anda başka bir kızla göz göze geldim, siyah saçlı, kahverengi gözlü biriyle. Uzun sürdü bakışmamız. Ama sonra... gözümü ondan çektim. Sanki yanlış bir pencere açmışım gibi. Sonra turuncu saçlı kızın tuttuğu yere, onun boşalttığı tutamaca elim kaydı. Bilmiyorum neden. Sadece elim gitti. Ve oraya tuttuğum andan itibaren... elim günlerce nasır bağladı. Hâlâ neden olduğunu bilmiyorum.”

Holmes bir süre sustu. Piposunu bıraktı. Gözlüklerinin arkasında donmuş bir dikkat vardı.

Watson boğazını temizledi. “Bazen insan, tek bir temasta tüm kimliğini hatırlar Holmes. Bu çocuk, o tutamacı değil... kendisini tuttu belki de.”

Holmes ayağa kalktı. Odanın içinde bir iki adım attı. Sonra pencereye yöneldi. Dışarı bakarken yavaşça konuştu:

“Görüyor musun Watson... bu bir aşk hikâyesi değil. Bu, bir yankı. Kendi sesinin başka bir kişide yankılandığını hisseden bir gencin, o sesi kaybetmemek için içine yazdığı bir an. Ve belki de... tüm bu defter, o anın uzatması.”

Watson deftere baktı, satırlara geri döndü. Devam eden cümleleri yavaşça okudu:

“Otobüsten indiğimde aklım darmadağındı. Bir yanım sınavı düşünüyordu, diğer yanım... elimdeki tutamacı. İnsan ne zaman gerçekten temas ettiğini anlayamıyor. Ama o gün... bir yerime bir şey işledi.”

Holmes, pencerenin kenarındaki perdeyi araladı. “Bu genç, belki o kıza hiçbir şey demedi. Belki bir daha hiç görmedi. Ama Watson... bazı insanlar bir cümleyle değil, bir suskunlukla kalır insanda. Ve bu kız — Damla Alay — onun içindeki sessizliği yankılamış.”

Watson yavaşça sordu: “Peki... şimdi ne olacak Holmes?”

Holmes arkasını döndü. Gözleri bir noktaya sabitlenmişti. Elini defterin üzerine koydu:

“Şimdi, bu defterin izini sürmeye devam edeceğiz. Çünkü ortada sadece bir defter yok... bir kayboluş var. Ve belki... bir dönüş.”

Holmes, bir süre defteri inceledikten sonra bir sayfada durdu. Elini duraksayarak geri çekti. Sayfa, diğerlerinden daha inceydi ve araya katlanmış bir kâğıt gizlenmişti. Titizlikle çıkardı, açtı. El yazısı farklıydı.

Watson eğildi, merakla baktı.

“Bu... mektup gibi görünüyor,” dedi.

Holmes başını salladı. Okumaya başladı, sesi bu kez daha yavaş ve dikkatliydi:

“Bazı günler olur, bir sabah kalkarsın ve hiçbir şeyin yerli yerinde olmadığını hissedersin. Aynı şehir, aynı kampüs, aynı otobüs... Ama sen değişmişsin. İçindeki bir şey kopmuştur ve artık hiçbir yol ev gibi hissettirmez. O sabah, kimseyle konuşmak istemezsin. Aynaya bile bakamazsın. Çünkü yavaş yavaş kaybolduğunu fark edersin.”

Holmes durdu. Gözlüğünü çıkardı, defteri kapattı ama parmağı hâlâ sayfanın kenarındaydı.

“Watson,” dedi kısık sesle, “şimdi başka bir yere geçiyoruz. Bu satırlar... artık sadece bir çocuğun iç sesi değil. Bu, bir kimliğin hafızası.”

Watson hafifçe başını salladı. “Bizi nereye götürüyor?”

Holmes cevap verdi:

“Gidiyoruz. Geçmişin zaman kaymalarına. Bellekte saklı, ama şimdi ortaya çıkan sessiz fırtınalara. Bu... başka bir bölge artık.”

Holmes, sayfayı çevirdi. Beklediği gibi bir devam gelmedi. Bu sefer satırlar daha kısa, daha sertti. Sanki kalem bile önceki bölümlerdeki gibi dans etmiyordu. Sert durmuştu. Kimi yerlerde kelimeler üst üste binmişti.

Watson dikkatle baktı.

“Bir şey olmuş burada. Ton değişmiş.”

Holmes başını salladı. “Evet Watson. Burada, içsel bir dönüşüm başlamış. Kendinden uzaklaşan birinin satırları bunlar.”

Sonra Holmes yüksek sesle okumaya başladı:

“Her şey değişti. Alışık olmadığım bir ortamdayım. Beni ben yapan şeyler birer birer döküldü. Önce sessizliğim gitti. Sonra oyunlarım. Sonra hayallerim. Açıldım... ama eksildim. Şimdi gülümsüyorum bazen. Ama içimden değil. Sanki biri bakıyor diye. Oysa eskiden... sadece kendi içim gülerdi.”

Holmes durdu. Gözlerini deftere dikti.

“Bu bir kırılma anı Watson. Bu çocuk, kendisini kaybedip bir taklidi yaşamaya başlamış. Sahte bir rahatlığın, gerçek bir suskunluğu nasıl örttüğünü görüyor musun?”

Watson kısık bir sesle sordu:

“Peki sonra?”

Holmes cevap verdi:

“Sonrası, zaten şu anda oluyor. Dönüşüm dediğin şey Watson, bir sabah başlar ama bir ömür devam eder. Şimdi anlıyoruz ki... bu sadece bir geçmiş değil. Bu hâlâ süren bir vakadır.”

Holmes, defterin sayfasında bir süre daha sessizce bekledi. Piposu hâlâ yanmıyordu. Elini başına götürdü, alnını ovuşturdu. Sanki defterde yazanlar değil, yazılmamış olanlar daha çok yoruyordu onu.

Watson usulca yaklaştı. “Yorgun görünüyorsun Holmes. Ama bunu bitirmeliyiz.”

Holmes cevap vermedi. Gözlerini tekrar deftere indirdi ve okumaya devam etti:

“Kampüse ilk geldiğim gün, elimde çantam, yüzümde sessiz bir umut vardı. Ama bu şehir... beni tanımadan yargıladı. Önce gözlerime baktılar, sonra başımı çevirdiğime. Sessizdim. Bu onlara göre ya kibirliydim, ya zayıf. Oysa ben sadece... alışmaya çalışıyordum. Sonra sustuğum için alay ettiler. Gülmedim diye garip dediler. Hep bir fazlaydım ya da eksik. Ortada hiç olamadım.”

Holmes yavaşça başını salladı. “İnsan, bir kalabalığın içinde bile yalnız kalabilir Watson. Hele ki tanınmadan yargılanıyorsa.”

Watson boğazını temizledi. “Devam ediyor mu aynı tonda?”

Holmes cevapladı:

“Derste en önde oturuyorum. Tahtaya değil, kendime bakıyorum. Anlatılan konular değil, içimde susan ses ilgimi çekiyor. Arkamdaki sırada biri espri yapıyor, herkes gülüyor. Ben sadece bakıyorum. O an... fark ediyorum, artık gülemiyorum. Şaka değil bu, gerçek bir sessizlik. Dışarıdan biri beni izlese sanır ki ‘soğuk biri’. Ama o bilmiyor ki, içimde buzlar çatlıyor her gün, her saniye. Ve ben bu çatlamaları bile kimseye anlatamıyorum.”

Holmes defteri kapatmadı ama elleri yavaşladı.

“Bu bir yabancılaşma, Watson. Genç bir insanın kendi benliğinden uzaklaşmaya başlaması. İçine düştüğü sessizlik, onun karakterini yavaş yavaş yutmuş.”

Watson usulca ekledi:

“Ve kimse fark etmemiş...”

Holmes başını çevirdi. Gözlüğünü çıkardı.

“Hayır, fark eden olmuş. Ama herkes geç kalmış. Çünkü bu sessizlik... bağırarak değil, usulca çökmüş.”

Holmes, deftere yeniden eğildi. Parmak uçları sayfanın köşesini yoklarken, gözleri satırlara kaydılar. Watson sessizdi; odadaki tüm ağırlık artık sayfalardaydı.

“Liseye gidiyordum. Sabahın erken saatlerinde uyanıp kitaplara gömülürdüm. Her günüm defter, kalem, konu tekrarı... Dersten sonra oyun oynardım, evet. Ama hep çalıştıktan sonra. Kimse bunu görmedi. Oyun oynadığım zamanlar, çalışmadığım sanıldı. Ve bu bana ‘yalnızca sınavla değer kazanabileceğini’ öğreten ilk darbe oldu. Kendimi anlatamadan, sadece susarak ispat etmeye çalıştım.”

Holmes, piposunu usulca bıraktı masaya. “İşte Watson,” dedi düşük bir sesle, “bazen bir çocuğu en çok yoran şey, susarak anlaşılmaya çalışmaktır.”

Sayfa çevrildi.

“Sonraları... ailem, ‘oyun oynama’ derdi. ‘Ders çalış.’ Bilmedikleri, zaten çalıştıktan sonra oynadığımdı. Ben o oyunu eğlence olarak değil, kısa bir nefes gibi oynardım. Ama bu görülmedi. Ve hep, ‘Sen zaten oyun oynuyorsun’ dediler. Gözümün içine değil, ekranın parlaklığına baktılar. Benim niyetimi değil, ellerimi gördüler. Kalbimi değil, tuşlara bastığım parmaklarımı saydılar.”

Watson başını salladı, usulca sordu: “Peki sonra?”

Holmes gözlüğünü düzelitti. “Şimdi defter, lise yıllarından sonrasına geçmiyor. Ama iz bırakan cümle şu olabilir:”

“Ben o günlerde, sadece oyunlarda değil... hayatta da kaybetmeye başlamıştım. Ama kimse bunun oyunun kuralı olduğunu söylemedi.”

Watson, pencereye döndü. Sokağın lambaları titriyordu. “Bu bir suç vakası değil, Holmes... Bu, yanlış anlaşılmış bir çocuğun ifadesi.”

Holmes ayağa kalktı. “Hayır Watson. Bu bir suç vakası. Çünkü bir gencin iç sesi... göz göre göre susturulmuş.”

Holmes, bir süre daha deftere baktıktan sonra yavaşça arkasına yaslandı. “Watson,” dedi düşünceli bir tonda, “bu çocuk yalnızca sınavlarla değil, insanların beklentileriyle de mücadele etmiş. İçinde patlamayan ama sürekli sızlayan bir şey var. En tehlikelisi de bu, çünkü dışarıdan fark edilmez.”

Watson başını salladı, “Kimi zaman en sessiz olanlar, en büyük fırtınaları taşır. Defterin sonraki sayfasına bakalım mı?”

Holmes sayfayı çevirdi. Sararmış kenarları arasında yeni bir bölüm başlıyordu:

“12. sınıfta TYT’ye hazırlanırken bir dönem gerçekten umutluydum. Etütlere gidiyor, rehberlik odasında notlar tutuyordum. Herkes bir şeyler söylüyordu ama ben sadece iç sesimi dinlemeye çalışıyordum. Didem Hoca vardı. Belki okulda kendimi en güvende hissettiğim anlardan biri onunla o bire bir görüşmeydi. O gün odamın kapısını çaldı. Elinde benim eksik testlerim vardı. Sadece gözlerimin içine baktı, ‘Beni anlıyor musun?’ der gibiydi. Oysa ben, hiçbir şey diyemedim. Sadece başımı eğdim. İçim konuşuyordu ama dudaklarım susmuştu.”

Holmes bir an başını kaldırıp Watson’a döndü. “İşte bu, Watson. Öğretmenlerin bazıları fark eder. Ama öğrenciler hep konuşmaz. Çünkü bazen susmak daha güvenlidir.”

Watson satırları okurken, defterdeki yazılar onun zihninde bir tablo gibi canlanmaya başlamıştı. “Peki ya bu Didem Hoca? O gün ne oldu sonra?”

Holmes, satırların devamını okudu:

“O gün etütten çıktıktan sonra dışarıya yürüdüm. Havanın rüzgarı vardı ama içimdeki boşluk daha serindi. Kütüphaneye gitmedim. Sıramı boş bıraktım. Kendime bile itiraf edemediğim bir şeyi fark ettim: Bu sınavdan değil, bu düzenden yorulmuştum. Ders değil, sistem üzerime çöküyordu. Başarılı olsam da değişmeyecek bir duvar vardı karşımda.”

Holmes, bu satırları okurken bir elini çenesine götürdü. “Bazen insanlar sistemin değil, sistemsizliğin kurbanı olurlar. Bu çocuk kendini hazırlamış ama düzen onu karşılamamış. En sonundaysa, sorunun sınav olmadığını anlamış.”

Watson, gözlüğünü çıkarıp masaya bıraktı. “Holmes... bu artık bir kayboluş hikayesi değil. Bu, bir dönüş arayışı.”

Holmes başını salladı. “Ve o dönüş, hâlâ sürüyor olabilir. Çünkü bu defter hâlâ yarım.”

Watson, deftere uzandı. Bir sonraki sayfayı çevirdi.

Holmes, defterin bir sonraki sayfasını çevirdi. Sararmış kâğıtta, dolmakalem izleri daha yorgundu bu kez. Yazı eğilmişti, sanki yazan kişi bile artık doğrulmak istememişti.

“Üniversitenin ilk yılı. Yeni bir sayfa açtığımı sanıyordum. Vize sınavlarına hazırlanırken kendimi kaptırmıştım. Herkes uyurken çalıştım. Odamda, yurttan, sessiz koridorlarda adımlarım kadar yalnızdım. Sorular çözdüm, notlar aldım, çay demlendi, gece sabahlara karıştı. Sınav günü geldiğinde bile içimde bir umut vardı: Bu kez emeğimin karşılığını alacağım diye. Sonra sonuçlar geldi. 45... 50. Birkaç puan daha fazla olsa ne değişirdi ki? Ben kendimi vermişim. Onlarsa bana sadece rakam verdiler.”

Holmes gözlerini kapattı, derin bir iç çekti. “Watson, bak. Burada sınav notu konuşulmuyor sadece. Burada, emeğin anlamı tartışılıyor.”

Watson, gözlüğünü düzeltti. “Yani... bu sadece akademik bir hayal kırıklığı değil. Bu bir içsel sarsıntı.”

Holmes başını salladı. “Aynen öyle. Genç bir zihin, çabasının görünmez olduğunu fark edince... ilk defa eski kendisini kaybetmeye başlar. ‘Eski Berkay’ diyor satırlarında. Bu, bir karakterin çatladığını gösterir.”

Watson, yazıya devam etti:

“Sınav sonuçlarını görünce içimden sadece şu geçti: Bu mu? Gerçekten bu mu tüm o gecelerin, göz ağrılarının karşılığı? İlk kez kendimi yenilmiş hissetmedim... ilk kez kendimi gereksiz hissettim. Hani o hissin adı yoktur ama ağırlığı vardır ya, işte öyle bir şeydi. Artık neye çalıştığımı, kim için uğraştığımı bilmiyordum. Sanki bana ait olmayan bir hayata yatırım yapmışım ve şimdi geri dönüşüm red ediliyordu.”

Holmes sandalyesine yaslandı. Elini alnına götürdü. “Watson, bu çocuk başarısız olmamış. Başarının tanımını yitirmiş. Ve bu çok daha tehlikeli.”

Watson kısık sesle mırıldandı: “Ve kimse bunu fark etmemiş. Belki etüt çizelgesi doluydu. Ama içi boşalmıştı.”

Holmes, deftere son bir kez daha baktı. “Bu kırılmayı yaşayıp ayakta kalmak... gerçek mücadele burada başlıyor.”

Ve böylece, defterin o sayfası kapandı. Ama Berkay’ın içindeki boşluk henüz dolmamıştı. Çünkü bundan sonra anlatılacaklar, sadece yaşananlar değil... unutulmaya yüz tutmuş bir karakterin yeniden kendini arayışının izleri olacaktı.

Holmes sessizce gözlüklerini taktı, deftere biraz daha yaklaştı. Satır aralarında bir duraksama vardı — sanki yazan kişi de bir noktada durup aynaya bakmış gibiydi. Sonra bir nefes alır gibi kalem devam etmişti:

“O günden sonra artık aynı ben değildim. İçimde bir şey değişmişti ama bunu kimse fark etmedi. Eskisi gibi sabahlara kadar çalışmıyordum. Ama yine de pes etmemişim. Çalışma yöntemimi değiştirdim. Notlarımı topladım. Sistemli olmaya çalıştım. Ama nafile... bazı dersleri düzelttim, evet. Bazılarına yeniden umutla sarıldım. Ama bazıları... beni yarı yolda bıraktı. Ne kadar çabalasam da tutunamadım. O zaman anladım: Bazen sorun sende değildir, seni çevreleyen duvardadır.”

Holmes başını salladı. “İşte burada, Watson. Değişimin ilk gerçek itirafı.”

Watson gözlerini satırlardan ayıramadan konuştu: “Yani Berkay, hâlâ mücadele ediyordu. Ama artık o mücadele eski anlamını yitirmişti.”

Holmes yanıtladı: “Evet. Bu artık bir sınav değil, bir varoluş savaşına dönüşmüştü. Bazı savaşlar sessizdir, Watson. Ve bu defter... o sessizliğin içinden çıkan bir haykırış.”

Watson mırıldandı: “Ve en acısı... kimse duymamış.”

Holmes yavaşça satırları takip etti, parmağıyla bir cümleyi işaret etti:

“Kendime anlatamadığım şeyleri artık başkalarına da anlatmıyordum. İçimde kaybolan o çocuğun yerine yeni biri geçmişti. Daha suskun. Daha seçici. Ve bazen... daha umutsuz.”

Holmes gözlerini kapadı, “Bu yalnızlık değil, Watson. Bu... dönüşmeyen bir çabanın çürüyüşü.”

Watson sordu: “Peki ya şimdi? Bu çabanın izleri hâlâ sürüyor mu?”

Holmes sessizce sayfayı kapattı. “Bunu öğrenmek için... bir sonraki sayfaya geçmemiz gerekecek.”

Holmes, sayfaları çevirdikçe yüzündeki ifade giderek değişiyordu. Gözlerinde artık bir merak değil, bir anlayış belirmişti. Parmak uçları defterin satırlarında gezinirken başını öne eğdi. “Watson,” dedi, neredeyse fısıltıyla, “bazen insanlar zamanla değişmez... silinirler. Bu çocuk da silinmiş, ama iz bırakmış.”

Watson sessizce bir sandalye çekip oturdu. Gözleri Holmes’un elindeki deftere takıldı. “Devam edelim,” dedi. “Bu satırlarda hâlâ bir hayat var.”

Holmes bir sonraki sayfayı açtı. Defterde yazanlar şöyleydi:

“Artık eski ben değilim. O sınavdan sonra içimde bir şey kırıldı. Ne kadar çalışırsam çalışayım, karşılığını alamıyordum. Bu sadece notlar değildi. Bu, verdiğim emeğin, inandığım düzenin çökmesiydi. Beni motive eden ne kaldı bilmiyorum. Belki de sadece alışkanlıklarımdı... çalışmak, yazmak, susmak. Ve o sessizliğin içinde, her sabah gözlerimi açarken, sanki bir görev için yaşıyordum. Ama kimin görevi bu? Benim mi, onların mı?”

Holmes başını salladı. “Burada, Watson, çok kritik bir şey var. Bu çocuk artık kendi hayatını yaşamadığını anlamış. Ve bu fark ediş, bir uyanış değil, bir kayıptır. En tehlikeli farkındalık budur: hâlâ yürüyorsun ama nereye gittiğini bilmiyorsun.”

Watson elini çenesine götürdü. “Bu yüzden mi sence... artık sınavlara bile eski tarzıyla hazırlanmadığını yazıyor? Sadece geçmek, sadece bitirmek... sadece... bir sonraki güne ulaşmak?”

Holmes, deftere bir kez daha baktı.

“Çalışma şeklimi değiştirdim. Eski planlarımin yerine kısa hedefler koydum. Ama nafileydi. Bazı dersler geçti, bazıları geçmedi. Artık hedefim başarı değil; sadece tükenmemektir. Çalışıyordum, ama artık neden çalıştığımı bilmiyordum. Eskiden kitapları severdim, ama artık satırlar bile bana bakmaz olmuştu.”

Bir sessizlik çöktü odaya. Sadece sayfa çevirme sesi vardı.

Sonraki satırlarda Holmes biraz daha yaklaştı:

“Bugün, herhalde 100 sayfa kitap okudum. Ama satırların içinden geçer gibiydim. Ne öğrendiğimi bilmiyorum. Belki de sadece sessizliği kovmak için okudum. Artık kelimeler bilgi değil, kaçış. İç sesim sustuğunda, başka seslere tutunuyorum. Okudukça unuturum sanıyorum. Ama neyi unuttuğumu bile hatırlamıyorum.”

Holmes gözlerini kapattı. “Watson, burada artık sadece yorgunluk yok. Burada... zihinle kalp arasında kalan bir insan var.”

Watson, deftere uzandı. Elini sayfaya koydu. “Ve bu defter... onun kendine atılmış bir işaret fişeği olabilir. Belki bir gün biri görür diye... belki bir gün biri okur da anlar diye.”

Holmes başını salladı. “Biz okuyoruz, Watson. Ve biz anlıyoruz.”

Holmes, bir süre daha deftere baktıktan sonra yavaşça arkasına yaslandı.

“Watson,” dedi düşünceli bir tonda, “bu çocuk yalnızca sınavlarla değil, insanların beklentileriyle de mücadele etmiş. İçinde patlamayan ama sürekli sızlayan bir şey var. En tehlikelisi de bu, çünkü dışarıdan fark edilmez.”

Watson başını salladı, “Kimi zaman en sessiz olanlar, en büyük fırtınaları taşır. Defterin sonraki sayfasına bakalım mı?”

Holmes sayfayı çevirdi. Sararmış kenarları arasında yeni bir bölüm başlıyordu:

“12. sınıfta TYT’ye hazırlanırken bir dönem gerçekten umutluydum. Etütlere gidiyor, rehberlik odasında notlar tutuyordum. Herkes bir şeyler söylüyordu ama ben sadece iç sesimi dinlemeye çalışıyordum. Didem Hoca vardı. Belki okulda kendimi en güvende hissettiğim anlardan biri onunla o bire bir görüşmeydi. O gün odamın kapısını çaldı. Elinde benim eksik testlerim vardı. Sadece gözlerimin içine baktı, ‘Beni anlıyor musun?’ der gibiydi. Oysa ben, hiçbir şey diyemedim. Sadece başımı eğdim. İçim konuşuyordu ama dudaklarım susmuştu.”

Holmes bir an başını kaldırıp Watson’a döndü.

“İşte bu, Watson. Öğretmenlerin bazıları fark eder. Ama öğrenciler hep konuşmaz. Çünkü bazen susmak daha güvenlidir.”

Watson satırları okurken, defterdeki yazılar onun zihninde bir tablo gibi canlanmaya başlamıştı.

“Peki ya bu Didem Hoca? O gün ne oldu sonra?”

Holmes, satırların devamını okudu:

“O gün etütten çıktıktan sonra dışarıya yürüdüm. Havanın rüzgarı vardı ama içimdeki boşluk daha serindi. Kütüphaneye gitmedim. Sıramı boş bıraktım. Kendime bile itiraf edemediğim bir şeyi fark ettim: Bu sınavdan değil, bu düzenden yorulmuştum. Ders değil, sistem üzerime çöküyordu. Başarılı olsam da değişmeyecek bir duvar vardı karşımda.”

Holmes, bu satırları okurken bir elini çenesine götürdü.

“Bazen insanlar sistemin değil, sistemsizliğin kurbanı olurlar. Bu çocuk kendini hazırlamış ama düzen onu karşılamamış. En sonundaysa, sorunun sınav olmadığını anlamış.”

Watson, gözlüğünü çıkarıp masaya bıraktı.

“Holmes... bu artık bir kayboluş hikayesi değil. Bu, bir dönüş arayışı.”

Holmes başını salladı.

“Ve o dönüş, hâlâ sürüyor olabilir. Çünkü bu defter hâlâ yarım.”

Watson, deftere uzandı. Bir sonraki sayfayı çevirdi. Sayfa sararmış ama harfler tazeydi.

Holmes satırlara göz gezdirdi, sonra başıyla onayladı:

“İşte... kırılmanın ardından gelen fark ediş.”

“Vize sınavları bittiğinde ne hissedeceğimi bilmiyordum. Ama sonuçlar açıklandığında, içimde garip bir sessizlik oluştu. Önceden olsa bu kadar düşük notlara ağlardım. Bağırırdım, kırılırdım. Ama o gün sadece sustum. Belki de en tehlikelisi buydu. 45, 50... Bu muydu yani çalışmanın karşılığı? Günlerce sabahlayıp not tuttuğum sayfalar, hocaların çöz dediği tüm örnekler... Hepsi boşlukta asılı kalmış gibiydi. Anladım ki ben bu oyunun parçası değilim. Beni bu sahneye zorla çıkardılar. Işıklar bana değil, beklentilere dönüktü.”

Holmes piposunu elinde çevirdi. Yakmadı.

“Watson,” dedi yavaşça, “bazı insanlar için sınav sonucu yalnızca bir sayıdır. Ama bazıları için... o sayı bir kimliktir. Bu çocuk da onlardan biri.”

Watson satırların ilerisine baktı, sesini alçaltarak okudu:

“O andan sonra ders çalışmaya devam ettim. Ama eski şekilde değil. Artık ezberlemiyor, sadece geçiriyordum. Kendimi kandırdığımı bile bile ‘belki bu sefer olur’ diyordum. Bazı derslerde toparladım, bazıları hâlâ bataktı. Ama en garibi... içimdeki sesi yeniden duymaya başladım. ‘Bu sen değilsin,’ diyordu. Yorgun değildim. Yıpranmıştım. İnsanlar hâlâ başarıdan, gelecekte bahsediyordu. Ama ben... sadece kendimi arıyordum.”

Holmes gözlerini defterden kaldırmadan mırıldandı:

“İşte burada başlıyor Watson. Kırılma bir çöküştür, ama fark ediş bir diriliştir. Ve bu çocuk, ilk kez aynaya kendi gözleriyle bakıyor.”

Watson hafifçe gülümsedi. “Yani artık geriye dönüş yok.”

Holmes başını salladı. “Hayır. Artık ne geriye, ne ileriye... Bu bir içe yürüyüş, Watson. Ve biz bu yürüyüşün izlerini takip edeceğiz.”

Holmes, sayfayı yavaşça çevirdi. Gözleri bir süre yeni başlayan paragrafa takıldı. Dudaklarının kenarı belli belirsiz gerildi. Derin bir nefes aldıktan sonra defteri kendine biraz daha yaklaştırdı.

“Vize sınavından çıktığımda içimde bir boşluk vardı. Çalışmıştım. Gerçekten çalışmıştım. Hatta belki de o yıl boyunca en çok hazırlandığım haftalardı. Ama sonuçlar... 45, 50. Bazı dersler umut verdi

ama bazıları tam bir çöküştü. O an, aynaya baktım ve dedim ki: ‘Bunca çaba, bu mu?’ İşte orada bir şey kırıldı. Eski ben... yavaş yavaş o gün orada kaldı.”

Holmes, defteri kapatmadan önce sayfanın kenarına parmağını koydu. Watson’a döndü:

“Bak Watson... bu, yalnızca bir sınav sonucu değil. Bu... güvenin yıkıldığı andır. Kendine inancın sorgulandığı, seslerin sustuğu bir eşik.”

Watson başını salladı. “Yani artık önceki yöntemler işlememeye başlıyor.”

Holmes:

“Evet. Bu noktadan sonra artık ‘yeni Berkay’ diyeceğimiz içsel bir dönüşüm başlıyor. Belki daha az umutla, ama daha çok sorguyla. Ve bu sorgular... yazılara yansımaya başlayacak.”

Watson yavaşça bir sonraki sayfayı açtı. Yeni bölüm başlamıştı:

“Sınav sistemine olan inancımı kaybettim. Eski yöntemlerimi terk ettim. Artık gece geç saatlere kadar çalışmak yerine daha çok anlamaya çalıştım. Ama neyi anlayacağımı bile bilmiyordum. Çünkü eksiklik bende değildi, sistemdeydi. Bazı derslerde yükseldim ama bazıları sanki beni yutuyordu. Gün geçtikçe aynaya baktığımda daha yorgun, daha sessiz birini gördüm. Ama ilginçtir... ilk kez yazmak istedim. İlk kez içimi başka bir yere aktarma ihtiyacı hissettim. Ve sanırım... o an, bu defter başladı.”

Holmes bir an sustu. Sonra gözlüğünü hafifçe düzeltti ve şöyle dedi:

“Watson... işte kıvılcım burada çakmış. Bu satır, yalnızca bir itiraf değil. Bu, bir başlangıç. Bu defter... sadece yaşananları değil, yaşandıkça oluşan bir dönüşümü anlatıyor.”

Watson sessizce ekledi:

“Yani o kırılma... bir sona değil, bir yazıya dönüştü.”

Holmes başını salladı.

“Ve bu yazı, artık kendi yolunu çizecek. Dönüşüm başladıysa... o zaman yeni vakamız da başlamıştır. Çünkü bu sefer çocuk sadece ne olduğunu değil, kim olduğunu yazacak.”

Holmes, defterin bir sonraki sayfasına geçmeden önce başını eğdi. Parmakları hâlâ sayfanın kenarındaydı, ama gözleri çoktan başka bir yere dalmış gibiydi. O anı uzatıyordu — sanki okuyacağı satırlar daha öncekilerden farklıydı. Daha sessiz. Daha derin.

Watson, Holmes’un gözlerinin içine baktı. “Zorlanıyor musun?” diye sordu kısık sesle.

Holmes başını sallamadı, evet de demedi. Sadece yavaşça yeni sayfayı çevirdi.

Sayfanın üstünde tek bir cümle vardı, el yazısıyla yazılmış ve altı çizilmişti:

“Kampüs kalabalık, ama ben yokum.”

Watson, bu cümleyi tekrarladı fısıltıyla. “Ben... yokum.”

Holmes yavaşça arkasına yaslandı, sonra konuştu:

“İşte Watson. Görünürlikle varlık arasındaki fark burada başlıyor. Bu çocuk, göz önünde ama içeride yok. Kalabalığın içinde kendi içini kaybetmiş.”

Defter devam ediyordu:

“Sabahları aynı otobüse binmek, aynı sıraya oturmak, aynı yemek kuyruğuna girmek... Herkesin olduğu yerdeyim ama kimse beni görmüyor. Belki de ben kendimi görmüyorum. Aynaya bakıyorum, yüzüm tanıdık ama içim... içim yabancı biri olmuş. Vize sonuçlarından sonra artık şunu fark ettim: ‘Ben’ dediğim kişi, sınav notlarından ibaret olmamalıydı. Ama öyleymiş. Çünkü ilk defa başarısız olunca herkesin yüzü değişti. Sanki ben değilmişim gibi baktılar. Sanki ilk defa tanıyorlarmış gibi...”

Watson başını eğdi, derin bir nefes aldı. “Kırılmış bir aynaya bakmak gibi bu. Parçaları hâlâ orada ama yansıma bir bütün değil.”

Holmes, cebinden gözlüğünü çıkardı. Gözlüğü takmadan önce deftere şöyle bir baktı. “Bir insanın içiyle dışı arasında bu kadar mesafe varsa, o kişi yavaş yavaş silinir, Watson.”

Defterin yeni sayfasında şunlar yazıyordu:

“Aynı kıyafetleri giyiyorum, aynı saç stili, aynı çanta. Ama yürürken içimde bir ses var artık: ‘Sen değiştin.’ Kimse bunu bilmiyor. Hocalar beni hâlâ çalışkan sanıyor. Arkadaşlar espri yapınca gülüyorum, ama içim gülmüyor. Geceleri sessizce düşünüyorum: Ben ne zaman bu kadar yalnız kaldım? Belki de hep yalnızdım, ama şimdi daha çok farkındayım. Çünkü artık ne ders çalışırken huzur buluyorum, ne de sohbet ederken anlam.”

Holmes defteri kapatmadı, ama sayfayı çevirmedi. Sadece durdu. “Watson,” dedi yavaşça, “bu genç hâlâ burada... Defterin içinde nefes alıyor. Ama dışarıda, onun için hava yok.”

Watson, cümleleri zihninde topladı. Sonra başını kaldırarak “Bir sonraki adım nedir sence?” diye sordu.

Holmes gözlerini kıstı, bir süre düşündü. Sonra kelimeleri tartarak konuştu:

“Yalnızlık derindir, Watson. Ama bazı insanlar yalnızlıkta bile bir şey bulurlar. Bu çocuk da bir şey bulmuş olabilir... belki eski bir film, bir kitap, ya da sadece bir karakter. Çünkü sessizlikte, bazen ses olur.”

Ve işte o anda yeni bir başlık belirdi defterin üst satırında:

“Kendimi anlatamadığım dünyada, bir tek onlar beni anladı: Raif Efendi, Arthur Morgan, Jared Harris...”

Holmes, başlığın altındaki ilk satıra göz gezdirdiğinde bir an duraksadı. Gözlüklerini yavaşça çıkardı, parmak uçlarıyla camlarını temizlemeye başladı — ama bu sadece alışkanlık değildi. Bu satırları daha net görmekten çok, daha derin duyabilmek içindi.

Watson hafifçe öne eğildi. “Raif Efendi mi?” diye sordu.

Holmes başını salladı. “Ve Arthur Morgan... Jared Harris... Evet Watson, bu bir yalnızlık listesi değil. Bu, bir yankı listesi. Her biri, bu çocuğun içinde konuşan bir sessizliğe denk düşüyor.”

Defter şöyle devam ediyordu:

“Kendimi anlatamadığım bir dünyada, bir tek onlar beni dinledi.

Raif Efendi... Onu ilk kez okuduğumda sandım ki, bu bir karakter değil, benim geçmişim. Onun

mektuplarına sakladığı suskunluk, bende karşılık buldu. İçinden konuşan ama dışına konuşamayan bir adamdı o. Tıpkı benim gibi.

Arthur Morgan... Onun hikâyesinde kahramanlık yoktu, sadece geç kalmışlık vardı. Beni en çok bu vurdu. Hayatı düzeltmeye çalışırken kendini kaybeden bir adam... O da benim gibi 'iyi biri olmayı' hedeflemedi. Sadece doğru olanı yapmaya çalıştı. Ben de bazen oynamak istedim, bazen savaşmak, bazen susmak... Ama hep geç kaldım.

Jared Harris'in o karakteri... Chernobyl'deki adam. Bir tek onun sesi vardı kulağımda bazı günler. 'Sessiz bir ağırlık' taşıyordu. Doğruyu söylemenin bedelini bilen, ama yine de susmayan bir adamdı. Ben ise doğruyu bilmeme rağmen sustum çoğu zaman. Çünkü doğruyu söylesem bile... dinleyen yoktu."

Holmes usulca mırıldandı: "Dinleyen yoktu... İşte tüm mesele bu, Watson. Birinin konuşması değil, birinin dinlemesi gerekiyor. O yüzden bu genç, gerçek insanlarla değil, karakterlerle konuşmuş."

Watson satırlara baktı, dudakları arasından şu kelimeler döküldü: "Bu artık bir edebiyat defteri değil. Bu, bir hayatta kalma güncesi."

Holmes ayağa kalktı, defteri bir an göğsünde tuttu. "Raif Efendi... Arthur Morgan... Jared Harris... Bu isimler tesadüfi değil. Bu çocuk, karakterlerle bağ kurmamış. Onlarda kendini bulmuş. Çünkü kimse bir kahramana dönüşmek istemez Watson... Sadece biri tarafından anlaşılmak ister."

Watson usulca sordu: "Peki bu karakterleri deftere yazmak neden bu kadar önemliydi sence?"

Holmes cevap verdi:

"Çünkü bu isimler, onun içindeki parçaları temsil ediyor. Raif onun sustuğu tarafı. Arthur, savaşmak isteyip savaşmadığı tarafı. Jared Harris ise... artık sessizce taşıdığı doğruların ağırlığı."

Sonra defterde şu satırlar geldi:

"Hiçbirini tam olarak ben seçmedim. Sanki onlar beni buldu.

Raif'in sayfaları, Arthur'un gözleri, Jared'in sesi...

Ben, beni anlatamadım. Ama onlar beni yazmıştı sanki.

Bazen otobüste, bazen kampüste, bazen boş derslerde... Hepsi içimdeydi.

O yüzden o kalabalığın içinde ben yoktum. Çünkü ben, onlarla birlikte başka bir yerdeydim."

Holmes, Watson'a döndü. "Bu defter, bir delil değil artık. Bu bir pusula. Bu çocuğun yönünü kaybettiği yerde tuttuğu tek harita bu karakterler olmuş."

Watson sessizce başını salladı. "Ve şimdi biz... bu haritayı okuyarak, o kaybolmuş sesi yeniden duyabiliriz."

Holmes başını kaldırdı, gözleri bir an uzaklara daldı. "Ve Watson... belki de o ses, hâlâ bir yerlerde fısıldıyor."

Holmes, defterin yeni sayfasına geldiğinde bir an duraksadı. Satır araları daha seyrek, yazı biraz daha titrek ama kararlıydı. Bu sayfada artık bir anlatıdan çok, bir doğru vardı.

Watson yavaşça mırıldandı: “Bu... başka bir şey gibi. Sanki sadece anlatmak değil, kendini kurmak istiyor burada.”

Holmes başını salladı. “Evet. Bu artık bir hatırat değil. Bu, bir başlangıç.”

Ve defter şöyle diyordu:

“Artık sadece okumuyordum. Yazmak istedim. Çünkü konuşamadım.

İlk satırlarımı yazarken elim titredi. Ne anlatacağımı bilmiyordum ama bir şey söylemek zorundaydım. Çünkü içimde birikmişti. Raif Efendi gibi sustukça ağırlaştım, Arthur gibi geç kaldıkça küstüm, Jared gibi doğruyu bilip sustukça içim yandı. Ama onların aksine... artık susamazdım.

İlk yazdığım şey neydi bilmiyorum. Belki bir cümle, belki yarım bir kelime. Ama o gün anladım ki, yazmak konuşmaktan daha dürüst. Kalem yalan bilmez.”

Holmes gözlüklerini çıkardı, satırları parmak uçlarıyla izledi. “Watson,” dedi yavaşça, “bu çocuk ilk kez kendi dünyasını inşa ediyor. Artık defter bir sığınak değil, bir çıkış kapısı olmuş.”

Watson başını salladı, duygulanmış gibiydi. “Yazmak... belki de onun için ilk kez kendi hayatını kendi sesiyle anlatmak demektir.”

Holmes devam etti:

“Ben bir kahraman değilim. Bir devrimci de değilim. Sadece biri beni anlasın istedim.

Yazdım çünkü söyleyemedim.

Yazdım çünkü anlaşılacak istedim.

Yazdım çünkü bir yerlerde bir başkası da benim gibi susuyordu belki.”

Holmes sessizce oturduğu sandalyede geri yaslandı. “İşte Watson. Burası, karanlıkta bir mum yakılan yer. Ve belki de o mum, başkasının yolunu da aydınlatır.”

Watson usulca sordu: “Peki... bu yazma arzusu nereye evrildi?”

Holmes gülümsedi, nadir yaptığı gibi, gözlerinde derin bir anlayışla. “Watson, bu arzunun sonunda bir kitap doğdu. Sadece bir kitap değil, bir çocuğun kendi suskunluğuyla baş başa kalıp yeniden doğduğu bir ses. Bir isyan değil, bir hatırlayış.”

Ve defterin sonundaki o ilk yazıdan bir cümle daha:

“Ben artık konuşamayan bir çocuk değilim.

Ben, yazan bir sessizlik oldum.”

Holmes, defteri yavaşça kapatmadı; sadece avuçlarının arasında tuttu. Baş parmağı son okunan sayfada kalmıştı, sanki oradan bir rüzgâr geçecekmiş gibi... Bir hatıra, bir niyet, bir başlangıç. Masanın üzerine hafifçe eğildi, gözleri hâlâ satırların boşluğundaydı.

Watson, sessizliğe saygı gösterir gibi sustu. Ama bir süre sonra hafifçe sordu: “Yani bu yazdıkları... bir kitaba mı dönüştü?”

Holmes başını kaldırdı, gözlüklerini bir mendille temizlerken başını hafifçe salladı. “Evet, Watson. İlk satırda bir fısıltıydı bu. Ama sonra... bir fırtınaya dönüştü. Sessiz bir fırtınaya. *Beynin Sessiz Fırtınaları* ismiyle yazıldı bu kitap. Adı bile bir çığlık değildi — bir iç geçirişti.”

Watson fısıldadı: “Ve şimdi biz o fırtınanın tam ortasındayız...”

Holmes, yeniden deftere eğildi. Bu kez satırların tonu farklıydı. Artık bir genç değil, içinden geçenleri dile dökmeyi öğrenmiş bir ses vardı burada. Fırtınanın ortasında, kendi iç duvarlarını yazıyla oymaya çalışan bir ses:

“İlk kitabımı yazarken çok korktum.
Çünkü bu satırların bir yerinde beni tanıyacaklar sandım.
Ama sonra fark ettim ki... kimse gerçekten okumuyor.
Yüzlerine bakınca bunu anladım.
Herkes kapağa bakıyor, isme bakıyor.
Ama o satırlarda ne geçtiğimi... kimse sormuyor.”

Holmes fısıldadı: “Watson, o satırlarda bir ruh yol almış. Ama kimse onun yorgunluğunu görmemiş.”

Watson usulca deftere dokundu. “Peki neden yazmaya devam etti?”

Holmes bir tebessümle başını eğdi. “Çünkü artık bu suskunluğun ona ait olduğunu biliyordu. Sustukça ağırlaştığını, yazdıkça hafiflediğini...”

Defterdeki satırlar devam ediyordu:

“Yazmak bana kim olduğumu hatırlattı.
Ne yaşadığımı, neden kırıldığımı, neden sessizleştiğimi.
Herkes sadece susan bir çocuğu hatırlıyordu.
Ama ben, o suskunluğun içindeki hikâyeyi anlatmak istedim.
Bu kitap o yüzden doğdu.
Bir çığlık değil... bir yankıydı.”

Holmes masadan doğruldu, piposunu bir kenara koydu. “Watson,” dedi usulca, “bu kitap, bir karakter yaratmadı. Olanı gösterdi. Ve en çok da... görünmeyeni.”

Watson bakışlarını Holmes’tan ayırmadan devam etti: “Ve şimdi biz, o görünmeyenin peşindeyiz.”

Holmes başını salladı. “Evet. Bu vaka, bir suçluyu değil... bir sesi bulma vakası. Sessizce fısıldanan ama duymayı bilen biri varsa haykıran bir ses...”

Holmes, defterin sonundaki boş sayfalara uzun uzun baktı. Sayfalar yazılmamıştı, ama oradaydı. Bekliyordu. “Watson,” dedi yavaşça, “birinci kitap bitti. Ama bu sadece ilk dalgaydı. Şimdi... geçmişin fısıltılarına ineceğiz. Çünkü bazı sessizlikler beklemekten değil, *unutulmaktan* olur.”

Watson, anlamıştı. “Geçmişteki Sessizlik” demekti bu. İkinci kitabın adı böyleydi. Ve bu kez, sadece kendini arayan bir genç yoktu. Geçmişte kalan sesler, yüzler, bakışlar, hatta *yanıt verilemeyen mektuplar* vardı.

Holmes yeni bir defter çıkardı — kapağında soluk bir yazı: *Geçmişteki Sessizlik*.

Sayfa açıldı. İlk satır şöyleydi:

“Bazı kasetler vardır. Sadece bir kez çalarsın. Ve bir daha aynı ses asla bulunmaz. Benim için bazı anılar da böyleydi. Kaydedilmiş, ama yarım bırakılmıştı.”

Holmes gözlerini kısmıştı. “Bu bir kaset hikâyesi olacak gibi duruyor, Watson.”

Watson, gülümsedi. “Ve her kasetin iki yüzü vardır, değil mi Holmes? Bir yüz geçmiş, bir yüz bugün.”

Holmes başını salladı. Sonra ilk bölümü yüksek sesle okudu:

“Çayeli. Eski bir radyo tamircisi. Dükkânın köşesinde tozlu bir masa, üstünde birkaç eski kaset ve bir not:

‘Bunlar dinlenmeden çöpe atılmasın.’

Ben o gün o notu görünce sanki birisi beni hâlâ duymak istiyor sandım.

Kasetlerden biri çaldı.

Ses dedemindi. Ama kelimeler bana değmiyordu.

Ta ki... o ismi söyleyene kadar:

‘Azra.’”

Watson irkildi. “Yine bir isim... yine bir iz...”

Holmes, gözlüğünü düzeltti. “Bu kez sadece Berkay değil, dedesi de konuşacak bu kitapta. Bu kez sadece gençlik değil, geçmiş de yavaş yavaş dile gelecek. Ve biz, Watson... artık sadece satırları değil, *yitirilmiş sesleri* okuyacağız.”

Holmes, ikinci deftere başlarken odadaki hava değişmişti. Bu kez sadece genç bir zihnin iç yolculuğu değil, bir ailenin, bir köyün, bir geçmişin sessizliğiydi konu. Watson, pencereye yönelmişti. Dışarıda yağmur başlamıştı — o hafif, sürekli yağanlardan. Holmes ise defterin kapağını yavaşça araladı:

“Geçmişteki Sessizlik”

Sayfanın başında, tanıdık ama unutulmuş bir kelime vardı:

“Dede Ocağı”

Holmes gözlüğünü taktı. Satırları Watson’a okudu.

“O yaz, köye gittiğimde her şey sessizdi. Bahçede artık kimse çay toplamıyordu. Evdeki sandalye hâlâ aynı gıcirtıyı çıkarıyordu ama içinde oturan yoktu.

Dede Ocağı denilen o eski ev, yıkık değildi. Ama içinde konuşmayan duvarlar vardı.

Rafların birinde, kalın ve Osmanlıca yazılarla dolu bir kitap buldum. Ne yazdığını anlayamadım. Ama sayfalarının arasında küçük bir not vardı.

‘Murphy’ye.’

Kimdi Murphy?”

Watson başını kaldırdı. “Murphy mi? Daha önce hiç geçmedi bu isim.”

Holmes hafifçe gülümsedi. “Geçmedi, ama izleri vardı. Bazen bir insan, anlatılmadan da yazının gölgesinde yaşar. Bu defterde Murphy, bir ses olarak geri dönecek gibi.”

Watson, “Peki bu not başka bir şey söylüyor muydu?”

Holmes sayfayı çevirdi.

“Kasabanın arka sokaklarından birinde, eski bir elektronikçi vardı. Çayeli Emniyet Müdürlüğü’nün arka köşesine düşen dar bir sokakta...

İçeri girdim. Masada birkaç eski kaset ve bir not:

‘Sesler unutulmaz, sadece susar.’

Kasedi taktılar.

Teyp çıtırtılarla başladı.

Sonra... dedemin sesi.

İlk başta radyoda konuşma sanmıştım. Ama sonra bir anda kendi adımlı duydum.

Ardından bir başka ses:

‘Azra...’

Dede, bir kıza yazmış. Yıllar önce sevdiği ama söyleyemediği birine. Bu kaseti bırakmış...”

Holmes defteri yavaşça kapattı. Gözlerini Watson’a çevirdi.

“İşte şimdi, Watson... vakamız bir hatıraya dönüştü. Bu çocuk yalnız değildi. Onu böyle yapan geçmişin de bir hikâyesi var. Ve o hikâyede bir kadın var. Azra. Ve bir adam... artık sesi sadece kasette kalan bir adam.”

Watson pencereye döndü. Yağmur artmıştı.

“Holmes... Sence bu kaset gerçekten bırakıldı mı, yoksa Berkay mı bulması için bırakıldı?”

Holmes, piposuna uzandı ama yine yakmadı.

“Bazen, geçmiş kendi yollarını bulur, Watson. Ve bu kez... yolu *bir torunun kalbine* çıktı.”

Holmes, deftere tekrar eğildi. Sayfayı çevirdiğinde yeni bir bölüm başlamıştı. Başlık atılmamıştı bu kez. Ama cümleler ağır, sade ve çarpıcıydı.

“Ben, dedemi hiç böyle duymamıştım.”

Watson gözlüklerini taktı. Masanın kenarına ilerledi. Holmes okumaya devam etti.

“Kaset sesi çok net değildi ama kelimeler çınılıyordu:

‘Ben hiçbir zaman söyleyemedim. Azra, eğer bir gün bu sesi duyarsan bil ki... seni unutmadım. Ve seni birine anlattım. Belki o bir gün senin torunun olur.’

Kaset sustu.

O an, o küçük dükkânın ortasında zaman durdu.

Dedemin iç sesiyle ilk defa karşılaştım. Ve ilk defa onu gerçekten tanıdım.

Sessizliği, suskunluğu... meğer bana değil, kendineymiş.”

Watson, defterin üzerine doğru eğildi. “Bir sesli vasiyet bu, Holmes.”

Holmes başını salladı. “Evet, ama bir miras değil. Bu... bir bağ. Geçmişten bugüne uzanan bir bağ.”

Defterin devamında şu satırlar yazılıydı:

“Sonra kendi kendime sordum:

Murphy kimdi?

Azra hâlâ yaşıyor muydu?

Peki ya ben? Bu hikâyede kimdim ben?

Defteri kapatmadım.

Sadece pencereyi açtım.

İçeriye rüzgâr doldu.

Ve ben ilk kez ağladım.

Dışarıdan değil.

İçeriden.”

Holmes durdu. Elindeki pipoyu masaya bıraktı. Watson’a döndü.

“Bu çocuk artık yalnız değil, Watson. Ama hâlâ kayıp. Çünkü geçmişle buluşsa da... kendini hâlâ bulmuş değil.”

Watson sessizce başını salladı. “Ama şimdi biliyoruz: Berkay sadece kendi gençliğini değil... dedesinin yarım kalan aşkını da taşıyor içinde.”

Holmes defteri yavaşça kapattı, ama elini üzerinde tuttu.

“Ve bazen Watson... bir defteri kapatmak, bir hikâyeyi başlatmaktır.”

Holmes, defterin kapağını kapatmıştı ama hâlâ parmakları üzerinde duruyordu. Gözleri uzak bir noktaya odaklanmıştı — ne duvarda bir iz, ne de camda bir buğu... sadece boşluk.

Watson sessizliği bozdu.

“Holmes,” dedi yavaşça, “bu... bir dedenin hikâyesi değil sadece. Bu defter, onun torununda yankılanan bir şey. Belki de kendisiyle ilgili bir şey anlatmak istiyor. Ama doğrudan değil. Sanki... içini bir başkasının sesine saklamış gibi.”

Holmes başını kaldırdı. Gözlüklerini masaya bıraktı. Pipoya hiç uzanmadı bu kez.

“Watson,” dedi kararlı ama yavaş bir sesle, “bazen insanlar başkalarının hikâyesini anlatırken, en derin sırlarını fısıldar. Çünkü doğrudan söylemek cesaret ister. Ama ima etmek... işte o, hem korur hem açığa çıkarır.”

Watson göz ucuyla deftere baktı.

“Yani diyorsun ki... bu kitapta anlatılan dede, aslında kendisi değil mi?”

Holmes gülümsedi. Bu gülümseme bir doğrulama değil, bir sezginin kabulüydü.

“Belki dedesi vardı... belki de hiç olmadı. Ama bir gerçek var ki, bu defterin içindeki en derin cümleler, bir başka neslin değil, o çocuğun kendi geçmişinden sızmış.”

Watson başını salladı.

“Murphy, Azra, ses kayıtları, eski ev, defter... hepsi bir araya geliyor. Ama bunların ortasında sanki gözle görülmeyen bir bağ var. Kurgunun ötesinde bir şey... kişisel bir yara gibi.”

Holmes, pencereye döndü. Hafifçe araladı. İçeri serin bir esinti girdi.

“İşte o bağ, Watson. O görünmeyen çizgi... bu kitabı diğerlerinden ayıran şey. Çünkü bu bir çözülme hikâyesi değil. Bu, kendini yavaş yavaş ortaya koyan bir anlatı. Açık etmiyor, ama hissettiriyor. Ve bazı satırlar... insanı kendi hayatını sorgulamaya zorluyor.”

Watson usulca sordu:

“Peki şimdi ne yapacağız?”

Holmes pencereye biraz daha yaklaştı. Dışarı baktı ama gözleri hâlâ içindeydi.

“Şimdi... defterin içine değil, dışına bakacağız. Çünkü bu çocuk artık satır aralarında gizlenmiyor. Yavaş yavaş kendini yazıyor. Kurguyla gerçek arasındaki sınır siliniyor.

Ve Watson... bu artık yalnızca bir vaka değil.

Bu bir dönüşüm.”

Holmes, defteri yavaşça kapattı ama avuçlarının arasında tutmaya devam etti. Sayfalar artık bir kanıt değil, bir yankı gibiydi — yaşayan bir hatıranın uğultusu. Odanın duvarları sessizdi ama her köşede satırlardan sızan bir duygunun izleri dolaşıyordu.

Watson, pencereye doğru döndü. Dışarıda gri bir gökyüzü vardı. Yağmur başlamıştı, ama sanki yalnızca sessizlik adına yağıyordu — gösterişsiz, kararlı, sorgusuz. Ardından konuştu:

“Holmes, bu sadece bir anlatım değil. Bu... bir sığınak. Satır aralarında bir çocuk, zamanın içinden bize sesleniyor.”

Holmes ayağa kalktı. Ceketinin yakasını düzeltti. Her zamanki o soğukkanlı tonuyla ama belli ki biraz daha düşünceli bir sesle konuştu:

“Ve bu ses, yalnızca bir dedenin, bir öğrencinin ya da bir yazarın sesi değil. Bu... kendi sesini duyamamış herkesin yankısı. Watson, bu defterin yazarı, kendi hikâyesini anlatmıyor yalnızca. O, bizde saklı kalan bir tarafı da gün yüzüne çıkarıyor.”

Watson döndü, şaşkın ama etkilenmiş bir yüzle:

“Yani bu defter... birinin değil, birden çok kişinin hikâyesi mi?”

Holmes cevap vermedi. Yalnızca defteri masanın ortasına bıraktı. Sonra tekrar pencereye yürüdü. Damla damla camı döven yağmura baktı. Ardından yavaşça başını çevirerek dedi ki:

“Bir zamanlar biz de birilerini anlayamadık, Watson. Belki de bu defter... o fark edilemeyen sessizlikleri görünür kılmak için yazıldı.”

Watson, cümleyi tamamladı:

“Ve bunu anlayabilen... belki de sadece bir dedektif değil, bir dost olmalı.”

O anda masanın üstünde, defterin hemen yanında unutulmuş bir kitap vardı. Üst kapağında solmuş harflerle tek bir başlık:

“Beynin Sessiz Fırtınaları.”

Holmes başlığı gördü. Hafifçe gülümsedi.

“Watson,” dedi, “belki de artık sadece vakaları çözmeyeceğiz. Belki de bazı şeyleri... onarmayı deneyeceğiz.”

Watson başını eğdi, gözlüğünü düzeltti.

“Peki bundan sonra ne yapacağız?”

Holmes, pencerenin önünden ayrılmadan cevapladı:

“Bundan sonra, defterin yazarıyla aynı yolu yürüyeceğiz. Geçmişin içinden, bugüne doğru.”

Ve odada bir sessizlik oldu. Ama bu kez o sessizlik... bitişin değil, başlangıcın sessizliğiydi.

Holmes, defterin sayfasını çevirirken birden durdu. Elindeki hareket yavaşladı. Sayfanın ortasında, diğerlerinden farklı bir yazıyla kaleme alınmış tek bir satır vardı. Altı çizilmişti ve köşesine küçük bir simge konmuştu — bir yıldız, neredeyse bir pusula işareti gibi.

“Bu şehirde, bu sokakta... bir şey var.”

Watson başını kaldırdı. “Bu sokakta mı? Hangi sokaktan söz ediyor olabilir?”

Holmes cevap vermedi hemen. Sayfanın altındaki notları okudu:

“Baker Street’e uzak değil. Sokağın adını yazmadım, çünkü o isimle değil, hisle bulunur.

Herkesin yürüyüp geçtiği, ama kimsenin gerçekten görmediği bir sokak.

Orada kitaplar bıraktım. Orada sessizce bekleyen bir pencere var.

Belki bir gün birisi bulur.

Ama unutmayın: Anlamadan okumayın.

‘Beynin Sessiz Fırtınaları’ ile başlayın. Sonrası gelir.

Aksi takdirde... sadece kelimeler görürsünüz, beni değil.”

Holmes sandalyesinden kalktı. Pencereden dışarı baktı. Sisli Londra sabahı, gri perdelerini kaldırmakta isteksizdi. Ama onun bakışları çoktan pusun ardına geçmişti.

“Watson,” dedi alçak sesle, “bu bir çağrı. Ama doğrudan değil. Bize bir yer tarif edilmemiş, bir ruh hali tarif edilmiş.”

Watson yaklaştı. “Peki sence neresi?”

Holmes döndü, adımlarını paltosuna yöneltti. “Camden ile Regent’s Park arasında küçük bir çıkmaz sokak var. Adı neredeyse unutulmuş. Duvarlarında çatlamış tuğlalar, pencerelerinde uzun süredir açılmamış perdeler... Bazen yürüyüşe çıktığımda oraya uğrardım. Kalabalığın kenarında, ama dışında. İşte orası, Watson. Bence defterde bahsedilen yer orası.”

Watson gözlerini kıstı. “Ve orada bir pencere varmış. Kitaplar bırakılmış...”

Holmes başını salladı. “Beynin Sessiz Fırtınaları. Geçmişteki Sessizlik. Mazide Kalan. Kayıp Duyular Atlası. Ve... Turuncu Saçlı Kız. Hepsi orada olabilir. Belki eski bir sandığın içinde, belki bir pencere pervazında.”

Watson defteri kapattı, yavaşça konuştu: “Yani bu bir vaka değil artık, Holmes. Bu... bir iz sürme meselesi.”

Holmes kapıya yönelirken gülümsedi. “Ve her iz, sadece tozda değil, duyguda da saklanır Watson.”

Holmes şapkasını taktı, bastonunu eline aldı.

“Gel dostum. O sokağa gidelim. Ama bu kez sadece ayak izlerini değil... kelimelerin bıraktığı izleri takip edeceğiz.”

Sabahın geç saatlerinde Londra sokaklarını bir sessizlik sarmıştı. Şehrin gürültüsü, Camden ile Regent’s Park arasında unutulmuş bir köşede, sanki bilinçli bir şekilde geride bırakılmış gibiydi. Holmes ve Watson, yağmur sonrası parıldayan kaldırımlardan geçerek dar bir sokağın önünde durdular. Sokak tabelası silinmiş gibiydi — boyası dökülmüş, harfleri kazınmış bir levha: *Whitmore Alley*. Ama Holmes bilmişti zaten, burasıydı.

“İşte,” dedi Holmes, “defterdeki tarifteki gibi: Kalabalığın kenarında ama dışında...”

Sokağın iki yanı da eski, taş evlerle çevriliydi. Camların ardında hayat izleri yoktu. Sadece bir pencere vardı — diğerlerinden daha alçakta, küçük, ahşap çerçeveli, dışına doğru çıkıntılı bir pervaz. Holmes o pencereye yaklaştı. Bastonunun ucuyla hafifçe cama vurdu. Ses, boşlukta yankılandı.

Watson dikkat kesildi. “Orada bir şey var mı?”

Holmes pervazın altındaki küçük tahta kapağı fark etti. Hafifçe bastırdı, çıtırtıyla açıldı. İçeride tozlu bir sandık... küçük, ama ağır.

Sandığı dikkatlice çıkardı. Üzerinde hiçbir yazı yoktu — yalnızca ortasında kurşun kalemle çizilmiş soluk bir yıldız işareti vardı, tıpkı defterdeki simge gibi.

Holmes kapağı açtı.

İçeride beş kitap sıralanmıştı. Her biri farklı boyutta ama aynı dokuda kaplanmış. Kapaklarında yazılar vardı:

Beynin Sessiz Fırtınaları

Geçmişteki Sessizlik

Mazide Kalan

Kayıp Duyular Atlası

Turuncu Saçlı Kız

Holmes bir süre sessiz kaldı. Parmaklarını kitapların üzerinden geçirdi. “Bu... bir arşiv değil, bir miras. Bu satırları sadece yazmamış, saklamış. Biri bulsun diye değil, biri anlayabilsin diye bırakmış.”

Watson diz çöktü. “Hangisinden başlayacağız?”

Holmes hiç düşünmeden en baştakini aldı: **Beynin Sessiz Fırtınaları**.

“Defter öyle diyordu. Önce bu. Diğerleri anlam kazanmaz, eğer bu okunmazsa.”

Pencerenin altındaki taş basamağa oturdular. Holmes kitabı açtı. İlk sayfa boştu. İkinci sayfada sadece bir cümle yazıyordu:

“Bazı fırtınalar dışarıda değil, içeridedir. Ve en sessiz olanlar, en derin izleri bırakır.”

Holmes gözlüğünü taktı. Sessizce okumaya başladı.

Watson sordu: “Bu kitaplar bir dedenin defteri mi Holmes?”

Holmes başını iki yana salladı. “Hayır, Watson. Bu defterler bir dedeyi anlatmıyor. Bu kitaplar, yazarının kendisini anlatıyor. Ama... başka biriymiş gibi. Anlatıcının bir maskesi var. Fakat dikkatli okuyunca, tüm satırların içinden tek bir çocuk konuşuyor. Büyümüş ama hâlâ kayıp.”

Watson fısıldadı: “Kim?”

Holmes durdu, sonra baktı: “Berkay.”

Holmes kitabın kapağını yavaşça kapattı. Parmak uçları kapağın kenarında bir süre daha kaldı, sanki hâlâ içindeki sayfalarda gezinmek istiyordu. Sonra gözlüğünü çıkardı, cebine koydu. Watson da sessizce ayağa kalktı. Sandığı yeniden pencere altına yerleştirdiler, kapağını örtmeden önce Holmes bir bakış daha attı.

“Bunlar bir zamanlar yaşanmış şeyler değil,” dedi alçak sesle, “bunlar hâlâ yaşanıyor. Satırlar bitmiş olabilir, ama yankısı henüz dinmemiş.”

Yol boyunca konuşmadılar. Taksi, Baker Street’in önünde durduğunda, hava iyice kararırken, Londra puslu ışıklarıyla yalnız kalmış gibiydi.

Ofise girdiklerinde her şey aynıydı: şöminenin yanındaki koltuklar, Holmes’un dağınık dosyaları, Watson’ın kupasındaki soğumuş kahve. Ama bir şey değişmişti — içeride görünmeyen bir misafir gibi, defterdeki ses onların arasında hâlâ dolaşıyordu.

Holmes paltosunu çıkardı, piposunu eline aldı ama yakmadı. Pencerenin kenarına yaklaştı. Watson da defteri masasının üzerine yerleştirdi.

Holmes konuştu:

“Bu defter, yalnızca bir çocuğun sesi değil. Bu, nesillerin bastırılmış suskunluğu. Her kelime bir başka sessiz çığlığa yaslanıyor. Belki bizim çözdüğümüz vakalardan daha karmaşık bu. Çünkü burada suçlu yok... ama kurban hâlâ hayatta.”

Watson hafifçe başını salladı. “Ve bu kurban, suçlunun adını bile bilmiyor. Sadece yönünü kaybetmiş biri.”

Holmes, pencerenin camından dışarı bakarken düşündü:

“Bir şeyi fark ettim Watson... Bu çocuk defteri yazarken bizi düşünmemiş. Ama sanki biri, yıllar sonra biz bulalım diye onu bu sokağa, o sandığa bırakmış. Anlatıcı başka biri olabilir... ama anlatılan, bu çocuğun kendisi.”

Watson derin bir nefes aldı. Sonra yavaşça defteri açtı.

Holmes gözlerini Watson’a çevirdi. “Devam edelim mi?”

Watson başını eğdi. “Elbette. Çünkü bu hikâye henüz tamamlanmadı.”

Holmes defterde kaldıkları yeri buldu. “Son olarak Raif Efendi, Arthur Morgan ve Jared Harris’ten söz ediyordu...”

Ve sayfayı çevirdi.

“Bazıları benimle hiç konuşmadı. Ama ben onların hikâyesini dinledikçe kendimi konuştum sandım. Raif Efendi’nin o yağmurlu sokaklarda yürüyen yalnızlığı, Arthur Morgan’ın gecenin bir yerinde attığı kısa bir bakış, Jared Harris’in bir cümlede taşıdığı koca bir felaket... Ben, onlarda kendimi gördüm. Belki kimse bana ‘Anlıyorum seni’ demedi. Ama ben, onlarla sustum.”

Holmes bu satırları okurken sesi yavaşladı.

“Ben hiçbir zaman bir karakteri yalnızca izlemekle kalmadım. Onların hissettiği yalnızlığı omuzlarımda hissettim. O yüzden, bazen bir film biterdi ama ben başlayamazdım yeniden yaşamaya. Çünkü orada, ekranda kalan bir şey... içime geçmişti.”

Watson koltuğuna yaslandı. “Demek ki bu karakterler, onun sessiz arkadaşlarıymış. Sesini duyanlar.”

Holmes onayladı. “Ve bu yüzden... bir sonraki satır daha da kıymetli.”

Sayfanın sonunda yalnızca bir satır vardı:

“Onlara rastlamasaydım... belki bu defter hiç yazılmayacaktı.”

Holmes durdu. Defteri kapamadı. Sayfayı çevirmedi.

“Watson,” dedi, sesi kısık ama kararlı, “bu kitap sadece yazılmış değil. Bu kitap... kurtulmak için yazılmış.”

Holmes, ofisin sessizliğinde defteri yeniden önüne aldı. Lambanın sarı ışığı, sayfalardaki solgun mürekkebi daha da solgunlaştırıyor gibiydi. Watson pencerenin önünde durmuş, dışarıda ağır adımlarla yürüyen birinin ayak seslerine kulak kesilmişti. Şehir uyumuyordu; ama defterde yazanlara göre, biri uzun süredir içinden susuyordu.

Holmes hafifçe başını salladı, sanki kendi içinden geçen düşünceleri Watson’a duyurmadan konuşuyormuş gibi:

“Bu bir dava değil, Watson. Bu, izini kaybetmiş bir kimliğin haritası. Her bir kitap, her bir cümle bir işaret bırakmış. Ve Berkay, o izleri bilerek saklamış. Şu son not açıkça söylüyor: *Bu kitapları okumadan hiçbir şeyi anlayamazsınız*. Demek ki anlatmakla yetinmemiş, anlamak isteyenlere bir yol bırakmış.”

Watson döndü, Holmes’un omzunun arkasından deftere baktı.

“Bize ne anlatıyor sence?” diye sordu.

Holmes defterin köşesine iliştirilmiş küçük bir kağıdı çıkardı. Üzerinde bir adres yazıyordu. Basit, sade bir satır:

“Maçavali Mahallesi, eski kırtasiyenin arkası. Rafın altı.”

Holmes gözlüğünü taktı. “Watson... biz bu davanın içinde değiliz artık. Biz bu kimliğin arayışındayız. Ve bu adres — bu, bir sonraki sayfanın anahtarı.”

Watson hafifçe başını eğdi. “Orada ne bulacağımızı düşünüyorsun?”

Holmes elini çenesine götürüp düşündü.

“Bence... orada defterin gölgesi var. Ve belki de, sessizliğin sesi. Çünkü Berkay, bu şehrin herhangi

bir sokağına değil, hatırlanmak istediğı yere saklamış bunu. Belki kitaplarını bıraktı, belki bir mektup. Ama kesin olan şu: Orada bir anlam var.”

Ertesi sabah, Maçavali Mahallesi'nde, taş kaldırımların arasından çimlerin sızdığı o eski sokağı vardıklarında, Holmes bir an durdu. Hava nemliydi, ama serinlik vardı. Eski kırtasiyenin duvarı yosun tutmuştu, camlarıysa buğıulu. İçeride kimse görünmüyordu. Dükkan çoktan kapanmış gibiydi. Ama Holmes kapının yanındaki dar geçide yöneldi. Arka tarafta tozlanmış bir raf... ve altına yerleştirilmiş birkaç kitap.

Bir sandığın içindeydi hepsi. Üzerinde not:

“Unutmamı isteyenlere inat, unutmayanlar okusun.”

Holmes kitaplara tek tek baktı:

Beynin Sessiz Fırtınaları en üstteydi. Altında *Mazide Kalan*, *Geçmişteki Sessizlik*, *Kayıp Duyular Atlası*, *Turuncu Saçlı Kız*. Hepsı oradaydı — kapağı yıpranmış, ama sayfaları hâlâ diri.

Watson sessizce eğildi. “Bu... Berkay'ın hafızası mı?”

Holmes başını eğdi. “Hayır Watson. Bu, onun kendine bıraktığı pusula. Ve bize verdiği harita.”

O gece ofise döndüklerinde, Holmes kitaplardan ilkinı açtı:

Beynin Sessiz Fırtınaları.

Ve kaldıkları yerden okumaya başladılar — bu kez sadece bir defter değil, bir hayatı anlayabilmek için.

İlk cümlede şu yazıyordu:

“Beni anlamaya çalışmadan eleştirenler... bilsin ki ben bu satırları, sadece yazmak için değil, yaşamak için yazdım.”

Holmes cümleyi sessizce tekrarladı:

“...sadece yazmak için değil, yaşamak için yazdım.”

Sonra gözlüğünü hafifçe düzeltti, koltuğunda doğruldu ve defteri biraz daha yakına çekti. Işık tam üzerine düşüyordu artık — sanki o anda yalnızca o sayfa vardı dünyada.

Watson da masaya yaklaştı. “Bu satır bir manifesto gibi,” dedi. “Yazılan her cümle, bir tür içsel ayakta kalma çabası gibi.”

Holmes başını salladı. “Evet. Ve bu satır, geri kalan her şeyi farklı okumamızı söylüyor. Çünkü buradaki yazılar... sadece olay anlatımı değil. Bunlar, yaşanmışlığın yankıları. Ve her yankının bir ilk sesi var.”

Defterin yeni sayfasına geçtiler. Sayfanın üst kısmında el yazısıyla şunlar yazıyordu:

“Ben bazen saatlerce yalnız kaldım. Ama en çok kalabalıkken yalnızdım.”

Holmes içinden bir şeyin kımıldadığını hissetti. Bu artık bir ‘gözlem’ değil, bir ‘yansıma’ydı.

“Watson, şu cümleyi oku tekrar... ‘en çok kalabalıkken yalnızdım.’ Bu bir çelişki değil; bu, bir fark edişin ifadesi.”

Defter şöyle devam ediyordu:

“Öğrenci olmak sadece sınav çözmek değildi. Meğer insanı en çok yoran, nereye ait olduğunu bilememekmiş. Bir kampüs, binlerce insan. Ama ben sadece bir gölgeyle yürüyordum orada. Elimdeki kitaplar, sırtımdaki çanta, hep aynı. Ama içimdeki ses her gün daha az konuşuyordu. Konuşmadığım için değil, konuştuğumda kimsenin duymadığını fark ettiğim için...”

Watson gözlerini kapadı bir an, sonra usulca mırıldandı:

“Bazen bir insana sesini duyuramamak, bağırmaktan daha çok yorar.”

Holmes sessiz kaldı. Ardından, parmaklarını defterin kenarına koydu.

“Watson... bu genç adam yavaş yavaş yazı yazarak var olmuş. Fakat yazılarını ilk kendisi duymuş. Sonra biz. Ve belki başkaları.”

Sonraki paragrafta şunlar yazıyordu:

“Bir gün herkes kendi dünyasına çekildiğinde, ben de deftere döndüm. Çünkü anlatacak kimsem kalmadığında, içimdeki çocuk konuşmak istedi. Yazdım. Sayfalarca. Sadece biri duysun diye değil... duymasa bile yazayım diye. Çünkü kelimelerim kalırsa, belki ben de kalırım diye.”

Holmes, sayfayı çevirdiğinde, bir köşeye sıkıştırılmış başka bir not buldu. Notta şunlar yazılıydı:

“Bu satırları okuyan... kimsen olmasan bile, artık biraz daha yakınımısın.”

Holmes o cümleye uzunca baktı. Sonra gözlerini Watson’a çevirdi ve gülümsedi.

“Berkay’ın defteri Watson... artık bizim de defterimiz oldu.”

Watson hafifçe başını salladı.

“Ve bu kitaplar... sadece geçmişin fısıltıları değil. Bize bir şey öğretiyorlar: Bir insanı dinlemek için bazen ses gerekmez. Bir cümle yeter.”

Holmes son bir kez defteri kapattı.

“Devam edelim. Çünkü bu sessiz fırtına, henüz bitmedi.”

Holmes defteri kapattıktan sonra bir süre pencereye baktı. Dışarıda gri bir gökyüzü vardı. Saatler geçiyordu ama içeride zaman donmuş gibiydi. Watson, sessizliğe saygı göstererek yalnızca koltuğunda doğruldu.

Holmes nihayet konuştu:

“Watson... Bazı defterler kapanır, bazılarıysa sadece susar. Bu defter, susmuş ama henüz bitmemiş bir hikâyeyi anlatıyor. Ve bu hikâyeyi anlayabilmek için... daha eski sayfalara gitmeliyiz. Belki de çocukluğa.”

Watson, masanın üzerindeki diğer kitaplara baktı. Sayfalardan biri hafifçe aralanmıştı — sanki biri o kitabı tam da oradan başlatmak istemiş gibi. Üstünde şu başlık yazıyordu:

MAZİDE KALAN

Holmes, o kitabı eline aldı. Sayfaların arasına yerleştirilmiş bir not vardı. Berkay’ın el yazısıyla yazılmıştı:

“Eğer hâlâ buradaysan... ve beni duyuyorsan, bu defteri aç.

Burada daha sessiz bir çocuk var. Herkes büyüdüğümü sandı ama ben henüz oradayım... okul

sıralarında, köy yollarında, bir flulukta kaldım.

Bu defteri okumadan diğerlerine geçme. Yoksa beni anlayamazsın.”

Holmes gözlerini Watson'a çevirdi. “Watson... şimdi o çocuğu tanımaya gidiyoruz.”

Watson deftere uzandı.

“Yine satırların izinden gideceğiz, değil mi?”

Holmes başını salladı.

“Hayır Watson. Bu kez iz değil... hatıraların yankısı var. Kırık bir sesin, geçmişte yankılanan çarpıntısı. Ve biz o yankıyı takip edeceğiz.”

Watson defterin ilk sayfasını çevirdi.

Yıl: 2020. Pandemi. Çayeli.

“Liseye başladığım yıl hiçbir şey tam anlamıyla başlamadı...”

Holmes defteri usulca açtı, kaldığı yeri dikkatle buldu. Watson arkasına yaslanmış, gözlerini hafifçe kısmıştı. O an odada sessizlik hâkimdi; yalnızca dışarıdan gelen hafif bir rüzgâr sesi, sayfaların aralanışıyla birleşiyordu.

“Watson,” dedi Holmes, “bir okul binasının içinde yalnız kalmakla, kalabalığın ortasında kendini yitirmek arasında fark vardır. Bu satırlar... bu farkın tanımını gibi.”

Defterdeki satırlar şöyle devam ediyordu:

“Her sabah aynı ritüelle sınıfa girerdim. Kapıdan girince hemen sol köşedeki sıraya oturdum — kapıya en yakın, duvar tarafındaki yerdi. Orası benim yerimdi. Hep aynı kalem, hep aynı defter. Ama her gün başka bir iç sesle oturdum oraya. Öğretmenler geldi, dersler başladı, tahtaya formüller yazıldı. Ama benim kafamda başka tahtalar vardı. Bazen geçmişin harfleri, bazen geleceğin sessizlikleri dolanırdı gözümde. Biri gülse duymuyordum, biri seslense geç duyuyordum. Çünkü ben orada değildim.”

Watson hafifçe başını eğdi. “Sanki orada yalnızca beden varmış gibi... ama ruh başka bir yerde takılı kalmış.”

Holmes başını salladı. “Bu sıradaki çocuk sadece ders dinlememiş. Kendini dinlemiş. O sırada oturmak, herkes için basit bir yer seçimi olabilir. Ama onun için... bir sığınak gibi.”

Watson deftere eğildi ve altı çizili bir satırı okudu:

“Öğretmenler önümde, arkadaşlar yanımda... ama içimde kimse yoktu.”

Holmes, bu cümleye uzun uzun baktı. “İşte Watson... bu bir sınıf değil, bir sahne. Herkes rolünü oynuyor. Ama bazı roller, sahne dışına taşar.”

Watson sordu: “Ve bu çocuğun rolü neydi, Holmes?”

Holmes gözlüğünü çıkardı, masaya bıraktı ve cevapladı:

“Belki görünmeyen bir anlatıcı. Ya da hikâyenin henüz tanınmamış baş karakteri. Ama bir şey kesin: O sırada oturan biri, aslında hep başka yerlerdeydi.”

Holmes deftere yeniden eğildiğinde, kalemiyle bir cümlemin altını yavaşça çizdi. Ardından başını kaldırmadan, düşünceli bir ses tonuyla konuştu:

“Watson... Bu satırlar, artık yalnızca bir öğrencinin sınav notlarını anlatmıyor. Burada bahsedilen şey, bir benlik kayması. Lise yıllarında başarılı olan bir çocuğun, üniversite adı verilen geniş, kalabalık ama yabancı bir dünyada yavaş yavaş silinişi.”

Watson sessizce başını salladı. Deftere göz gezdirirken kendi gençliğini hatırlar gibi oldu. “Kampüs... Ne çok umut yüklenir o kelimeye. Ama bazıları için yalnızca bir taş duvar, uzun koridorlar ve yüzünü kimsenin tanımadığı sıralar demektir.”

Holmes bir sonraki sayfaya geçti. Satırlar açıkça bu kırılmayı anlatıyordu:

“Lisede iyiydim. Gerçekten. Sınavlara çalışırdım ve karşılığını alırdım. Sınıfın ön sırasındaydım. Öğretmenler ismimi bilirdi. Başım dikti. Ama üniversiteye geldikten sonra her şey değişti. Kampüs kalabalıktı ama ben yoktum. Vize sınavlarına ciddi hazırlandım, defterler dolusu not tuttum, gece gündüz çalıştım... Ama sonuç? 45... 50... Hocaların umursamaz bakışı, sınıf arkadaşlarının sessiz ilerleyişi. Bu muydu tüm emeklerimin karşılığı? İlk defa bir başarısızlık hissettim. Ve bu his, beni içimden böldü.”

Watson, yutkundu. “İşte Holmes... Bu bir kırılma noktası.”

Holmes da başını salladı. “Lisedeki başarı, bir kimlikti. Üniversitede ise sanki o kimlik sınır kapısında alıkonmuş. Buraya girerken ‘kendin’ olamazsın denmiş.”

Defter devam ediyordu:

“Sonra kendimi değiştirmeye başladım. Ders çalışma stilimi, zaman yönetimimi, hatta konuşma şeklimi... Ama nafileydi. Bazı dersleri düzelttim, ama bazıları hep elimden kaçtı. Ne yaparsam yapayım, o eski ben geri gelmiyordu. Sanki biri, içeriden beni sessizce siliyordu.”

Holmes, derin bir nefes aldı. “Bu çocuk, bir not defterinde değil... kendinde kayboluyor, Watson. Ve bence henüz en dip noktasına ulaşmadı.”

Watson yavaşça mırıldandı: “Belki de o yüzden bu defteri yazdı. Kendi sesini dışarıda kimse duymadı. Ama belki bir gün... birisi okur diye.”

Holmes defteri kapatmadı. Parmakları hâlâ sayfanın kenarında dinleniyordu. “İşte bu yüzden bu cümle önemli: ‘Kampüs kalabalık, ama ben yokum.’”

Holmes bir süre sessiz kaldı. Defterin bir sonraki sayfasında uzun uzun yazılmış satırları gözleriyle taradı. Watson da artık masa başında eğilmiş, bir not tutar gibi değil de bir hikâye dinler gibi dinliyordu.

Ve defterde şu satırlar vardı:

“İnsan, yalnızlığını bazen başka insanlarda bulur. Ama benimkini bulduğum yer, gerçek insanlar değil; kurgulardı. Sadece birkaç sayfada tanıdığım karakterler bana, yıllardır yüz yüze baktığım herkesten

daha yakın geldi. Çünkü beni susturmadan dinlediler. Raif Efendi... Maria'ya duyduğu şey belki aşktı, ama ben onun yalnızlığına âşık oldum. Onun konuşamayan, anlatamayan, sadece düşünen hâline. Sanki bir sabah, aynı bankta yan yana oturmuşuz da hiç konuşmadan saatler geçirmişiz gibi.”

Watson iç çekti. “Raif Efendi... ne çok susar o adam. Sanki kelimeleri yutmak, konuşmaktan daha güvenliymiş gibi.”

Holmes başını salladı, “Ve bak, devamında kimi yazmış:”

“Arthur Morgan. Evet, bir oyundaki adamdan bahsediyorum. Ama bana göre bir karakter değildi. Bir aynaydı. Onun gözlerindeki yorgunlukta kendimi gördüm. Herkes ondan bir şey bekliyordu. Oysa o sadece... iyi biri olmaya çalışıyordu. Sessizce. Kimseye yük olmadan. Ama kimse onun da bir kalbi olduğunu görmedi.”

Watson mırıldandı, “Hep güçlü durur ama her gece yalnız uyur.”

Holmes gözlüklerini çıkardı, dikkatle devam etti:

“Jared Harris'in o dizideki hali... bir nükleer felaketin ortasında bile sessizliği koruyan bir adam. Korkuya yenilmeden, bilginin ve vicdanın sesini bastırmadan duran bir yüz. O sahneleri izlerken, onun gözlerinden içeri bir şey aktı bana. Sanki bana dedi ki: ‘Senin sessizliğin de bir dil, sadece kimse bilmiyor onu.’”

Holmes burada durdu. Derin bir nefes aldı. “Watson, bu çocuk... kurgularda kendini bulmuş. Gerçeklerin incittiği yerlerde, kurgu sarıp sarmalamış. Ve belki de bu yüzden hâlâ ayakta.”

Defterde şu cümleyle kapanıyordu bölüm:

“Ben anlatamadım. Ama onlar anlattı. Ve ben ilk defa anlaşıldım.”

Watson yavaşça ayağa kalktı, pencereye yürüdü. “Holmes... Defterin yazarı, geçmişini yazarak değil... duyarak kurtarmış. Okuyarak, hissederek. Kendine bir rota çizmiş. Ve bu rotada yoldaşı olanlar... hayali karakterler olmuş.”

Holmes başını salladı. “Ve bazen en gerçek dostlar, hiç yaşamamış olanlardır. Çünkü bizi duymak için yaratılmışlardır.”

Holmes tekrar defteri kapattı, ama elini üzerinde tuttu. Gözleri uzaklara dalmıştı. Sanki hâlâ bir şey vardı... henüz ortaya çıkmamış. Son bir bağlantı daha. Ve o bağlantı, belki defterin en sonunda saklıydı.

Holmes, parmaklarını defterin kapağına hafifçe vurarak bir süre durdu. Sanki kitabın sesi varmış gibi, sessizliği dinledi. Ardından yavaşça yeni sayfayı çevirdi. Sayfanın üstünde tarih yoktu, başlık yoktu. Ama ilk satır, tüm o sessizliğin içinden bir çığlık gibi yükseliyordu:

“Artık yazacağım. Çünkü kimse sormadı, ama ben yine de anlatmak istiyorum.”

Watson bu satırı okuduğunda arkasına yaslandı. “Bir karar anı bu, Holmes. Bir dönüm noktası.”

Holmes başını salladı. “Evet. Sessizliğin yazıya dönüştüğü o ilk saniye. Bir çocuğun içinden gelen en dürüst kelime: 'Artık yazacağım.' Çünkü susmak yetmemiş.”

Defter devam ediyordu:

“Bir gece... herkes uyurken, odamda yalnızdım. Sınavlar bitmişti. Yorgun bir şekilde bilgisayarın başına geçtim. Elimde ne bir plan vardı ne de başlamak için yeterli cesaret. Ama parmaklarım, benden önce karar verdi. Bir cümle yazdım. Sonra bir tane daha. Ve sonra... saatler geçti.”

“Bir şey fark ettim: Ben yıllardır konuşmamışım. İçimdeki fırtına, sadece yazarken dinliyordu beni. Ne kadar yazarsam, o kadar hafifliyordum. Günlerce sürdü bu. Her gece biraz daha kendimi tanıdım. Kalemim bana aynaydı. Ve o aynada ilk defa kendime baktım.”

Watson bu satırları sessizce okurken Holmes pencereye yürüdü. Gecenin loş ışığı odaya düşerken, bir düşünce fısıldadı: “Bazı kitaplar, okunmak için değil... yazan kişinin hayatta kalabilmesi için vardır, Watson.”

Watson, başıyla onayladı. “Ve bu da onlardan biri.”

Holmes yeniden masaya döndü. Defterin devamında şu satırlar vardı:

“Bu kitabın adı ‘Beynin Sessiz Fırtınaları’ oldu. Çünkü kelimelerim, içimdeki fırtınaları sessizce bastırıyordu. Sayfalar boyunca ağladım, sustum, konuştum. Ama kimse duymadı. Çünkü kitap daha bitmemişti. Her şey henüz içimdeydi. Ve ben, yazdıkça içimde ne varsa dışarı sızıyordu.”

Holmes, parmaklarını hafifçe kenara koydu. “Watson, bu kitabın yalnızca bir anı değil. Bu bir mücadele. Sessizliğe karşı verilen en dürüst savaşlardan biri.”

Watson gözlerini kısmıştı. “Peki bu savaş ne zaman bitti?”

Holmes gözlerini defterden ayırmadı. “Hiç bitmedi. Sadece sayfalara gömüldü.”

Holmes, defteri hafifçe ileri itti. Gözleri hâlâ sayfalardaydı ama zihni başka bir yerdeydi. “Watson,” dedi kısık bir sesle, “bu çocuğun kelimeleri, sıradan bir anlatım değil. Bu... mahrem bir aynadır.”

Watson başını salladı, “Ve o aynayı kimseye göstermek istememiş.”

Defterin yeni sayfasında şöyle yazıyordu:

“Bu kitabı ilk yazdığım da kimseye okutmadım. Bazen bir cümleyi beş kez sildim. Bazen yazdıktan sonra geri sildim, çünkü ‘ya gülerlerse?’ dedim. Ya da daha beteri: Ya hiçbir şey anlamazlarsa?”

“Yazmak beni iyileştiriyordu, ama paylaşmak... korkutuyordu.”

Holmes dudaklarını birbirine bastırdı. “Bu, yalnızca bir edebi tereddüt değil. Bu, kimliğini açma korkusu. Çünkü bu defter, onun iç sesi. Eğer biri o sesi yanlış duyarsa... çocuğun tamamı yanlış anlaşılır.”

Watson sessizce başını eğdi. “Her insanın içinde bir oda vardır, kimseye gösteremediği. Ve bu defter... o odanın penceresi sadece biraz aralanmış.”

Holmes, devam eden satırlara göz gezdirdi:

“Bazı geceler, ‘Ya bu kitap bir gün birinin eline geçerse?’ diye düşündüm. Ya okuyan kişi beni tanııyorsa? Ya tanıyorsa ama yanlış hatırlıyorsa? Kitapları, insanlar gibi değil. Onlar tek kelimeyle bile yaralayabilir.”

“Bu yüzden, defteri koydum kenara. Sadece yazdım. Ama kimseye okutmadım. Çünkü ben hâlâ bu satırların beni anlatıp anlatmadığını bilmiyordum.”

Holmes ellerini birbirine kenetledi. “İşte bu satırlar, Watson... bu kitabın kalbi. Çünkü burada bir çocuk, sadece yazmakla kalmamış. Kendi sesinden korkmuş.”

Watson, gözlerini camdan dışarı çevirdi. “Ve belki de o yüzden bu defter bize geldi. O artık yazmıyor... ama biz okuyoruz.”

Holmes başını salladı. “Ve okudukça... onunla birlikte kendi sessizliğimize de yaklaşıyoruz.”

Holmes, deftere bir kez daha baktı. Bu kez sayfa çevirmedi. Biraz uzaklaştı, düşüncelerini geri çağırarak ister gibi ellerini dizlerine koydu. “Watson,” dedi sessizce, “bu defterde kitaplardan çok daha fazlası var. Bu çocuk bazı karakterlere sığınmamış... onlarla bütünleşmiş.”

Watson başını kaldırdı. “Sığınmakla bütünleşmek arasındaki fark nedir, Holmes?”

Holmes cevap vermedi hemen. Defterdeki bir sonraki satırı parmağıyla gösterdi:

“Raif Efendi’yi ilk okuduğumda, sanki beni anlatıyordu. Ben onun yaşadıklarını yaşamadım belki, ama duygularını... onları tanıyordum. Bir kadına yazdığı defter değil de, bir sessizliğe yazdığı itiraf gibiydi o kitap. Onu okurken, ben de kendi içime bir şey yazdım sanki. Adını koymadım, ama bıraktım oraya.”

“Arthur Morgan’da ise başka bir şey vardı. Onun ölümü değil, değişimi dokundu bana. Kendi canından vazgeçerken bile başkalarını koruması... Bazen yolda yürürken kulaklığımda onun müzikleri çalıyordu ve ben bakışlarımı yerden kaldıramıyordum. Çünkü o an içimde bir şey titriyordu. Sanki ben de susuyordum onunla.”

Holmes fısıltıyla tekrarlardı: “Değişim...”

Watson sessizce başını salladı. “Ve Jared Harris? Defterde o da var mı?”

Holmes yeni sayfayı çevirdi. Oradaydı:

“Chernobyl’i izlediğimde Jared Harris’in yüzü, gözleri, sesi... bana bir şeyi hatırlattı. Bir insanın, konuşmadan da yük taşıyabileceğini. O adamın her sahnesi sanki beni anlatıyordu. Hiç kimseye bağırmıyor, kimseyi ezmiyordu ama odadaki en ağır şey onun sessizliğiydi.”

“Ben de bazen böyleyim. Belki ben de bağırmadan anlatmaya çalışıyorum. Ama kimse duymuyor.”

Holmes uzun uzun baktı bu satırlara. Sonra gözlerini kapattı. “Watson, bu bir kitap değil... bu, bir karakter arşivi. Ama dışarıdan değil — içeriden toplanmış. Her biri, çocuğun kendi aynasından birer parça. O aynanın adı da Berkay.”

Watson mırıldandı, “Yani... bu kitaplar onun için edebiyat değil, varlık meselesi.”

Holmes gözlerini açtı, gülümsedi ama acıyla. “Ve şimdi biz, o varlığın izini sürüyoruz.”

Holmes defteri çevirdiğinde, sayfanın üst kısmına doğru karalanmış ama silinmemiş izler vardı. Kalemin baskısı sayfayı yırtmamış ama bir iz bırakmıştı. Holmes, o izleri parmak uçlarıyla yokladı — sanki satırları parmaklarıyla hissederek okuyacaktı.

Sayfanın ortasında ise şu cümle okunuyordu:

“Okumakla yazmak arasındaki çizgi, sustuğum yerde silindi.”

Holmes gözlerini kıstı, Watson’a döndü. “Bak Watson... Bu, bir karar anı. Bir iç patlama değil. Sessiz bir kabullenme. Ve işte tam burada, çocuk bir yazar olmuş.”

Watson eğildi, sayfadaki cümleleri okumaya başladı:

“Bir gece ışığı kapatmadan önce kendime şu soruyu sordum: Neden hep başkalarını okuyorum da kendimi hiç yazmıyorum? O an, elime defteri aldım. Önce ne yazacağımı bilemedim. Cümle kurmaya korktum. Ama bir kelime geldi: ‘Yorgunum.’ Sonra bir tane daha: ‘Anlatılmamışım.’ Sonra bir cümle: ‘Ben aslında hep buradaydım.’”

“İlk yazılarım titrekti. Sanki ben yazmıyordum da içimde biri elimi tutuyordu. O ilk sayfaları şimdi okusam belki silerim. Ama o gün... bana nefes oldular. Yazdıkça sessizliğim yankılandı, yalnızlığım şekillendi. Okumak bir sığınaktı, ama yazmak... yazmak bir ses oldu.”

Holmes sandalyesine yaslandı. “Watson, burası çok kritik. Çünkü artık anlatan biri var. Eskiden başkalarının hikâyelerinde kendini buluyordu, şimdi kendi hikâyesi başlıyor.”

Watson başını salladı. “Yani defter sadece geçmişin izi değil, bir dönüşüm günlüğü.”

Holmes gözlüğünü hafifçe düzeltti. “Evet. Ve bu dönüşüm, bir sınav kağıdında değil; bir cümlenin altında başlıyor.”

Watson deftere bakarken yavaşça mırıldandı: “Peki ya şimdi? Artık yazmaya başlayan biri, nereye gider?”

Holmes düşünceli bir tonda cevapladı:

“Orası bizimle birlikte yazılacak, Watson. Ama önce o ilk yazdığı kitapları bulmamız gerek. O kitaplar, yalnızca bir yazarın değil — bir karakterin yeniden doğuşunun izi. O defterde sadece kelimeler değil, bir varoluş biçimi gizli.”

Watson doğruldu. “Holmes... bunu sürdürmeliyiz. Bu vakayı kapatmak, sadece bir gizemi çözmek değil; bir sesi geri kazandırmak.”

Holmes başını salladı. “Ve her ses, bir yankıyla başlar. Bu çocuk ilk defa yazdığında kendini duymaya başlamış. Şimdi sıra bizde... duymaya devam edeceğiz.”

O an odadaki hava değişti. Holmes, defteri elinde sıkıca tutuyordu ama bu kez sayfa çevirmedi. Parmakları defterin kenarında duruyor, gözleri tek bir noktaya sabitlenmişti. Watson, onu izlerken bir şeylerin değiştiğini fark etti. Bu, yalnızca bir vakayı çözme heyecanı değildi. Daha derin, daha kişisel bir şeydi bu.

Holmes, başını yavaşça Watson’a çevirdi. Sesi yumuşak, ama kararlıydı:

“Watson... bir süreliğine yalnız kalmam gerek.”

Watson başını eğdi. Saygıyla. “Anlıyorum, Holmes.”

Holmes başka bir şey söylemedi. Defteri aldı ve pencerenin yanındaki koltuğa geçti. Gün batımının solgun ışığı, odanın içine sessizce süzülürken, Holmes koltuğa oturdu, defteri dizlerinin üzerine yerleştirdi ve başını öne eğdi.

Watson, masasındaki sandalyeye geri döndü. Konuşmadı. Holmes’un gözleri satırlarda geziniyordu artık, ama yüzünde alışıldık keskin dikkat yerine... tuhaf bir sessizlik vardı. Gözlüğünü taktı, derin bir nefes aldı ve ilk cümleye yeniden döndü.

Watson, bir süre sonra saate baktı. Zaman yavaşlamış gibiydi. Odadaki tik taklar duyulmaz olmuştu. Dışarıda hayat akıyor, içeride ise yalnızca defterin varlığı hissediliyordu.

Holmes, hiçbir şey söylemeden okuyor, bazen sayfayı geri çeviriyor, bazen gözlerini birkaç saniye boyunca aynı satırda sabitliyordu. Dudakları kıpırdasa da ses çıkmıyordu. Belli ki okuduğu şeyler sadece bir anlatı değil; bir tanıma, belki bir hatırlamaya dönüşüyordu.

Watson, bu sessizliğin ortasında yalnızca bir kez başını kaldırdı ve Holmes’a baktı.

Holmes hâlâ konuşmuyordu. Sanki tüm cümleler artık içindeydi.

Saat ilerledikçe, odanın içindeki ışık azaldı. Günbatımının kızıl tonları yavaşça çekildi, yerini griye ve sonra geceye bıraktı. Holmes, koltukta neredeyse hiç kıpırdamadan oturuyordu. Defteri okudukça yüz hatları değişiyor, kaşları zaman zaman çatılıyor, bazen de gözlerinin içindeki parıltı sönüyordu. Belli ki satırlardaki sessizlik, onun içindeki eski bir yankıyı uyandırmıştı.

Watson, bir süre pencereden dışarı baktı. Londra’nın sisli sokaklarında bir karga uçu, uzaklardan bir trenin sesi geldi. Saat tekrar tik tak etmeye başladı.

Sonra... Watson’ın gözü Holmes’un elinde tuttuğu defterin arasından hafifçe dışarı sarkmış bir not kâğıdına ilişti. Renk olarak defterle aynıydı neredeyse ama biraz daha eski, biraz daha titrek bir yazıyla karalanmıştı. Holmes onu henüz fark etmemiş gibiydi. Ya da belki de bilerek dokunmamıştı.

Watson ayağa kalktı, yavaşça yürüyüp defterin yanına geldi. Holmes gözlerini defterden ayırmadan, ama bir anlamda izin verir gibi başını hafifçe eğdi.

Watson notu dikkatle çekip aldı.

Tek cümlelik bir nottu. İnce, zor okunur, sanki aceleyle yazılmış bir cümle:

“Bu defterin anlamı, o kitapları okumadan çözülmez.”

Altında bir adres vardı. Sherlock Holmes’un ofisine yürüme mesafesinde, tanıdık bir sokağın ismi: **Greybridge Row, No:17**. Ve bir not daha:

“O sokaktaki kitapçıya uğramadan bu hikâyeye devam etmeyin. Çünkü bu hikâye... orada başladı.”

Watson gözlerini kaldırdı. Holmes’un gözleri, artık notta değil, pencerenin dışındaki karanlıkta geziniyordu. Fakat dudaklarının kenarında çok hafif bir kıvrım belirdi. Belki de her şeyin cevabını o da

bilmiyordu. Belki de... biliyordu ama söylemiyordu.

Watson notu masaya bıraktı, ardından Holmes'a döndü. "Bu adres..."

Holmes başını salladı.

"Yarın sabah ilk işimiz bu olacak," dedi. "Ama bu gece... bu gece yalnızca satırlarla kalmak istiyorum."

Watson sessizce odadan çıktı.

Gece boyunca Holmes defteri okudu. Sayfaları çevirirken bir dedektif değil de sanki eski bir dostun mektubunu okuyan biri gibiydi. Her cümle, her çizgi, her boşluk... bir başka sessizliğe açılıyordu. O gece Londra'da bir çocuk rüyasında kayboldu belki. Ama bir odada, bir adam... bir başka gencin kaybolmuş sesini arıyordu.

Ertesi sabah, Baker Sokağı'na gri bir sis çökmüştü. Gökyüzü, Londra'nın o eski ve suskun pusuyla örtülüyordu. Watson, Holmes'un odasına bir kez daha göz attı. Işık hâlâ sönmemişti. Masanın üzerindeki defter açık duruyordu ama Holmes orada değildi. Sadece boş bir fincanda yarısı kurumuş kahvenin izi kalmıştı.

Watson, cebine Holmes'un not defterlerinden birini koyarak dışarı çıktı. Yağmur başlamamıştı ama kaldırımlar sanki yeni yıkanmış gibiydi. Ayak sesleri, sabahın sessizliğinde daha tok yankılanıyordu. Yönünü **Greybridge Row**'daki eski kitapçılardan birine çevirdi. Holmes'un daha önce "Orada bazı kitaplar seni bulur," dediği yer...

Kitapçının kapısını itince eski bir çan sesi yankılandı. İçeride yalnızca bir adam vardı — gözlüklerinin ucundan raflara bakan, yaşlı, kambur bir adam. Watson'ın gelişine başıyla selam verdi ama tek kelime etmedi. Bu dükkânda kelimeler kitapların içine saklanırdı zaten.

Watson ilk raftan itibaren dikkatle bakmaya başladı. Önce tanıdık bazı kapaklar: eski dedektif hikâyeleri, tanımsız yazarların isimsiz kitapları... Derken, üçüncü rafta bir şey dikkatini çekti. Birbirine çok benzer tasarımlarda, **beş kitap**. Her biri koyu gri tonlarda ciltlenmiş, kapağında sadece şu yazıyordu:

BEYNİN SESSİZ FIRTINALARI
GEÇMİŞTEKİ SESSİZLİK
MAZİDE KALAN
KAYIP DUYULAR ATLASI
TURUNCU SAÇLI KIZ

Hepsi bir bütün gibi dizilmişti. Ama aralarında bir fark vardı: İlk üç kitap — evet, Watson bunları tanıyordu. Defter şeklindeydiler, sayfaları karışık, cümleler bazen silik, bazen aceleyle yazılmıştı. Ama bu raflardaki versiyonları... artık birer **kitaptı**. Cümleler düzenlenmişti. Her biri sanki yayımlanmak için değil, *bulunmak için* hazırlanmış gibiydi.

Watson raftan "**Kayıp Duyular Atlası**"nı aldı. Kapakta yazı yoktu, ama arka sayfada bir cümle vardı:

"Murphy yazılmadığı yerlerdeydi. Ama bazı sessizlikler, en çok duyulmak istendiği anda ortaya çıkar."

Sonra "**Turuncu Saçlı Kız**"a uzandı. Kitabın arka kapağında bu kez tanıdık bir el yazısı:

“Bu kitap, birine değil... *bir ihtimale* yazılmıştır.”

Watson kitapları avucunda sıkıca tuttu. O an fark etti — bu eserler artık bir defterin çırpınışı değil, birer çağrıydı. Biri onları yazmış, biri onları raflara koymuş... ve biri, belki sadece *tek bir kişi* okusun diye saklamıştı. İçinden bir ses, Holmes’un bu kitapları kendisinden bile saklamış olabileceğini fısıldadı. Belki de bu yüzden sabah sessizce çıkmıştı.

Kitapçıdan çıkmadan önce yaşlı adama döndü. “Bu kitapları buraya kim bıraktı?” diye sordu.

Yaşlı adam gözlüğünü çıkardı. Gözlerinin altındaki morluklar uykusuzluğa değil, uzun zamandır bir cevap bekleyen birine aitti.

“Kimse bırakmadı,” dedi. “Onlar geldi. Raflar boşken... bir sabah yerli yerindeydiler.”

Watson dışarı ıktı. Elinde iki kitap. Greybridge Row’un taş sokakları, sabahın ilk ışıklarıyla parlamaya başlamıştı. Her adımda, zihninde bir cümle dolaşıyordu:

“Holmes yalnız kalmak istemişti... ama belki de yalnız kalmamalıydı.”

Watson eve döndüğünde saat sabah ona yaklaşıyordu. Holmes’un odasının kapısı aralıktı. İçeriye girmedi. Yalnızca kitapları, masasının kenarındaki boşluğa sessizce bıraktı. **Kayıp Duyular Atlası** ve **Turuncu Saçlı Kız**... yan yana, sanki birbirlerini yıllardır beklemiş gibiydiler. Ardından Holmes’a bakmadan kendi odasına geçti.

Holmes hâlâ aynı yerdeydi. Pencerenin önünde, sabah ışığıyla parıldayan defteri dizlerinin üzerine almış, bir şey okumuyordu artık — sadece bakıyordu. Ama bu bakış, harflerin üzerinden değil; birinin son kez yazdığı satırlarda bıraktığı nefesi duymaya çalışan bir bakıştı.

Sessizlik doluydu.

“*Bazı insanlar yazmaz... kendinden taşar.*”

Holmes bu cümleyi sessizce mırıldandı.

Parmakları defterin kenarındaki kıvrımı izledi. Kapağın altına, sanki fark edilmesin diye gizlenmiş bir cümle vardı:

“Eğer bir gün okursan... beni anlamak zorunda değilsin. Sadece gör yeter.”

Holmes gözlerini kapattı.

Görmek...

Onun yıllardır ustalaştığı şey buydu. Ama bu başka türden bir görmeydi. Bir suçun izini değil; bir insanın kendini bırakmadan önce son kez tuttuğu kelimeleri fark etmektir.

Bu bir vaka değildi.

Bu... *bir vedaydı.*

Defteri kapattı. Uzun zamandır ilk kez sigarasına uzanmadı. Sadece pencereyi açtı. Sokağın sabah uğultusu içeri süzüldü. O an başını kaldırdığında, Watson’ın sessizce masaya bıraktığı iki kitabı gördü.

Holmes, ağır adımlarla masaya geldi.

İlkini aldı: **Kayıp Duyular Atlası.**

Sonra diğetine uzandı: **Turuncu Saçlı Kız.**

Parmak uçları, kapağın kabartmalı çizgilerine değdi.

Bir fotoğraf yoktu, ama sayfanın içine gizlenmiş bir koku vardı sanki — **hafızanın kokusu.**

Ve o an anladı...

Bu kitaplar **başka bir yazarın değil**, defterdeki çocuğun başka zamanlarda tuttuğu başka susuşların devamıydı.

Holmes, kendi kendine fısıldadı:

“Bu bir hikâyenin parçaları değil.

Bu, bir insanın *kendine varış denemesi.*”

Kitapları odasının köşesine bıraktı. Pencereye döndü.

Ve ilk kez, yıllardır yaptığı şeyin dışına çıktı.

Soru sormadı. Analiz etmedi.

Sadece *durdu.*

O gece bir dedektif kaybolmadı...

Ama bir adam, bir başka adamın yazısında kendi gençliğini hatırladı.

Watson birkaç saat boyunca odasında sessizce bekledi. Ne kapı çaldı, ne de bir adım sesi duyuldu. Evde yalnızca bir şeyin sesi vardı: Zamanın.

Öğleye doğru Holmes’un odasından bir sandalye gıcirtısı geldi. Ardından kitapların sayfa hışırtısı... ve sonunda tanıdık ama artık daha yavaş çıkan bir ses:

“Watson.”

Kapının eşiğine kadar geldi. Açmadı. Sadece bekledi.

Watson hemen ayağa kalktı. Gözlerinde endişe değil, daha çok merak vardı.

“İçeri girebilir miyim?” diye sordu.

Holmes başını salladı.

Watson kapıyı araladı, ama adımını atmadan önce Holmes’un pencere kenarına yeniden döndüğünü fark etti.

Masada iki kitap duruyordu. Birinin arasına ince bir kağıt sıkıştırılmıştı.

Holmes gözlerini sokağa dikmişti. Ama sokağı izlemiyordu.

Watson, odanın köşesindeki sandalyeye usulca oturdu.

Birkaç saniye geçti. Sonunda Holmes konuştu:

“Watson... sence bir insan yazdığı bir şeyi, gerçekten başka biri okuyacak mı diye mi yazar?”

“Yoksa... sadece unutulmamak için mi?”

Watson cevap vermedi hemen.

Holmes arkasını dönmeden devam etti:

“Şu defter var ya... onun her satırı birine doğru yazılmış. Ama o kişi kim, biliyor musun? Ne sevgili, ne dost. O kişi, bazen gelecekte bir göz, bazen de geçmişten bir yankı. Ve en kötüsü, bazı satırlar...

sadece kendine yazılmış. Kendini hatırlamak için.”

Sonra deftere döndü. Arasındaki kâğıdı çıkardı. Watson uzandı, kâğıdı aldı. İnce, tek satırlık bir nottu:

“Ben bazen bir kelimeye sığdım... bazense koca bir kitaba bile yetemedim.”

Watson, kelimelerin yükünü parmaklarında hissetti.

Holmes gözlüğünü çıkardı, gözlerini ovuşturdu.

“Bu bir vaka değil, Watson.

Bu... bir gömü. Her cümle bir hatırayı toprağa vermek gibi.

Ama biri gelip toprağı eşelemiş. Ve işte biz, şimdi oradayız.

Elimizde kazma yok. Sadece gözlerimiz ve sessizliğimiz var.”

Watson hafifçe başını salladı. Ardından Holmes ilk kez göz temasına döndü:

“Bu çocuk... bir yazar olmaktan çok, bir iz bırakmak istemiş gibi.

Belki de bir gün biri onu anlasın diye değil... sadece görsün diye yazmış.

Tıpkı sokağın köşesinde sessizce yürüyen birini fark etmek gibi.

Fark edilsin diye bağırarak yerine, *orada* olmak istemiş.”

O an Watson ayağa kalktı, kitaplara yaklaştı.

Holmes’un dokunmadığı bir kitap daha vardı. “Turuncu Saçlı Kız.”

Parmakları kapağın kenarını izledi. Ardından sessizce sordu:

“Holmes... peki ya bu kız?

Yazının içinde o kadar geçiyor ki... gerçek mi?”

Holmes, uzun bir sessizlikten sonra cevap verdi:

“Belki gerçek... belki de sadece bir renk.

Belki de bu yazar, o kızın saç renginde kendini gömdü Watson.

Ve bir gün biri ‘turuncu saçlı birini tanıyorum’ desin diye değil...

Turuncu deyince birinin içi yansın diye yazdı.”

İçeride uzun bir durgunluk oldu. Saatin tik takları...

Küllükte yanmamış sigaralar...

Masada açık duran defter...

Watson pencereye yürüdü.

Bir çocuk sokaktan geçiyordu. Yavaş adımlarla. Elinde bir kitap vardı.

Holmes başını çevirdi:

“Bazı kitaplar... okunur diye yazılmaz Watson.

Bir gün... biriyle aynı durakta beklemiş birinin ellerinde unutulsun diye yazılır.”

Ve ardından Holmes, elini usulca “Turuncu Saçlı Kız”ın kapağına koydu.

Gözleri bu kez sabitti. Sanki nihayet... bir şeyin başladığı yerde yeniden nefes alıyordu.

Watson, Holmes’un geri çekilmediğini fark edince odadan çıkmadı.

Masadaki küçük koltuğa oturdu. Ne soru sordu, ne yorum yaptı.

Sadece bekledi.
Bu defa gözlemleyen oydu.

Holmes, parmaklarının arasına “Turuncu Saçlı Kız”ı aldı.
Kitabın kapağını usulca açtı. İlk sayfada hiçbir şey yoktu.
Sadece sessizlik.
Ardından ikinci sayfa... sonra üçüncü...
Ve sonra okumaya başladı.

Watson gözlerini ondan ayıramıyordu.
Holmes’un duruşunda her zamankinden farklı bir şey vardı.
Başını hafif eğmişti ama bu eğiklik, gözlem yapan bir dedektifin dikkati değil —
sanki çoktan gitmiş birinin arkasından eğilen bir adamın teslimiyetiydi.
Bazen kaşlarını çattı, bazen dudaklarını birbirine bastırdı.
Ama hiç konuşmadı.
Gözleri, satırların üzerinde bir şey aramıyordu.
Bu defa... *bulmaktan değil, anlamaktan* ibaretti her şey.

Dakikalar geçti.
Watson, Holmes’un okurken iç çektiğini bir kez duydu.
O kadar hafifti ki, belki pencere perdesinin hışırtısı sanılabilirdi.
Ama değildi.

Bir ara Holmes durdu.
Parmakları sayfa kenarına takıldı.
Uzunca bir satırın sonunda, kitapçılardaki o hazır cümlelerden çok uzak,
yalnızca birinin kalbinden dökülmüş bir yazı vardı.

Holmes yavaşça gözlüğünü çıkardı.
Elini şakağına dayadı.
Sonra... ilk kez ses duyuldu odada.

“Bir otobüste rastladım ona,” dedi Holmes yavaşça.
“Bunu yazan kişi öyle söylüyor.
Ayakta duruyormuş. Tutunduğu yerin tam karşısındaymış o kız.
Göz göze gelmişler. Ama konuşmamışlar.”

Watson sessizce başını salladı.
Holmes devam etti:

“Sonra yine görmüş. Başka bir gün.
Galeride. Aynı resme bakıyorlarmış.
Bu defa yan yana durmuşlar.
Ama yine konuşmamışlar.”

Holmes burada durdu.
Kitabın kapağını kapatmadı, ama başını kaldırdı.

“Watson,” dedi.

“Bu bir aşk hikâyesi değil.

Bu bir 'kaçırılmış hayat' hikâyesi.”

Sonra usulca şu satırı okudu, sesli:

“Bir şey demek istedim... ama söylersem her şey bitecek gibi geldi.”

Holmes’un sesi çatallıydı.

Ama sesi titremiyordu —

Titreyen, sustuğu yerdı.

Watson, masanın üzerindeki diğer kitaplara baktı.

Hepsi aynı sessizlikten geliyordu.

Ama “Turuncu Saçlı Kız”da bir fark vardı.

Bu kitap, artık bir anlatı değil, bir itiraf gibiydi.

Yazarın da okuyanın da kendine ilk kez dürüst olduğu bir boşluk.

Holmes, deftere geri döndü.

Bir sayfa daha çevirdi.

Bu kez gözleri satırların üzerinde çok kısa durdu.

Sonra başını kaldırıp pencereye baktı.

Ama dışarıda kimse yoktu.

Yalnızca... bir zamanlar geçmiş olan bir şeyin hissi vardı odada.

Ve o an, Holmes fısıltıyla bir şey söyledi:

“Bu kız gerçekse, onu bulmamız gerekmiyor Watson.

Çünkü bu defa... mesele birini bulmak değil.

Birinin neden bulunmadığını anlamak.”

Watson gözlerini kapattı.

Ve ilk kez, Holmes’un bu vakanın merkezine kendini koyduğunu fark etti.

Holmes kitabın ilerleyen sayfalarına geçtiğinde, odadaki hava da değişmişti.

Sanki pencere biraz daha buğulanmış, duvarlar biraz daha yaklaşmış gibiydi.

Watson bunu önce fark etmedi.

Ama sonra Holmes’un elinin, sayfayı çevirmeden önce bir an tereddüt ettiğini gördü.

Bu bir duraksamaydı.

Bir kelimede değil, bir duyguda.

Sanki kitap orada bitmek istiyordu.

Ama bitmiyordu.

Holmes sayfayı çevirdi.

Yüzü, satırlarla birlikte ağırlaştı.

Okuduğu her cümle, onun omuzlarına görünmez bir yük gibi biniyordu.

Watson, onun kaşlarının arasına yerleşen derin çizgiyi izledi.

Bu çizgi, bir soru değil... bir pişmanlığın izi gibiydi.

Holmes bir satırda durdu.

Ama okumadı.

Gözlerini satırdan ayırmadan bekledi.

Watson, o satırın ne olduğunu görmek istedi — ama göremedi.

Sadece Holmes'un dudaklarının kıpırdamadan kapandığını, sonra çenesini hafifçe kaldırdığını gördü.

Sonra... bir cümle geldi.

Holmes fısıldadı, sanki sadece kendine:

“Ve sonra bir sabah... artık yoktu.”

Watson irkildi.

Bu kadar sade bir cümle, bu kadar mı çok şey anlatabilirdi?

Holmes devam etti:

“Her gün geçtiği o patika... artık boştu.

Aynı durağa gitti. Aynı köşeye baktı.

Ama turuncu... görünmüyordu.”

Watson bir şey demek istedi.

Ama içinden geçen kelimeler, Holmes'un sessizliğini bozmak için fazla kalabalıktı.

Bu sessizlik... kendi içinde konuşuyordu zaten.

Holmes bir sayfa daha çevirdi.

Yeni sayfanın üstünde, tek bir paragraf vardı.

Bu kez sesli okumadı.

Ama Watson onun bakışlarından anlayabiliyordu —

bu satır... finali başlatan satırdı.

Holmes gözlerini kısımadan, dudaklarını hareket ettirmeden o cümleyi zihninde birkaç kez tekrar etti.

Ardından, neredeyse fark edilmeden başını yana eğdi.

Watson kendi kendine mırıldandı:

“Artık aramıyordu onu...”

“Çünkü artık... kaybolduğunu kabul etmişti.”

Holmes bu sözlerle tepki vermedi.

Sadece kitabı dizlerinin üzerine koydu.

Ve uzun bir süre... bakmadı.

Hiçbir şeye.

Sadece durdu.

Watson ona bakarken düşündü:

Bu adam, nice katilin içini deşmiş,

bir bakıştan insan hayatı çözmüş,

binlerce parçadan gerçeği toplamış biriydi...

Ama şimdi,

bir kelimenin bıraktığı boşluğu

dolduramıyordu.

Ve o an, Watson anladı:

“Bu kez suçlu yoktu.
Ama eksik biri vardı.
Ve Holmes onu çözmeye değil...
ona yetişememeye alışıyordu.”

Holmes uzun bir süre sessiz kaldı.
Kitabı hâlâ dizlerinin üzerindeydi.
Ama artık okumuyordu.
Sadece, yazılmış her cümlenin bıraktığı yankıyı dinliyordu sanki.

Watson sandalyesinde biraz öne eğildi.
Bir şey demek üzereydi ki, Holmes başını hafifçe salladı.

“Henüz değil Watson,” dedi yumuşak bir tonla.
“Bir şey... hâlâ içimde tamamlanmadı.”

Kitabın son sayfalarına geldi.
Sayfaların kenarları biraz daha kıvrıktı —
sanki yazar oraları yazarken daha çok duraksamış,
kalem daha fazla beklemiş gibiydi.

Holmes birkaç satır daha okudu.
Ve sonra... usulca konuştu:

“Watson... ben bu çocuğu anlıyorum.”
“Gerçekten anlıyorum.”

Bu sözleri söylerken gözleri hâlâ sayfalardaydı,
ama sesi...
sanki artık odaya değil,
bir zamanlar konuşulamamış bir anıya sesleniyordu.

Watson yavaşça başını salladı.

“Anlamak... bazen çözüp toparlamaktan daha zordur Holmes.”
“Çünkü anlayınca... insanın içinde kalır.”

Holmes tam bu anda, bir satıra takıldı.
Gözleri bir kelimeye saplandı, dudakları kıpırdadı —
ama bu kez cümle kurmadı.
Sadece o kelimeyi düşündü.

Murphy.

Kendi kendine mırıldandı:

“Bu isim... bu isim hep geçti, değil mi Watson?”

Watson bir an durdu. Sonra yavaşça cevapladı:

“Evet. Tüm kitaplarda vardı.
Kimi zaman bir gölge gibi,
kimi zaman açıkça yazılmış.
Ama hep vardı.”

Holmes elini çenesine götürdü, gözleri uzaklaştı.

Zihninde aniden başka kitaplardan sahneler geçmeye başladı:

— *Kayıp Duyular Atlası*’ndaki “Ben hep birinin arkasından geçtim” diyen silik fotoğraf,
— *Geçmişteki Sessizlik*’te dede kasetleri kaydederken sesini yutan bir figür,
— *Mazide Kalan*’daki defteri bulan kızın satır aralarında tekrar eden sessiz gözlemci,
— Ve şimdi... *Turuncu Saçlı Kız*’da, belki de bu defterin sonunda onu bulan kişi.

Holmes, defteri yavaşça kapattı.

“Murphy...” dedi kendi kendine.

“Kimdi bu? Bir dost mu?

Bir hayal mi? Yoksa... tüm bu sessizliklerin arkasında duran biri mi?”

Watson ayağa kalktı, pencereye yürüdü.

Londra hâlâ sisliydi.

Ama sokakta yürüyen biri yoktu bu kez.

Sadece rüzgârın taşıdığı birkaç kâğıt parçası...

Ve geçmişin uğultusu.

Holmes, kitaplara yeniden baktı.

Hepsinde bir şey vardı.

Bir gölge, bir isimsizlik, bir iz...

Ve hepsinde, **Murphy**.

Sonunda Holmes şu cümleyi kurdu:

“Watson... belki de bu defterler bize bir hayatı değil...
bir varlığı değil...

bir izleyiciyi anlatıyordu.

Ve biz hep olayın merkezini ararken...

aslında kenarda duran birini gözden kaçırdık.”

Watson yavaşça döndü.

“Yani diyorsun ki... belki de Murphy hiç yoktu?”

Holmes başını sallamadı.

Sadece tek bir cümle kurdu:

“Belki de... hep vardı.”

Holmes kitapları yavaşça üst üste koydu.

Sonra elini masanın kenarına dayadı.

Ama ayağa kalkmadı.
Sanki bedeninden önce zihni bir yerden ayrılmalıymış gibi... bekledi.

Watson onun bu hâlini sessizce izliyordu.
Bu Holmes, alışık olduğu Holmes değildi.
Gözlemciydi evet — ama artık suçluları değil,
sustukları izliyordu.

Holmes sonunda konuştu:

“Watson... kütüphaneye gitmemiz gerekiyor.
Ama Londra’daki değil.
Bizim bulamayacağımız kitapların olduğu bir yere.”

Watson kaşlarını kaldırdı.
“Ne demek istiyorsunuz Holmes?” dedi kısık sesle.

Holmes başını hafifçe kaldırdı.
Gözleri netti, ama içindeki ses bulanıktı.

“Murphy gerçek biri olabilir.
Ama belki de bir isim değil...
bir izleyiş biçimi.
Her satırda o var. Ama bir kişi olarak değil.
Bir... tanık gibi.”

Watson pencereye yürüdü.
Dışarıda sis biraz açılmıştı.
Sokağın köşesinde, bir posta kutusunun yanında bir silüet duruyordu.
Net değildi.
Ama oradaydı.

Holmes o tarafa bakmadı.
Sadece usulca kitabı yeniden açtı.
Sayfanın kenarına yazılmış bir not vardı — görünmez mürekkeple değil ama neredeyse fark edilemeyecek siliklikte bir yazıyla:

“Bazı gözler, bakmaz. Dinler.”

Holmes o anda karar verdi.
Masaya doğru eğildi, kendi not defterlerinden birini çekti.
İçine şu başlığı attı:

“Murphy: Kimliği olmayan tanık”

Ardından sessizce ayağa kalktı.

“Watson,” dedi,
“Şimdiye kadar suçluları takip ettik.
Ama bu sefer... bir gözlemi takip edeceğiz.”

Watson hâlâ tereddütlüydü.

“Peki... nereye bakacağız?” diye sordu.

Holmes cevap verdi:

“Boşluklara.

Çünkü Murphy, hep oradaydı.

Ve belki de... bizi buraya getiren kişi oydu.”

Holmes ceketini giyerken, Watson masadaki diğer kitaplara son bir kez baktı:

Beynin Sessiz Fırtınaları, Geçmişteki Sessizlik, Mazide Kalan, Kayıp Duyular Atlası, Turuncu Saçlı Kız.

Hepsi farklı zamanlarda yazılmış,

farklı seslerden dökülmüş,

ama hepsinin kenarında...

aynı gölge vardı.

Murphy.

Watson Holmes’a döndü.

“Peki onu bulursak... ne olacak?” diye sordu.

Holmes gözlüğünü takarken şu cevabı verdi:

“Belki de hiçbir şey.

Belki de sadece... *birini izlediğimiz kadar,*

biri tarafından izlendiğimizi de öğrenmiş olacağız.”

Ve kapı kapandı.

Holmes, ilk kez bir suçun değil,

bir tanıklığın peşindeydi.

Holmes sokağa adım attığında hava hâlâ loştu.

Ne sabahın tazeliği vardı, ne gecenin ağırlığı.

Zaman, sanki kısa bir tereddütte kalmış gibiydi —

tıpkı o sabah uyanan bir şehrin değil,

henüz unutulmamış bir rüyanın içindeydiler.

Watson sessizce yanında yürüyordu.

Adımlar yavaş, ama yön belliydi:

Greybridge Row’daki kitapçı.

Oraya daha önce de gitmişlerdi.

Ama o zaman kitaplar sadece bulunmuştu.

Şimdi... *sorgulanacaktı.*

Kitapçının önüne vardıklarında Holmes durdu.

Kapının üzerindeki küçük çan yine aynı sesle çaldı.

Ama içerideki sessizlik, bu kez daha derin geldi Watson’a.

Yaşlı kitapçı arkada, bir masanın başında oturuyordu.
Gözlüklerini çıkarmış, eski bir sayfayı inceliyordu.
Holmes onun yanına yaklaştı, ama önce konuşmadı.
Sadece etrafa baktı.

Kitapların dizildiği raflarda beş tanesi ayrı duruyordu.
Onlar — *o kitaplar* — hâlâ oradaydı.
Kapağında yazar adı yoktu.
Yayınevi bilgisi yoktu.
Baskı yılı bile yoktu.
Sanki kendiliğinden yazılmışlar ve buraya bırakılmışlardı.

Holmes, kitapçıya döndü:

“Bu kitaplar hâlâ sizde.
Raflarınıza kim koydu?”

Kitapçı gözlüğünü taktı.
Ama doğrudan bakmadı Holmes’a.
Sanki cevap zaten bilinmeliymiş gibi, sadece başını eğdi.

“Ben koymadım.
Kimse getirmedi.
Ama bir sabah raftaydılar.”

Watson araya girdi:
“Peki kayıt defterinizde görünmüyorlar mı? Envanterde?”

Kitapçı, Holmes’un gözlerine baktı.
Bu defa doğrudan.
Ama sanki başka birine bakıyormuş gibi:

“Bazı kitaplar... kayıt edilmez Bay Holmes.
Çünkü onlar... sadece birine görünmek için yazılır.”

Holmes kitabın birini eline aldı.

Kayıp Duyular Atlası.

Arka kapağını çevirdi, sayfaların içini kontrol etti.
Yazı düzgündü, ama *fazla düzgündü*.
Sanki biri kendi el yazısını taklit etmiş gibiydi.
Bir şey eksikti.

Watson dikkatle izliyordu.
Holmes kitapları sırayla çevirdi.
İç sayfalarında hiçbir tarih yoktu.
Ama bir şey vardı:
Her kitabın 13. sayfasının arka yüzü,
diğerlerinden farklı bir kâğıda basılmıştı.

“Watson,” dedi Holmes,
“Her kitapta aynı şey.
Sayfa 13’ün arka yüzü farklı.
Kâğıt değişiyor, tonu değişiyor.
Biri bu kitapları hazırlarken oraya *bir şey koymuş olabilir.*”

Kitapçı usulca ekledi:

“O sayfalar... sanki başka bir baskıdan alınmış gibi.
Ya da... başka bir zamanla çakışmış.”

Holmes defteri çantasına koydu.
Dışarı çıkmadan önce son bir soru sordu:

“Murphy adını hiç duydunuz mu?
Kitaplarda geçiyor.
Yazar değil... ama hep var.”

Kitapçı başını eğdi.
Gözlüklerini çıkardı.

“Duydum.
Ama sesi yoktu.
Beni tanı mıyordu.
Ama ben... onun suskunluğunu hatırlıyorum.”

Holmes ve Watson dışarı çıktıklarında sokakta kısa bir rüzgâr esti.
İnce bir kâğıt parçası önlerinden geçti.
Holmes aniden eğildi ve kâğıdı aldı.

Üzerinde tek bir satır vardı.
El yazısı tanıdık değildi.
Ama kelimeler tanıdıktı:

“Ben hep birinin arkasından geçtim.”

Holmes, Watson’a baktı.
Ve yalnızca şunu söyledi:

“Murphy... kitapların yazarı değil.
Murphy... *kitapların içinde kalan kişi.*
Ve bu iz... devam ediyor.”

Sokağa döndüklerinde Holmes’un adımları değişmişti.
O artık yürümüyor... **takip ediyordu.**
Ama bu bir suçluyu değil,
bir sessizliği takip etmekte.

Watson onun gerisinden geliyordu.
Holmes konuşmadı.

Bir süre sadece yürüdü.
Sonra bir bankta oturdu, çantasından kitaplardan birini çıkardı:

Geçmişteki Sessizlik.

Sayfaları hızla çevirmedi.
Sanki her satırın altında bir iz arıyordu.
Ve 13. sayfaya geldiğinde... durdu.

Sayfa, ilk bakışta diğerlerinden farksızdı.
Ama Holmes'un parmak uçları,
sayfanın dokusunu hissedebilecek kadar hassastı.
Bir kağıtçının, bir matbaacının bile fark etmeyeceği bir ayrıntıyı —
o fark etti.

"Watson," dedi kısık sesle,
"Bu sayfa... sonradan yerleştirilmiş.
Bunu sadece göze değil, **parmağa** hitap ederek anlamamızı istemişler."

Watson eğildi. Sayfaya dokundu.
Ton farkı gerçekten hissediliyordu.
Kağıt biraz daha kaygandı.
Ve... arka yüzünde belli belirsiz bir iz.

Holmes büyüteç çıkarmadı bu kez.
Işığa doğru tuttu.
Gizli bir yazı yoktu — ama sayfanın lifleri farklıydı.
Ve ortasında, çıplak gözle neredeyse seçilemeyecek silik bir damga...

Watson fısıldadı:

"Bir sembol gibi..."

Holmes gözlerini kıstı.

"Hayır. Bu bir harf değil.
Bu... bir **çizik**. Bilerek yapılmış.
Parmakla bastırılarak... deftere *dokunulmuş*.
Sanki biri bu kitabın içine...
sessiz bir varlık kazımış."

Watson başını salladı.
Sonra hafifçe söyledi:

"Yani Murphy burada da mı?"

Holmes cevap vermedi.
Kitabın diğer dört versiyonunu da çıkardı.

Beynin Sessiz Fırtınaları, Mazide Kalan, Kayıp Duyular Atlası, Turuncu Saçlı Kız.

Her birinde 13. sayfaya geldi.
Ve... evet.

Hepsinde farklı ama hissedilir bir dokunuş vardı:

- birinde çizik,
- birinde kağıt kıvrımı,
- birinde çok hafif bastırılmış bir harf gibi duran lif kayması,
- ve birinde... sadece bir nokta kadar küçük, kalemin ucuyla itilmiş bir iz.

Watson fısıldadı:

“Hepsi... 13. sayfa.
Ve hepsi Murphy'nin geçip gittiği bir durak gibi.”

Holmes bir süre konuşmadı.
Kitapları önüne dizdi.
Ve hepsinin 13. sayfasını üst üste koydu.
Sayfalar hizalandığında... bir şey fark etti.

“Watson... bak,” dedi.
“Bu izler... üst üste konulduğunda...
bir rota oluşturuyor.”

Watson nefesini tuttu.
“Bir rota mı?” diye tekrar etti.

Holmes başını salladı.

“Evet.
Sanki Murphy, biz fark etmeyelim diye her kitaba bir yön bırakmış.
Tek başına hiçbir anlamı yok.
Ama birlikte... bu bir çağrı.
Bu... *bir yere gidişin haritası olabilir.*”

Watson fısıltıyla söyledi:

“Peki o yer neresi Holmes?”

Holmes, kitapların ortasına usulca bastırdı.
Sayfalar arasında çıkan bir hışırtı oldu.
Ve en alttaki defterin — *Kayıp Duyular Atlası*’nın —
13. sayfasının kenarından bir şey kaydı:
Küçük, yıpranmış bir not parçası.

Üzerinde yalnızca şu yazıyordu:

“*Beni görmek istiyorsan...
beni anlamayı bırak.*”
— **M**

Holmes elindeki notu bir süre inceledi.
Ama harfleri değil — arkasını çevirdi.
Kâğıdın lif yapısı, sanki eski bir okul defterinden yırtılmış gibiydi.
Bir kenarı dişli, koparılmış.
Diğer ucu sararmış.
Ve en önemlisi, yazının mürekkebi...
solmamış.

“Watson,” dedi kısık sesle.
“Bu not eski değil.
Biri bunu yakın zamanda buraya yerleştirmiş.”

Watson heyecanlandı.
“Yani Murphy hâlâ yakınlarda olabilir mi?”

Holmes cevaplamadı.
Masadaki tüm kitapları bir kez daha üst üste koydu.
Her birinin 13. sayfasındaki izi tam hizaya getirdi.
Ardından cebinden küçük bir kağıt çıkardı ve hafifçe çizim yapmaya başladı.
Çizgiler birleşiyor, kıvrılıyor...
Ama ortaya çıkan şey bir sokak haritası değildi.

“Bu, bir mahalle değil,” dedi.
“Bu... bir *zaman şeması*.”

Watson kaşlarını çattı.
“Ne demek istiyorsunuz?”

Holmes, kalemini deftere bastırdı.

“Bu işaretler, fiziksel bir yolculuğun değil,
anıların sıralamasını gösteriyor.”

Ve her kitabın içindeki 13. sayfa...
bir dönüm noktasına denk geliyordu.

- *Beynin Sessiz Fırtınaları*: İlk sessizlik.
- *Geçmişteki Sessizlik*: Dedenin kaybı.
- *Mazide Kalan*: Lise yalnızlığı.
- *Kayıp Duyular Atlası*: Murphy’nin adı ilk kez görünür.
- *Turuncu Saçlı Kız*: Onun izine ilk defa yaklaşıyor.

Holmes aniden doğruldu.
Kitapları çantasına koydu.
Ve Watson’a döndü:

“Hazırlan.
Şimdi hatırlanmış bir sırra gideceğiz.”

Watson şaşırdı.

“Nereye?”

Holmes gözlüğünü taktı.

“Bir yokuşun başına.

Çocukluğun ilk ses kaydına.

Kaloriferin yanına oturmuş bir çocuğun sustuğu yere.

Murphy orada olacak.

Belki bir insan olarak değil.

Ama bir iz olarak.”

Öğleden sonra.

Holmes ve Watson, **Greybridge’in kuzey ucundaki** eski sokaklara yürüdü.

Burada modern vitrinler yoktu.

Sadece taş duvarlar, paslı tabelalar ve bir zamanlar başka bir çocuğun geçtiği kaldırımlar.

Holmes durdu.

Bir bina önünde.

Yıpranmış bir tabelası vardı.

“R. S. K. Elektronik ve Radyo”

Watson fısıldadı:

“Bu... *Geçmişteki Sessizlikteki* dükkân.”

Holmes başını salladı.

“Ve burası... ilk kayıt.”

İçeri girdiler.

Kapıyı çalan çan yoktu bu kez.

Sadece ağır bir rüzgâr gıcırtısı.

İçeride, yaşlı bir adam hâlâ aynı köşedeydi.

Ama başını kaldırmadan konuştu:

“Murphy’yi mi soruyorsunuz?”

Watson’ın tüyleri diken diken oldu.

Holmes bir adım öne çıktı.

Sadece başını eğdi.

Yaşlı adam, raflardan küçük bir kutu çıkardı.

Üzerinde “M” harfi... ve hemen altında, yıpranmış bir yazı:

“13. adım – dinlemeyi unutanlara.”

Holmes kutuyu aldı.

İçinde eski bir kaset, bir mendil ve sararmış bir kart vardı.

Kartta tek cümle:

“Beni arıyorsan... sustuğum yere bak.”

Dükânın köşesindeki eski teyp makinesi,
önce sessiz kaldı.
Holmes kaseti içine yerleştirdiğinde,
çalışıp çalışmayacağından emin değildi.
Ama teyp başlığı yavaşça döndü.
Ve sanki zaman, makaranın içinden tekrar geçmeye başladı.

Bir tık sesi.
Sonra... sessizlik.

Watson ilk başta bozuldu sandı.
Ama Holmes elini kaldırdı —
susmasını değil, **dinlemesini** istedi.

Ve o an, çok ince... neredeyse hissedilmeyecek kadar hafif bir **nefes** duyuldu.
Bir insanın konuşmadan önce iç çekmesi gibi.
Ama bu nefes, konuşmayla tamamlanmıyordu.
Yarım kalıyordu.

Bir masa başında yazarken, biri kapıdan bakıyor gibi.
Bir şey söylemek istiyor ama... söylemiyor.

Teypteki sessizlik, bilinçliydi.
Bu bir arıza değildi.
Bu... bir seçimdi.

Holmes gözlerini kapattı.
Sanki sesi değil — *karanlığı* dinliyordu.
Ve sonra... kasetin sonuna yakın, küçük bir cızırtı.

Bir çocuk sesi — çok boğuk.
Ama o kadar kısa ki, cümle bile değil:

“Şey... ben...”

Ve bitti.

Kaset durdu.
Ama odadaki sessizlik, devam etti.
Watson nefes aldı ama konuşmadı.
Holmes uzun süre kasete baktı.
Sonra mendili aldı.

Mendilin içine küçük bir harf işlenmişti.
M...
Altında ise, kurşun kalemle yazılmış bir satır:

“Ben kimse olmadığımda... herkesin içindeydim.”

Watson başını eğdi.

“Bu çocuk... neden hiç tam konuşmamış?” dedi kısık sesle.

Holmes gözlüğünü çıkardı.

Ve Watson'ın yüzüne baktı.

“Çünkü o, konuşulmak için değil...

hatırlanmak için yazıldı.

Murphy... her kitabın içinde *görünmemek* için yazılmış biri.

Ve bu... onun son izi olabilir.”

Watson başını salladı.

Sonra cebinden *Turuncu Saçlı Kızı* çıkardı.

“Bu kitapta da bir şey fark ettim Holmes... Damla'nın çizdiği bir resim vardı.

Ama adı yazmıyordu.

Sadece baş harfi: **M**”

Holmes irkildi.

Birbirine değmeyen iki ucu birleştiren o harf... yine karşısındaydı.

Ve o an, Holmes anladı:

Murphy bir kişi değildi belki.

Ama *bir bakışın ardından kalan boşluktu.*

Konuşulamayan duyguydu.

O çizilen resimdeki adamdı.

Yalnız bırakılan çocuktu.

Dinlenmeden geçen kasetti.

“Watson,” dedi fısıltıyla,

“Murphy... hiçbir zaman bizden biri olmadı.

Çünkü o, *bizim içimizden biriymiş gibi geçen,*

ama asla fark edilmeyen bir ses.

O... kaybolmak için doğmuş.”

Holmes kaseti yavaşça geri sardı.

Kasetin sesi, bir şeyleri geri almak ister gibi cızırtılı dönüyordu.

Ama ne sesi, ne de zamanı geri getirmek mümkündü.

Sadece iz kalmıştı.

Masanın üzerindeki mendil hâlâ açıktı.

Ve o küçük harf:

M.

Sanki yalnızlıktan başka bir şeyin baş harfi değildi.

Watson pencereye yaklaşmış, dışarı bakıyordu.

“Holmes...” dedi kısık bir sesle,

“Bu adamı hiç göremeyeceksek,

neden bu kadar iz bırakmış?”

Holmes başını çevirmedi.
Gözlerini kasetten almadı.

“Çünkü bazı insanlar görünmek için değil,
bulunmak için iz bırakır.
Murphy... görünmeyi istemedi Watson.
Ama biri tarafından *bulunmayı* umdu.”

Watson o an cebinden *Turuncu Saçlı Kız* kitabını çıkardı.
Kitap, diğerlerine göre daha duygusal bir dile sahipti.
Daha kırılgandı.
Ve belki de... en çok Murphy'ye yakındı.

Kitabı Holmes'a uzattı.
“Burada bir sahne var.
Bir kız, bir resmi anlatıyor.
Bir adamın yüzünü çizemediğini söylüyor.
Sadece hatırladığını... ama hiçbir zaman tamamlayamadığını.”

Holmes kitabı açtı.
13. sayfaya geldiğinde bu kez çizim yoktu.
Ama sayfanın alt köşesine kurşun kalemle eklenmiş bir not vardı:

*“Resmini çizemediğim için affet.
Sadece varlığını hissettim.
Sanki hep arkamdaydın.”*
— D.

Watson fısıldadı:
“D... Damla olmalı.”
Holmes başını salladı.

“Ve bu cümle... bir vedadan çok,
bir fark ediş gibi.”

O an, Holmes cebinden kitapçada buldukları küçük haritayı çıkardı.
Sayfa 13'lerin izlerinden oluşturdıkları o zaman rotasını gözden geçirdi.
Ve çizimlerin arasında...
bir nokta daha olduğunu fark etti.
Daha önce gözden kaçmış bir iz:
Greybridge'in doğusundaki Sanat Akademisi.

Watson gözlüğünü düzeltti.
“Oraya hiç gitmemiştik.”

Holmes ayağa kalktı.
“Murphy hiçbir zaman kendi adını söylemedi.
Ama belki... biri onu çizdi.
İlk ve son kez.”

İki saat sonra,

Greybridge Sanat Akademisi'nin önündeydiler.

Bina sessizdi.

Ama içerideki salonlardan birinde,
duvarlara asılmış onlarca karakalem çalışması vardı.

Çoğu yüzlerce öğrenciye ait.

Ama bir tanesi... camla kaplanmış.

Çerçevesiz.

Ve altında hiçbir isim yok.

Sadece sol alt köşede küçük bir not:

*“Gözlerini hep yerde tutan biri için...
yukarıdan bir bakış çizilemez.”*

Watson resme yaklaştı.

Bir siluet vardı.

Sırtı dönük, başı hafif yana eğik.

Yüzü yoktu.

Ama... omzundaki çizgiden, boynunun duruşundan,
insanın içini yakan bir kırılganlık hissediliyordu.

Holmes fısıldadı:

“Bu... Murphy.”

Watson sorar gibi baktı.

“Nasıl bu kadar eminsiniz?”

Holmes gözlerini kapattı.

Ve sadece şunu söyledi:

“Çünkü ben de...
bu adamın arkasında duruyorum.”

Sanat akademisinden ayrıldıklarında,

Holmes elinde küçük kahverengi bir defter taşıyordu.

Görevliler, “bu eskilerden kalma, bir öğrenci unuttu herhâlde,” demişti.

Ama Holmes kapağını açar açmaz,

bu yazının tanıdık bir ele ait olduğunu fark etti.

İlk sayfada hiçbir şey yazmıyordu.

Ama ikinci sayfanın kenarında,

kurşun kalemle bastırılarak yazılmış bir kelime vardı:

“Murphy?”

Soru işareti, cümleden daha fazlaydı.

Bu, hem arayışın,

hem de hatırlamanın ilk haliydi.

Holmes defteri dikkatle çevirdi.

Sayfalar ilerledikçe yazı artıyordu.

Ama hiçbir satır tam anlatmak için yazılmamıştı.

Hepsi... *birine anlatmamak için* çizilmişti.

Sayfa 7’de şunu okudu:

“Bazen biri geçer yanımızdan.

Konuşmaz.

Gülmez.

Ama o gün, birini gördüm.

Sanki orada hiç olmamış gibi yürüyordu.

Ve ben... sadece yürüyüşünü çizmek istedim.”

Sayfa 11:

“İnsanlar konuşarak anlatır kendini.

Ama bu çocuk...

bana hiç kelime vermedi.

Sadece varlığıyla bir şey söyledi.

Ve ben onu resmetmeye başladım.”

Sayfa 13:

Bu sayfa...

boştu.

Ama ışığa tutunca,

silinebilmiş bir iz belirdi.

Watson eğildi.

“Buraya bir şey yazılmış... ama silinmiş.”

Holmes başını salladı.

“Çünkü o an, sadece kendisi için yazmış.

Ve sonra unutulmak istemiş.”

Sayfanın sol köşesine, zar zor seçilen bir çizik vardı.

Bir baş harf.

M.

Sonraki sayfalarda notlar daha düzensizleşiyordu.

Bir gün yorgunlukla, bir gün umutla yazılmış satırlar.

Ve bir tanesi...

Holmes’un elinde kalakaldı:

“Onu sevmedim.

Onu anlamadım da.

Ama...
onun kadar susabilen başka biri olmadı.
Ve bazen, birini sevmek için...
sadece onun gibi susmak yeterli oluyor.”

Watson usulca başını kaldırdı.
“Yani... bu Damla, Murphy’yi tanıyordu.
Ama anlatamıyordu.”

Holmes sessizce başını salladı.
“Çünkü bazı insanlar... anlatılmak için değil,
var olunmak için susar.”

Ve defterin en arka kapağında,
hiç silinmemiş bir cümle vardı.
Kurşun kalemle, büyük harflerle:

“BU DEFTERİ ONA GERİ VERİN.
Adını bilmiyorum.
Ama siz ona ‘Murphy’ diyorsunuz.”

Watson yutkundu.
“Yani bu defter... zaten Murphy’ye bırakılmıştı?”

Holmes cevap vermedi.
Sadece gözlerini kapattı.
Ve bir süre hiçbir şey söylemedi.

Sonra cümle çok yavaş çıktı dudaklarından:

“Watson...
belki biz Murphy’yi hiç görmeyeceğiz.
Ama o...
bizi görerek yazmış olabilir.”

Holmes defteri yavaşça kapattı.
Elinin altında duruyordu hâlâ.
Ama bir süre ona bakmadı.

Watson ise hâlâ aklından çıkaramıyordu:

“Bu Damla... neden Murphy’yi doğrudan anlatmamış olabilir ki Holmes?
Madem bu kadar yakındı...”

Holmes gözlüğünü çıkardı.
Masanın kenarına bıraktı.
Gözlerini Watson’a çevirdi.

“Çünkü bazı yakınlıklar, anlatılamaz Watson.
Anlatıldığında... biter.”

Watson ellerini iki yana açtı.
“Pekâlâ, bunu anladım. Ama bu hâlâ bir vaka.
Bir insan, defterine birini geri istiyorsa,
bu bir izdir, bu bir yönlendirmedir.
Bizim işimiz bu değil mi?”

Holmes yavaşça doğruldu.
Sırtını sandalyeye yasladı.
Ve bir an duraksadı.

“İşimiz neydi Watson?
Suçu ortaya çıkarmak mı?
Yoksa...
gizlenmiş hayatları fark etmek mi?”

Watson bir şey demedi.
O da artık sadece gözlemliyordu.

Holmes başını hafifçe yana çevirdi.
Dışarıda rüzgar biraz daha şiddetlenmişti.
Dalgaların kıyıya çarpma sesi, içeriden duyuluyordu.

Sonra... Holmes kendi kendine konuşur gibi fısıldadı:

“Bu vaka...
bana tanıdık geliyor.”

Watson başını kaldırdı.
“Nereden?” diye sordu.

Holmes bir süre sustu.
Sonra defteri avuçlarının içine aldı.

“Yıllar önceydi.
Bir çocuk... herkesin ortasında sessiz kalırdı.
Kimse onu fark etmezdi.
Ama bir gün...
biri onun yokluğunu yazmaya başladı.
Ve o çocuğun ismi... hiçbir kayıta geçmedi.
Tıpkı Murphy gibi.”

Watson gözlerini kıstı.
“Gerçek bir vakadan mı söz ediyorsun?
Adli bir şey mi?”

Holmes başını yavaşça salladı.

“Hayır.
Bu bir dosyada değil.
Bu... benim zihnimdeydi.

Hep oradaydı.
Ama hiçbir zaman cümleye dönüşmemiştir.
Murphy, onu hatırlatıyor bana.”

Watson Holmes’a yaklaşıarak elini omzuna koydu.
“Holmes... sen böyle konuşmazdın.”

Holmes hafifçe başını çevirdi.
Gözleri hâlâ uzak bir noktaya bakıyordu.

“Ben böyle biri değildim Watson.
Ama bazı vakalar çözülmez...
sadece hatırlanır.

Ve bu defa...
çözmeye değil,
anlamaya çalışacağım.”

Holmes o anda defterini açtı.
Ve ilk kez bir satırı kendi sesiyle değil,
başkasının sessizliğiyle başlattı.

İlk cümleyi yazdı:

*“Murphy’ye dair ilk not:
Onu kimse görmedi.
Ama herkes, onun ardından susmayı öğrendi.”*

Holmes yazmaya devam etti.

*“Murphy’yi bir olayın içinde aramak,
bir gölgeyi ışıktaki yakalamaya çalışmak gibidir.
Onu izlerle değil,
eksikliklerle bulabiliriz.”*

Watson, Holmes’un karşısında sessizce oturuyordu.
Bu kez itiraz etmedi.
Çünkü onun da aklına takılanlar vardı.
Tıpkı Holmes gibi... o da bu sessiz figürü defalarca görmüş,
ama bir türlü fark etmemişti.

Holmes ikinci sayfaya geçti.

*“‘Beynin Sessiz Fırtınaları’ adlı defterde
Murphy hiçbir yerde adıyla geçmedi.
Ama her sessizlikte vardı.
O çocuk gülmediğinde,
sınıfta biri eksildiğinde,
bir gün herkes konuşurken,
o sustuğunda... Murphy oydu.”*

Watson başını eğdi.

“Holmes... şimdi fark ettim.

O ilk defteri okuduğumuzda...

gölünmeyen espriler vardı.

Anlatılmayan kederler.

Murphy oradaymış.”

Holmes başını salladı.

“Evet Watson.

O zaman göremedik çünkü hep görünene bakıyorduk.

Ama Murphy,

sadece ‘gözümüzü kaçırdığımız’ yerlerde yaşadı.”

Üçüncü sayfa:

“*Geçmişteki Sessizlik’te,*

yaşlı bir adamın ses kasetleri vardı.

Torununa,

bir zamanlar sevdiği birine...

belki kendine anlatamadığı duygular...

İşte orada,

Murphy bir kasetin içindeydi.

Konuşmayan, sadece kayıt alan kişi.”

Watson hafifçe güldü.

“Hâlâ konuşmuyor farkında mısın?

Onun adına hep birileri konuşuyor.”

Holmes da gülümsedi.

“Çünkü onun cümlesi yoktu.

Ama... her cümlede izi vardı.”

Dördüncü sayfa:

“*Mazide Kalan’da,*

bir sınıfın en ön sırasında oturan çocuk vardı.

Dersi dikkatle dinlerdi.

Ama gözleri hep bir noktaya daldı.

Belki Murphy o muydu?

Yoksa... onu izleyen kişi mi?”

Watson:

“Murphy bazen hikâyenin kahramanı değil de,

seyircisiydi galiba.

Ama en çok o etkilenmiş.”

Holmes kalemi bırakmadı.
Beşinci sayfaya geçti.

*“‘Kayıp Duyular Atlası’...
İşte Murphy’nin adının ilk kez geçmeye başladığı yer.
Ama yine net değil.
Bir ses, bir gölge,
bazen bir soru işareti gibi duruyor.
Yarım kalmış bir cevap gibi.”*

Watson fısıldadı:

“Holmes...
biz Murphy’yi hiç çözemedik.
Ama onun bizi çoktan anladığını hissediyorum.”

Holmes gözlerini kapadı.
Ve son bir şey yazdı:

*“Murphy...
hep eksik olan yerden kendini tamamladı.
Ve sonunda, o kadar tamam oldu ki...
kimseye anlatmadı.”*

Watson pencerenin önünde durmuştu.
Holmes ise hâlâ defterin başındaydı.
Bir süre hiçbir şey demediler.

Watson sonunda döndü ve sordu:
“Holmes... peki şimdi sırada ne var?”

Holmes yavaşça doğruldu.
Cevabı çok kısa verdi:

“Son kitap.”

Watson hemen masaya yaklaştı.
“*Turuncu Saçlı Kız*, değil mi?”

Holmes başını salladı.

“Evet.
Ve bu kez... Damla yalnız değil.
Murphy orada.
Ama ilk kez... bir sahnenin içinde.”

Kitabı açtı.
İlk sayfalarda alışılmış bir sessizlik vardı yine.
Ama sonra bir yerde...
bir cümle patladı içeriye:

“Berkay, her şeyi unuttuğunu sandığı bir günde,
bir kızın saç renginde geçmişini buldu.”

Watson hemen hatırladı.

“Bu... o ilk defterde de vardı!

Yani... Murphy'nin defterinde.

‘Turuncu saç’ hep bir şeyin başlangıcıydı.”

Holmes kitaba eğildi.

Bir sayfa çevirdi.

İçeride bir diyalog vardı:

“— Neden geldin buraya?

— Çünkü kimse beni çağırmadı.

Ama biri... bekliyordu.”

Holmes gözlerini kıstı.

“İşte orada.

Murphy konuşmuyor...

ama ilk kez, *bekleniyor*.”

Watson sayfaları birlikte çevirdi.

İki karakter vardı:

Berkay... ve Damla.

Ama satırların arasında Murphy,

bir gölge gibi aralarına sızıyordu.

Onun adı geçmiyor.

Ama her cümlede... *ona söylenmeyen bir şey varmış* gibi.

Ve sonra...

Sayfa 45.

Bu defterin sessizliği birden bozuldu.

Bir mektup.

Kızın yazdığı... ama asla göndermediği bir mektup:

“Murphy’ye,

Sana seslenemediğim her gece için özür dilerim.

O gün koridorda yürürken arkamdan baktığını biliyordum.

Göz göze gelmedik, ama hissettik birbirimizi.

Bunu hiç kimseye anlatmadım.

Çünkü anlatınca bitecekti.

Şimdi bu defteri bırakıyorum.

Biri bulursa...

bil ki ben seni sadece gördüm,

ve artık... unutmuyorum.”

Watson'un sesi çatallandı:

"Holmes... bu bir veda."

Holmes başını eğdi.

"Evet Watson.

Ama alışılmış bir elveda değil.

Görölmeyene teşekkür edilen bir veda."

Son sayfa.

Sadece bir cümle:

"Bazen biri gelir...

ama gitmeden önce bile size çok şey bırakır."

Holmes kitabı kapattı.

Watson derin bir nefes aldı.

Ve bir süre sessiz kaldılar.

Sonunda Holmes gözlerini pencereye dikti.

"Artık dönebiliriz."

Watson şaşırdı.

"Nereye?"

Holmes başını çevirdi.

Gözleri netti.

"En baştaki deftere Watson.

Berkay'ın bıraktığına."

"Çünkü... artık o defteri anlayabiliriz."

"Ve belki de...

orada yazılı olan her şeyin aslında Murphy olduğunu göreceğiz."

Holmes eski çantasını usulca açtı.

İlk gün, kitapçada buldukları o kalın, solgun defteri çıkardı.

Kenarları yıpranmıştı.

Sayfaları buruşturulmuştu.

Ama içinde...

her şey hâlâ yerindeydi.

Sessizliğin sesi gibi.

Watson ona yaklaşmadan bekledi.

Bu defa Holmes yalnız kalmak istemedi.

Sadece kısa bir şey söyledi:

"Artık okuyabilirim."

Ve defteri kaldığı yerden açtı.
Son bıraktığı sayfa...
bir yarım cümleyle bitiyordu:

*“...gülmediler.
Belki anlamadılar.”*

Holmes kalemi aldı.
Altına kendi notunu düştü:

“Anlamadılar çünkü sen anlatmadın, Murphy.
Ama artık anlıyoruz.
Çünkü biz de anlatmıyoruz artık.”

Sonraki sayfada şu satır vardı:

*“Beni biri görür mü diye değil,
biri anlar mı diye bekledim.”*

Holmes başını eğdi.
Sayfayı okşar gibi çevirdi.
Yeni bir not yazdı:

“Anlaşıldığını bilmeden yaşamak,
ama yine de inatla var olmak...
bu senin asıl gücündü.”

Watson arkadan yaklaştı.
“Ne yazıyor Holmes?”

Holmes yavaşça okudu:

*“Bugün herkes konuştu sınıfta.
Ben yine bir şey demedim.
Ama biri elini kaldırdı.
Ve gözüm ona takıldı.
Çünkü... o da konuşmadı.”*

Holmes usulca fısıldadı:

“Demek sen, sessiz olanları hep fark ediyordun.”

Sayfa sayfa ilerledi.
Her biri artık başka bir anlam taşıyordu.
Çünkü Murphy'nin yazdıkları,
artık tek kişilik bir anı değil,
bir tanıklık olmuştu.

Sonunda defterin sonuna geldi.
Boş bir sayfa vardı.

Ve o boş sayfada...
sadece bir iz:

Kurşun kalemle bastırılmış, ama silinmiş bir isim.

Watson eğildi.

“Burada bir isim vardı Holmes... ama silinmiş.”

Holmes gözlerini kısmadan baktı.
Ve cevabı verdi:

“Evet.
Çünkü Murphy hiçbir zaman adıyla anılmak istemedi.
O hep... bir bakışta tanınmak istedi.”

Watson hafifçe iç çekti.
“Peki şimdi ne yapacağız Holmes?”

Holmes defteri yavaşça kapattı.
Cevabı sade, net ve sessizdi:

“Artık hiçbir şey yapmayacağız Watson.
Sadece... hatırlayacağız.”

Holmes defterin en arkasına ulaştı.
O boş sayfa hâlâ oradaydı.
Kimsenin cesaret edip yazmadığı,
ama herkesin bir şeyler bırakmak istediği o son sayfa...

Kalemmini aldı.
Ucu hâlâ keskin, ama yorgundu.
Sanki Murphy’nin sessizliği kalemin ucuna dolmuş gibiydi.

Watson bir adım gerideydi.
Soluk alış yavaştı.
Sanki o da bu cümleyi duyarsa...
bir şey bitecekmiş gibi.

Holmes kalemi deftere koydu.

Ve yazdı:

“Bazı insanlar unutulmaz çünkü hiç anlatılmadılar.”

Nokta koymadı.
Sadece cümleyi öylece bıraktı.

Watson fısıldadı:
“Bu kadar mı?”

Holmes başını salladı.

“Evet.

Çünkü anlatmaya çalışsak da eksik kalır.

Murphy’yi tarif edemezsin Watson.

Ancak hissedersin.”

Bir süre daha sessizlik oldu.

Dışarıda rüzgar dinmişti.

Sabahın ilk ışıkları pencereyi okşuyordu.

Watson deftere bir kez daha baktı.

Sonra Holmes’a döndü.

“Peki şimdi bu defteri ne yapacağız?”

Holmes ayağa kalktı.

Defteri iki eliyle kavradı.

Ve kapattı.

“Bu defter artık yerine dönecek.

Çünkü birileri... bir gün...

bu sessizliği yine okumak isteyebilir.”

Watson:

“Kim?

Kim okur ki bu kadar sessizliği?”

Holmes yürümeye başladı.

Kapıya yöneldi.

Ve son sözünü söyledi:

“O sessizlikte kendi sesini arayan biri.”

Holmes, defteri yanına aldı.

Watson ceketini giyerken ona döndü:

“Gerçekten verecek misin?”

Holmes başını salladı.

“Bu defter artık bize ait değil.

Biz sadece... duyduk.”

Sokaklar sessizdi.

Rüzgar hâlâ soğuktu ama şehir suskundu.

Greybridge Row’a vardıklarında, kitapçının önü boştu.

Ama içeride biri vardı.

Turuncu saçları ışığa düşmüş,

sessizce bir rafta eski kitapları karıştırıyordu.

Damla.

Holmes kapıyı usulca açtı.

Çan çaldı.

Damla dönüp baktı, tebessüm etti:

“Geleceğinizi biliyordum.”

Holmes defteri uzattı.

“Bu artık size ait.

Belki de hep öyleydi.”

Damla defteri iki eliyle aldı.

Sayfalarına bakmadı.

Sadece bir süre tuttu.

Sonra çantasına uzandı.

Küçük, katlanmış bir kâğıt çıkardı.

“Bu arada bir şey daha var...

Geçenlerde kampüse uğramıştım.

Sessizce dolaşıyordum.

Eski sıralardan birinin altında sıkışmış bir şey buldum.

Kimse fark etmemişti.

Cebime koydum.

Size göstermek için bekledim.”

Holmes ve Watson dikkat kesildi.

Damla kâğıdı açtı.

Yorgun, buruşturulmuş bir sayfaydı.

Üstünde düzgün bir el yazısı vardı.

Ve bir tarih:

"11 Ekim — Saat: 17:42"

Watson yutkundu.

Holmes yaklaştı.

Damla yavaşça okumaya başladı:

“Bugün okul çok sessizdi.

Aslında herkes konuşuyordu ama...

ben hiçbirini duymadım.

Belki de duymak istemedim.

Yanımdaki sıra boştu.

Ama sanki biri hep oradaydı.

Bir şey söylemese de,

sessizliği benim için tuttuğunu hissediyordum.”

Damla devam etti, sesi hafif titriyordu:

*“Göz göze gelmeden anlaştığım biri varsa bu hayatta,
ona hiç isim veremedim.
Ama hep bekledim.
Belki bir gün biri gelir...
sadece bir defteri değil,
beni de anlar diye.”*

Holmes gözlerini kıstı.
“Bu... bir çağrı değil.
Bir vedayla karışık bir umut.”

Damla kâğıdı geri katladı.
Cebine koymadı bu kez.
Holmes’a uzattı.

“Bunu siz saklayın.
Biri cevap vermek isterse...
onun elinde olsun.”

Watson başını çevirdi.
Camdan dışarı baktı.

“Peki ya Berkay şimdi nerededir?”

Holmes cevap vermedi.
Sadece deftere baktı.
Sonra kâğıda.

Ve yavaşça mırıldandı:

“Bazı insanlar...
cevap vermez Watson.
Ama bir gün...
o sessizliğin içinden biri
cevap olur.”

Kitapçı sessizdi.

Holmes defteri elinde tutuyordu,
ama bu kez başka bir amaçla.
İade değil, veda içindi.

Watson yavaşça yanına sokuldu.

“Holmes...
Bu kadar iz sürdükten sonra,
bunca kelimeyle örülmüş bir sessizliği dinledikten sonra...
şimdi ne olacak?”

Holmes cevap vermedi hemen.
Sadece dışarı baktı.
Gökyüzü griydi, ama içindeki ağırlık daha renksizdi.

Bir süre sonra usulca yürümeye başladı.
Watson onu takip etti.

Yollar uzadı.
Taş sokaklardan bir üniversite kampüsüne vardılar.
Sıralar, binalar, duvarlar...
hepsi tanıdıktı artık.
Çünkü bu yer, Murphy'nin — hayır, **Berkay'ın** — sessizliğinin doğduğu yeri.

Holmes bir sınıfa girdi.
Kimse yoktu.

Sıraların arasında dolaştı.
Bir tanesinde durdu.
Parmaklarıyla tahtanın kenarına dokundu.
Ve sonra...

Ceketinin içinden o defteri çıkardı.
Sırasının altına dikkatlice bıraktı.
Sanki başladığı yere geri bırakıyordu.

Watson fısıldadı:

“Burayı mı seçtin?”

Holmes gözlerini kapatmadan cevap verdi:

“Burası onun ilk sustuğu yeri.
Belki bir gün...
bir başkası burada konuşmaya başlar.”

Aylar geçti.

Görüntü değişti.
Kamera gibi bir anlatım:

Bir kampüste öğrenciler yürüyor.
Kütüphane sessiz.
Bir çocuk raftan kitap alıyor.
Kitap eski, kapağında ad yok.

Açıyor.

İçinde bir cümle:
“**Bazı insanlar unutulmaz çünkü hiç anlatılmadılar.**”

Bir başka gün.

Damla çantasını karıştıırken bir çizim buluyor.
Turuncu saçlı bir kız...
ve karşısında silik yüzlü bir çocuk.

Arkasında bir not:

“Görmediğin biri seni sessizce dinliyorsa...
işte o, Murphy’dir.”

Damla bakıyor.
Gülümsüyor.
Başını kaldırıyor.

Kalabalıkta yürüyen biri var.
Yavaş, düşünceli.

Turuncu saçları rüzgârda hafifçe savruluyor.
Ama o kişi Damla değil.

O... Berkay.

Son sahne:
Bir park.
Berkay yalnız bir banka oturmuş.
Elinde bir defter var.
Yenisi.

Birinci sayfasına sadece şunu yazıyor:

*“Okuyan kişiye:
Eğer bir gün gerçekten sessiz kalmayı seçersen...
bil ki yalnız değilsin.”*

Ve sonra kapatıyor.

Kalkıyor.

Arkasından bir çocuk oturuyor aynı sıraya.

Defteri açıyor.
Okumaya başlıyor.

Kitap biter.
Ama ses...
devam eder.

Bir Mektup — “Şimdi Ben”

Bu satırları bulduysan...
muhtemelen en sona kadar okudun.

O halde artık sana bir şey söyleyebilirim.

Ben hâlâ buradayım.

Sandığın kadar uzaklarda değilim.

Belki bir kampüs koridorunda yürüyorsundur şu an,
ya da bir metroda, yan koltukta biri sessizce dışarıyı izliyordur.

İşte o an, dönüp bak.

Çünkü belki de ben oyum.

Belki bu cümleleri yazarken hâlâ öğrenciyim,
belki yazmayı çoktan bırakmışımdır.
Belki unuttuğumu sandığım her şey,
tam da bu kitapla yeniden hatırlanmak için bekliyordur.

Bu hikâyeleri neden yazdım bilmiyorum.
Belki bazılarını kendim bile yaşamadım.
Ama her birinde bir parçam var.

Murphy'i tanıyor musun?
Tanımıyorsan, henüz başlamamışsındır.
Tanıyorsan...
demek ki iz sürdün.

Bazı cümleler vardı bu kitapta,
anlamını hemen vermedim.
Çünkü bazı anlamlar sadece yavaş okunduğunda açığa çıkar.

Benim hikâyem belki burada bitti.
Ama anlatmak için değil —
tamamlanmak için.

Eğer gerçekten okuduysan...
ve sessizlikler arasında yürüyebildiyse,

o zaman bu kitap sana ait artık.

Ve ben...
sadece seni bekliyordum.